

કાળવૃત્તાંતનું બીજું પુસ્તક

સુલેમાનની શાન માટેની પ્રાર્થના

૧ દાઉદનો પુત્ર સુલેમાન પોતાના રાજ્યમાં ભળવાન થયો. કારણકે તેના દેવ યહોવા તેની મદદમાં હતા. દેવે તેનો મહિમા ખૂબ વધાર્યો. ૨તેણે લશ્કરના સર્વ અધિકારીઓને, -ન્યાયધીશોને તેમજ આગેવાનો અને ઈસાએલના કુટુંબના વડીલોને ગિબયોનમાં એકત્ર કર્યા. ત્યારબાદ સુલેમાન, સૌને ગિબયોન પર્વતની ટોચે લઈ ગયો જ્યાં દેવનો મુલાકાત મંડપ હતો, જે મૂસા અને તેના લોકોએ તેમની અરણ્યની મુસાફરી દરમ્યાન તે બાંધ્યો હતો. ૩દેવનો કરારકોશ ત્યાં ન હતો કારણકે દાઉદ દેવનો કરાર કોશ કિર્યાથ-યાઆરીમથી ધરુશાલેમ લઈ આવ્યો હતો જ્યાં તેણે તેના માટે એક નવો મંડપ તૈયાર કર્યા હતો. ૫વળી હૂરના પુત્ર ઉરીના પુત્ર બસાલે જે કાંસાની વેદી બનાવી હતી તે ગિબયોનના પવિત્રમંડપની સામે હતી; સુલેમાન તથા એકત્ર થયેલા અધિકારીઓએ તથા આગેવાનાએ ત્યાં યહોવાની ઉપાસના કરી. બ્યુલેમાને યહોવાની સામે મુલાકાતમંડપ પાસે જે પિતળની વેદી હતી. તેના પર ૧,૦૦૦ દહનાર્પણો યથાવ્યા.

૨ તે દિવસે રાત્રે દેવે સુલેમાનને દર્શન આપ્યા અને કહ્યું, “માગ માગ, તારી જે ઈચ્છા હોય તે માગ હું તને તે અવશ્ય આપીશ.” ૪સુલેમાન કહ્યું, “ઓ દેવ, તમે મારા પિતા દાઉદ પ્રત્યે બહુ જ ભલાઈ અને દયા દર્શાવ્યા હતાં, અને હવે તમે મને રાજ્ય સાંપ્રદ્યુ છે. ૫હવે ઓ દેવ યહોવા, મારા પિતા દાઉદને આપેલું વચન હવે પૂરું કરો. તમે મને ઘરતીની ધૂળના કણ જેટલા અગણિત લોકોનો રાજી બનાવ્યો છે. ૧૦હવે તમે મને ડહાપણ અને શાન આપો, જેથી હું આ લોકોને દોરવણી આપી શકું, કારણ, આ તમારી મહાન પ્રજાને માર્ગદર્શન કોણ કરી શકે?”

૧૧દેવે સુલેમાનને કહ્યું, “તારો અભિગમ સારો છે, તેં ધન, સંપત્તિ કે જાહોજલાલી અથવા તારા દુશ્મનોનાં મોત કે પોતાના માટે દીર્ઘયુની પણ માગણી કરી નથી, પણ તારા ઉપર હું ડહાપણ અને શાનની વર્ષા કરીશ જેથી તું મારા લોકો ઉપર શાશન કરી શકે જેમનો મેં તને રાજી બનાવ્યો છે. ૧૨ઉપરાંત, હું તને એવા તો ધન, સંપત્તિ અને જાહોજલાલી આપીશ કે જેવાં તારી પહેલાંના કોઈએ પણ ન ભોગવ્યા હીય કે તારી પછી કોઈ ભોગવશે નહીં.” ૧૩ત્યારબાદ ગિબયોનના ઉચ્ચસ્થાનેથી, મુલાકાત મંડપથી પાછા ધરુશાલેમ આવીને સુલેમાને ઈસાએલ ઉપર રાજ્ય કરવા માંડ્યું.

સેના અને સંપત્તિ ઊભી કરતો સુલેમાન

૧૪સુલેમાને રથો અને ઘોડાઓની એક મોટી સેના ઊભી કરી. તેની પાસે ૧,૪૦૦ રથો અને ૧૨,૦૦ ઘોડા હતા, તેમાંના કેટલાક તેણે રથ રાખવાના નગરોમાં રાખ્યા અને બાકીના પોતાની પાસે ધરુશાલેમમાં રાખ્યા. ૧૫અના શાસન દરમિયાન ધરુશાલેમમાં સોનું ને ચાંદી કાંકરા જેટલાં સસ્તાં થઈ ગયાં હતાં અને મૂલ્યવાન દેવદાર વૃક્ષોનું ઈમારતી લાકડું સામાન્ય ગુલ્લરકાણની જેમ મળતું થઈ ગયું હતું. ૧૬સુલેમાનના ઘોડા મિસર અને ક્રું ના હતા; રાજાના સોદાગરો એ ઘોડાઓની ખરીદી ક્રું માં કરી હતી. ૧૭મિસરથી ૬૦૦ ચાંદીના શેકેલ ભાવે રથો આયાત કરવામાં આવતા હતા. અને ઘોડા ૧૫૦ ચાંદીના શેકેલ ભાવે, હિતીઓના તેમજ અરામના બધા રાજાઓ પણ ઘોડા અને રથો એ આડિત્યાઓ પાસેથી આયાત કરતા હતા.

મંદિરના બાંધકામનું આયોજન

૨ સુલેમાને યહોવાને માટે એક મંદિર અને પોતાને માટે એક રાજમહેલ બાંધવાનો નિર્ધાર કર્યો. ૨તેણે ૭૦,૦૦૦ લોકોને હમાલ તરીકે સામાન ઊચ્ચકવા માટે, ૮૦,૦૦૦ માણસોને પર્વતોમાં પથરો કાપવા માટે તથા ૩,૬૦૦ લોકોને તેઓના ઉપર દેખરેખ રાખવા મુકાદમો તરીકે રાખ્યા.

૩ત્યારબાદ સુલેમાને તૂરના રાજી હૂરામને સંદેશો મકલ્યો કે, “તમે મારા પિતા દાઉદને રાજમહેલ બાંધવા માટે સુખડનું લાકડું મોકલ્યું હતું. ૪અન્યારે હું મારા દેવ યહોવા માટે મંદિર બાંધવા માંગું છું. જ્યાં તેની સમક્ષ નિત્ય ધૂપ થાય, નિત્ય અની સામે રોટી અર્પિત થતી રહે, વિશ્વામવારોએ, અમાસને દિવસે અને અમારા દેવ યહોવા દ્વારા ઠચવાયેલા બીજા ઉત્સવોને દિવસે સવારે ને સાજે આહુતિ અપાય, કારણકે ઈસાએલને માથે એ કાયમી ફરજ છે.

૫“હું જે મંદિર બાંધવાનો છું તે ધણું મોટું થવાનું છે, કારણ, અમારો દેવ સર્વ દેવો કરતા મોટો છે. બ્યરંતુ તેમને માટે યોગ્ય નિવાસસ્થાન કોણ બાંધી શકે? અપાર ઊચ્ચામાં ઊચ્ચું આકાશ પણ તેને સમાવી શકતું નથી. તો પછી હું કોણ કે તેને માટે મંદિર બાંધું? એ તો માત્ર તેની સમક્ષ ધૂપ કરીને તેમનું બજન કરવાનું સ્થાન જ બનશે.

૬“તેથી સોના ચાંદીનું, અને પિતળ તથા લોખડનું કામ કરનારા કુશળ કારીગરો; તથા કિરમજી, લાલ અને આસમાની

રંગના કાપડ નું શું કરવું એ જાણનાર લોકોને મારી પાસે ને મોકલી આપો. વળી મારા પિતા દાઉદે પસંદ કરેલા યહુદિયા અને યરુશાલેમના કારીગરો સાથે કામ કરી શકે તેવા કોતરણી કામના નિષ્ણાત કારીગરોને મોકલી આપો. 8વળી, મને દેવદારનું, પાઈનના વૃક્ષનું અને ઓળખમંના વૃક્ષનું લાકડું પણ મોકલાવશો, કારણ, મને ખબર છે કે તમારા માણસો દેવદારમાં વૃક્ષો પાડવામાં પાવરધા છે. મારા માણસો તમારા માણસો સાથે કામ કરશો. 9તેઓને સહાય કરવા માટે હું મારા માણસો મોકલી આપીશ. હું જે મંદિર બાંધું છું તે માટે પુષ્કળ પ્રમાણમાં ઈમારતી લાકડું જોઈશે કારણકે તે મંદિર બહુ જ મોટું અને અતિ ભય બનશે. 10તમારા વૃક્ષો પાડનારા માણસો માટે હું 1,25,000 બુશેલ ઘઉં, 1,25,000 બુશેલ જવ, 1,15,000 ગેલન દ્રાક્ષારસ અને 1,15,000 ગેલન તેલ મોકલીશ."

11તૂરના રાજા હુરામે રાજા સુલેમાનને પત્ર દ્વારા નીચેનો જવાબ મોકલ્યો, "યહોવાને તેના લોકો માટે પ્રેમ છે માટે તેણે આપને તેમના રાજા બનાવ્યા છે." 12હુરામે વધુમાં લખ્યું છે, "ઈસાએલના દેવ યહોવાનો જય હો! તેણે આકાશ અને પૃથ્વી બનાવ્યા છે, અને રાજા દાઉદને જ્ઞાની, બુદ્ધિશાળી અને સમજું પુત્ર આપ્યો છે, જે યહોવાને માટે મંદિર અને પોતાને માટે રાજમહેલ બંધાવનાર છે. 13હું તમારી પાસે મારા પ્રખ્યાત અને નિપુણ કારીગર હુરામ-અલીને મોકલું છું. તે ઘણો હોશિયાર છે. 14અનાં માતા દાનવંશના અને પિતા તૂરના છે. એ સોના-ચાંદીનું, કાંસાનું અને લોઢાનું પથરરનું અને લાકડાનું તેમજ જાંબૂડીયા, ડિરમજી અને ભૂરા રંગના કિમતી કાપડનું કામ કરવામાં કુશળ છે. વળી, એ બધી જાતનું કોતરકામ કરવામાં પણ હોશિયાર છે. અને ચોંપેલી કોઈપણ ભાત એ કોતરી શકે છે. એ મારા ઘણી અને આપના પિતા દાઉદના કારીગરો અને આપના કારીગરો સાથે કામ કરી શકે તેમ છે.

15તેથી તમારા જણાવ્યા મુજબ ઘઉં, જવ, તેલ અને દ્રાક્ષારસ મોકલી આપો. 16અમે લબાનોનમાંથી આપને જોઈતાં બધાં લાકડાં કાપીશું, અને દરિયાઈ માર્ગ યાઝ સુધી પહોંચાડીશું. ત્યાંથી તેને યરુશાલેમ પહોંચાડવાની જવાબદારી તમારી રહેશે."

17સુલેમાને પોતાના પિતા દાઉદે કરાવેલી વસ્તીગણતરીની જેમ ઈસાએલમાં વસતા બધા વિદેશીઓની વસ્તીગણતરી કરાવી તો તેમની સંખ્યા 1,53,000 અને છસો જટલી થઈ. 18તેણે તેઓમાંના 70,000ને મજૂરો તરીકે, 80,000ને પથરોની ખાણોમાં કામ કરવા અને 36,000ને છસોને આ લોકો પાસે કામ કરાવવા મુકાદમ તરીકે નીચ્યા.

મંદિરના બાંધકામનો પ્રારંભ

3 સુલેમાને યહોવાનું મંદિર બાંધવાની શુલુઆત કરી, જ્યા એના પિતા દાઉદને મોરિયા પર્વત ઉપર યહોવાએ દર્શન આપ્યા હતા. એ જગ્યા યબૂસી ઓર્નાની ઘઉં જૂડવાની ખળી ઉપર હતી. સુલેમાન બાંધકામ શુરુ કરે તે પહેલા

દાઉદે તે જગ્યા તૈયાર કરી હતી. 2સુલેમાને બાંધકામની શરૂઆત પોતાના શાશનના ચોથા વર્ષના બીજા મહિનામાં કરી.

3હવે સુલેમાને દેવનું મંદિર બાંધવા માટે જે પાયો નાખ્યો હતો તે જૂના પ્રમાણિત માપ મૂજબ 60 હાથ લાંબો અને 20 હાથ પહોળો હતો. 4મંદિરના આગળના પ્રાગણની લંબાઈ, મંદિરની પહોળાઈ જટલી 20 હાથ હતી, અને ઊચાઈ 20 હાથ હતી, એનો અંદરનો ભાગ સુલેમાને શુદ્ધ સોનાથી મટાવ્યો હતો. 5મંદિરની અંદરના માટા ઓરડાની અંદરની દીવાલોને દેવદારના પાટિયાંથી જડી દીઘેલી હતી અને તેમને શુદ્ધ સોનાથી મફી દીઘી હતી અને તેમના ઉપર ખજૂરીઓ તથા સાંકળીઓ કોતરેલી હતી. જેણે એ મંદિરને રત્નાથી શાશગાર્યુ. અને તેમાં તેણે પારવેઈમની ભૂમિનું સોનું વાપર્યું હતું. 7તેણે મંદિરનો અંદરનો ભાગ, તેના ઉબરા, તેની પરસાણો તેની ભીતો અને તેના બારણાં સોનાથી મટાવ્યા અને ભીતો ઉપર ફરુબોના ચિત્રો કોતરાવ્યાં હતાં.

8મંદિરમાં એક તરફ પરમ પવિત્રસ્થાન હતું, તેનું માપ: પહોળાઈ 20 હાથ અને ઊચાઈ 20 હાથ હતી. તેને સોનાથી મટાવામાં આવ્યું હતું. જેનું વજન લગભગ 20,400 કિલો જેટલું હતું. 9સોનાના ખીલાઓનું વજન 1 1/4 પૌંડ હતું અને ઉપરના ઓરડાઓને પણ સોનાથી મટાવ્યા હતાં. 10તેણે પરમ પવિત્ર સ્થાન કરુબ દેવદૂતોની બે પૂતળાં ઘડાવ્યાં અને તેને સોનાથી મટાવ્યા. 11એ કરુબ દેવદૂતોની પાંખોનો કુલ વિસ્તાર 20 હાથનો હતો. એક કરુબ દેવદૂતની એક પાંખ પાંચ હાથ ફેલાઈને બીજા કરુબ દેવદૂતની પાંખને અડતી હતી અને બીજી પાંખ, 5 હાથ ફેલાઈને બીજા કરુબ દેવદૂતની પાંખને અડતી હતી. 12એજ રીતે બીજા કરુબ દેવદૂતની એક પાંખ ફેલાઈને મંદિરની બીજી ભીતને અડતી હતી. અને બીજી પાંખ પહેલા કરુબ દેવદૂતની પાંખને અડતી હતી 13આ પ્રમાણે કરુબ દેવદૂતોની પાંખો 20 હાથ ફેલાયેલી હતી; તેઓ પોતાના પગ ઉપર ઊભા રહેલા, ને તેઓના ચહેરા અંદરની તરફ વળેલા હતાં અને તેઓ પગપર ટટાર ઉભાં હતાં.

14તેણે નીલા, જાંબૂડા, અને ઉજળા લાલ રંગના લીનનના પડદા બનાવ્યા, ને તેના ઉપર કરુબ દેવદૂતોની આકૃતિ નું ભરતકામ કરેલું હતું.

15મંદિરની આગળ 35 હાથ ઊચા બે સ્તંભ ચાણાવ્યા અને તેઓ પર 5 હાથ ઊચા કળશ મૂક્યા, 16તેણે તોરણો બનાવાડીને તે સંભોના મથાળાં ફરતે બાંધ્યા અને 100 દાડમો કરાવી તે તોરણે મુકાવ્યાં. 17એ બે સંભો તેણે મંદિરની સામે ઊભા કરાવ્યા, એક જમણી બાજુએ અને એક ડાબી બાજુએ. જમણી બાજુના સંભનું નામ "યાખીન" અને ડાબી બાજુનાનું નામ "બોઆઝ" રાખ્યું.

હુરામનું ગ્રાંય અને મંદિર માટેની સામગ્રી

4 ત્યારબાદ તેણે કાંસામાંથી 20 હાથ લાંબી, 20

૨ટેણે થાળેલી ધાતુનો હોજ પણ કરાવ્યો. એનો આકાર ગોળ હતો, અને તેનો વ્યાસ 10 હાથ હતો. એ 5 હાથ ઊચો હતો અને તેનો પરિધિ 30 હાથનો હતો. તે હોજની ફરતે બહારની બાજુએ બળદના પૂતાળાની બે હારમાળા હતી, દરેક તેના પરિધિમાં દસ હાથ ગોળ હતી. જે હોજની સાથે જ થાળેલી હતી. ૩એ હોજ બાર બળદની પ્રતિમા ઉપર ગોઠવેલો હતો. ત્રણના મોંઢા ઉત્તર તરફ અને ત્રણના મોંઢા પૂર્વ અને ત્રણના મોંઢા પશ્ચિમ અને ત્રણના મોંઢા દક્ષિણ તરફ હતા. તેમની પૂછડીઓ અંદરના ભાગમાં હતી. હોજ એ બળદો પર બેસાડેલો હતો. કઅની જાડાઈ ત્રણ ઈચ્છા હતી. અને તેનો આકાર ખીલેલા કમળ જેવો હતો. તેમાં 17,500 ગેલન પાણી સમાતું હતું.

એ કુડ યાજકોને હાથપગ ધોવા માટે કરાવ્યો હતો. તેણે દહનાપણના પશુને ધોવા માટે દસ કુઠીઓ કરાવી અને પાંચ ડાબી બાજુએ અને પાંચ જમણી બાજુએ મૂકાવી.

૪સુલેમાને, આ દીપવૃક્ષ માટે બનાવેલી યોજના અનુસાર, સોનાનાં દશ દીપવૃક્ષ બનાવ્યાં; અને પછી તેણે આ દીપવૃક્ષ મંદિરમાં અંદર મૂકાવ્યાં પાંચ જમણી તરફ અને પાંચ ડાબી તરફ.

૫સુલેમાને 10 મેજ બનાવીને મંદિરમાં મૂકાવ્યાં. એણે મંદિરમાં 5 મેજ જમણી બાજુએ અને 5 મેજ ડાબી બાજુએમૂક્યા. વળી તેણે સોનાના 100 કટોરા બનાવ્યાં. ૭તેણે યાજકો માટે અલગ ચોક કરાવ્યો એણે સામાન્ય લોકો માટે એક મોટું પાંગણ બનાવ્યું. તેના દરવાજા ત્રાંબાથી મફેલા હતો. ૧૦યાજકો માટેનો મોટો કાંસાને હોજ મંદિરના બહારના ભાગમાં અજિન ખૂશામાં મૂકવામાં આવ્યો હતો.

૧૧હુરામે કુડા, પાવડા અને ડોયા પણ બનાવ્યાં. આ રીતે તેણે દેવના મંદિરમાં રાજા સુલેમાન તરફથી માથે લીધેલું મંદિરનું બધું ક્રામ પૂરું કર્યું. ૧૨એટલે બે સંંભો, વાટકા તથા સંંભોની ટોચો ઉપર બે કણશ, તથા સંંભોની ટોચો ઉપરના કળણોને ઢાંકવા સારુ બે જાળીઓ, ૧૩અને એ બે જાળીને માટે ૪૦૦ દાડમ; એટલે સંંભો ઉપરના કળણોને ઢાંકનાર દરેક જાળીને માટે દાડમની બજબે હારો બનાવી. ૧૪તેણે ઘોડીઓ બનાવી અને તેના ઉપર કટોરાઓ મૂક્યાં. ૧૫એક કુડ અને એને જેના ઉપર મૂક્યો હતો એ બાર બળદો. ૧૬રાખ માટેના કુડા, પાવડીઓ અને ચીપિયા. ૧૭આ બધી વસ્તુઓ, મુખ્ય પ્રારીગર હુરામે, યહોવાના મંદિર માટે, રાજા સુલેમાન તરફથી અપાયેલા કાંસામાંથી બનાવી. આ બધું તેણે સુકડોથ અને સેરેદાહની વચ્ચેની ર્યદું નદીની ખીણામાં માટીનાં બીબા વાપરીને બનાવ્યું હતું. ૧૮સુલેમાને એ વસ્તુઓ મોટા જથ્થામાં બનાવી, અને એમાં વપરાયેલા કાંસાના વજનનો કોઈ હિસાબ નહોતો.

૧૯તદુપરાંત સુલેમાને દેવના મંદિર માટે બીજા સાધનો પણ બનાવડાવ્યાં; સોનાની વેદી, અને રોટી ધરાવવાનો સોનાનો બાજદ. ૨૦યક્ષેવી આગળ મૂકવા માટેનું દીપવૃક્ષ જેના શુદ્ધ સોનામાંથી બનાવેલી દીવીઓમાં અખંડ જ્યોતિ બળતી હોય. ૨૧શુદ્ધ સોનાના કૂલ, કોડિયાં, ચીપિયા,

૨૨દીપવૃક્ષો સાફ કરવાની કાતરો, કટોરાઓ, ચમચા અને સગડીઓ— આ સર્વ શુદ્ધ સોનાનાં બનાવ્યાં. તેમજ મંદિરના સર્વ દરવાજા સોનાથી મફેલાં આવ્યા.

૫ યહોવાના મંદિર માટે સુલેમાને દરવેલા બધાં ક્રામ પૂરાં થયા ત્યારે તેણે પોતાના પિતા દાઉંદે યહોવાને સમપિત કરેલી તમામ બેટો સોનું, ચાંદી અને બીજી બધી સામગ્રી લાવીને દેવના મંદિરના બંડારમાં મૂકી દીધી.

કરારકોશની મંદિરમાં સ્થાપના

૨ત્યારબાદ સુલેમાને, યહોવાના કરારકોશને સિયોનમાંથી લઈ આવવા માટે, ઈસાએલના બધા આગેવાનોને બધા કુણસમૂહોના અને કુટુંબોના વડીલોને બોલાવ્યા. ઈસાએલના સર્વ પુરુષો એથાનિમ એટલે કે સાતમા મહિનામાં માંડવાપરવેની ટાણે રાજા સમક્ષ ભેગા થયા.

૪ઈસાએલના સર્વ વડીલો આવી ગયા એટલે લેવીઓએ કરારકોશ ઉપાયો. કલેવીઓ તથા યાજકો કરારકોશને અને મુલાકાતમંડપને તેમાની બધી પવિત્ર સાધનસામગ્રી સહિત ઉપાડી મંદિરે લઈ ગયા. બાજા સુલેમાને અને બેગા થયેલા આખા ઈસાએલી સમાજ કરારકોશ સમક્ષ ગણ્યાં ગણ્યાં નહીં એટલા ઘેટાં અને બળદોની આહુતિ ચડાવી. ૭ત્યારબાદ યાજકો યહોવાના કરારકોશને તેને સ્થાને ગર્ભગૃહમાં લઈ આવ્યાં એટલેકે પરમ પવિત્ર સ્થાનમાં કરુબ દેવદૂતોની પાંખો નીચે. ૮કરારકોશ અને તેને ઊચકવાના દાંડાઓ ઉપર કરુબ દેવદૂતોની પાંખો ફેલાયેલી હતી અને તેઓ ઉપર છાયા કરતી હતી. ૯કરારકોશના દાંડા ઘણા લાંબા હતા અને પરમપવિત્ર સ્થાનની બહારના ભાગમાંથી દેખાતા હતા; પરંતુ દરવાજાની બહારથી દેખાતા નહોતા. આજે પણ કરારકોશ ત્યાં જ છે.

૧૦ઈસાએલીઓ મિસરમાંથી બહાર આવ્યા ત્યારે યહોવાએ તેમની સાથે કરેલા કરારની પથ્યરની બે તકતીઓ મૂસાએ હોરેબ પરવંત ખાતે કરારકોશમાં મૂકી હતી તે સિવાય તેમાં બીજું કશું નહોતું.

૧૧બધા યાજકોએ પોતાને વિશુદ્ધ કર્યા હતાં જ્યારે યાજકો પવિત્ર સ્થાનમાંથી બહાર આવ્યા. ત્યારે તેઓ સાથે ઉભા હતાં પણ હેમેશ મુજબના સમૂહમાં ન હતાં. ૧૨તે વખતે લેવીઓ યહોવાની આરાધના કરતા હતા. ગાયકગણમાં આસાફ, હેમાન, યદ્યથૂન અને તેઓના સર્વ પુત્રો અને ભાઈઓ હતા. તેઓ સફંદ લીનન ના જભા પહેરીને વેદીની પૂર્વ બાજુએ ઊભા હતા. તેઓ સંગીત સાધનો વગાડતા હતા. રાણિંગડા વગાડતા ૧૨૦ યાજકો તેઓની સાથે હતા. ૧૩વાજિંગ્રો વગાડનારા અને ગીત ગાનારા એક સૂરે યહોવાની આરાધના કરતા હતા. અને આભાર માનતા હતા. તેઓના ગીતો સાથે રાણિંગડા, જાંઝ, અને અન્ય વાજું તોનો મોટો અવાજ દૂર સુધી ફેલાતો હતો. તેઓ સર્વ પણ યહોવાની સ્તુતિ કરતા હતા, અને આભાર માનતા હતા: “દેવ ઉત્તમ છે! તેમનો પ્રેમ સર્વકાળ ટકે છે.”

14તે જ સમયે તેજસ્વી વાદળ રૂપે યહોવાનું ગૌરવ ઉત્તરી આપ્યું. અને મંદિર તેનાથી ભરાઈ ગયું, તેથી યાજકો સેવા કરવા માટે મંદિરમાં ઊભા રહી શક્યાં નહીં.

6 તે પ્રસંગે સુલેમાને પ્રાર્થના કરી: “યહોવા તમે કંધું છે કે હું ગાઢ અંધકારમાં રહીશ. 2પરંતુ મેં તમારા માટે મંદિર બંધાવ્યું છે, જેમાં તમે સદાકાળ નિવાસ કરી શકો.”

સુલેમાનનું મંદિરમાં ઉદ્ઘોધન

અત્યારબાદ રાજાએ સમગ્ર ઈસાએલી સમાજ જ્યાં ઊભો હતો તેના તરફ ફરીને આશીર્વાદ આપતાં કંધું, 4“ઈસાએલના દેવ યહોવાનો જય હો! તેમણે મારા પિતા દાઉદને જે વચન આપ્યું હતું તે પોતાના સામર્થ્યથી પાણ્યું છે. તેમણે મારા પિતા દાઉદને કંધું હતું કે, 5તે દિવસથી મારા નિવાસ માટે મંદિર બાંધવા ઈસાએલના કોઈ કુળસમૂહના પ્રદેશમાંથી કોઈ શહેર પસંદ કર્યું નહોતું તેમ મારા લોકો ઈસાએલીઓ ઉપર શાસન કરવા માટે મેં કોઈ માણસની પસંદગી કરી નહોતી, જ્યારથી મેં ઈસાએલના લોકોને ભિસરમાંથી બહાર કાઢ્યા ત્યારથી. બ્યાણ હવે એ નગર તરીકે મેં યત્થાલેમને અને ઈસાએલી રાજા તરીકે દાઉદને પસંદ કર્યો છે.”

7“મારા પિતા દાઉદ યહોવા, ઈસાએલના દેવના નામનું મંદિર બાંધવાનો નિશ્ચય કર્યો હતો પણ યહોવાએ કંધું, 8તે મારા નામનું મંદિર બાંધવાનો વિચાર કર્યો છે, અને એ વિચાર સારો છે, 9તેમ છતાં તારે એ મંદિર બાંધવાનું નથી, તારો સગો પુત્ર મારા નામનું મંદિર બાંધશે.” 10હવે યહોવાએ પોતાનું વચન પાણ્યું છે, યહોવાએ વચન આપ્યા પ્રમાણે હું મારા પિતા દાઉદ પદ્ધી ઈસાએલની ગાદીએ આવ્યો છું. 11અને મેં ઈસાએલના દેવ યહોવાના નામનું મંદિર બાંધ્યું છે. અને તેમાં કરારકોશ મૂક્યો છે. આ કરારકોશમાં યહોવા અને ઈસાએલના લોકો વચ્ચે થયેલો કરાર છે.

સુલેમાનની પ્રાર્થના

12યહોવાની વેદીની સમક્ષ, સમગ્ર ઈસાએલી સમાજની સંમુખ ઊભા રહીને સૌના દેખતા પ્રાર્થના કરવા માટે પોતાના હાથ પ્રસાર્યા. 13સુલેમાને એક મોટો મંચ બનાવ્યો હતો, આ મંચ કાંસાનો બનાવેલો હતો અને તે 5 હાથ લાંબો, 5 હાથ પહોળો અને 3 હાથ ઊચો હતો; અને તેને ચોકની વચ્ચે મૂક્યો હતો, સુલેમાન તેના ઉપર ઊભો રહ્યો. સર્વ લોકોની હાજરીમાં સુલેમાન ધૂટણ ટેકવી આકાશ તરફ હાથ પસારીને પ્રાર્થના કરી;

14“ઓ યહોવા ઈસાએલના દેવ, આકાશમાં કે પૃથ્વી પર તારા જેવો બીજો કોઈ દેવ નથી. તારા સર્વ કરારો તે પૂર્ણ કર્યા છે. અને જેઓ તારી શરણે આવવા ઈચ્છે છે અને તારી ઈચ્છા પૂર્ણ કરવા આતુર છે, તેના પ્રત્યે તું કૃપાળું છો. 15તમે તારા સેવક મારા પિતા દાઉદને આપેલું વચન પાણ્યું છે, તે તારા મોઢેથી જે કંધું તે આજે તે તારા હાથથી કરી બતાવ્યું છે. 16અને હવે, ઓ યહોવા, ઈસાએલના દેવ, તે તારા

સેવક દાઉદને જે બીજું વચન આપ્યું હતું તે પૂરું કર. તે અને એમ કંધું હતું કે, ‘જો તારા વંશજો સંભાળીને ચાલશે અને તારી જેમ મારા નિયમોનું સદા પાલન કરશે તો મારી નજર હેઠળ ઈસાએલની ગાદી ઉપર સદા તારો વંશજ બેસશે.’ 17માટે ઈસાએલના ઓ દેવ યહોવા, હવે તું તારા સેવક મારા પિતા દાઉદને આપેલું એ વચન કૃપા કરીને પૂર્ણ કર.

18“પરંતુ ઓ દેવ, તું કદી માણસો બેગા પૃથ્વી પર વસે ખરો? અરે, ઊચામાં ઊચુ સ્વર્ગ સુદ્ધા તને ધારણ ન કરી શકે, અને ન તો મેં બંધાવેલ મંદિર તને સમાવી શકે. 19ઓ યહોવા, મારા દેવ, મારી પ્રાર્થનાઓ ધ્યાનમાં લેવા તથા દ્વારા કરવા હું તને વિનંતી કરું છું. હાલ હું જે પ્રાર્થના કરું છું તે તું સાંભળ. 20રાતદિવસ તારી દૃષ્ટિ આ મંદિર ઉપર ઠરેલી રહો. આ સ્થાન ઉપર રહો, જેને વિષે તે કંધું હતું કે, ‘મારું નામ એમાં વાસો કરશે.’ 21તારા સેવકો અને તારા લોકો આ મંદિર તરફ જોઈને જે પ્રાર્થના કરે તે સાંભળજે; તમારા પરમ ધામ સ્વર્ગમાંથી તું એ સાંભળજે અને સાંભળીને એમના ગુના માફ કરજે.

22“જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ પાપ માટે દોષિત કરે, ગુનો કરે, અને તે આહી પોતાની નિર્દ્દ્યષ્ટતા પૂરવાર કરવાના સમ લે, 23ત્યારે આકાશમાંથી તેનું સાંભળીને તેનો ન્યાય કરજો. જો તે જૂંહું બોલતો હોય તો તેને શિક્ષા કરજો અને સાચું બોલતો હોય તો તેને કશમા કરજો.

24“જ્યારે પાપ કરવાને કારણે તારા લોકો ઈસાએલીઓ દુષ્મનો સામે હારી જાય, અને જો તેઓ પાછા તારા તરફ વળે, તારું નામ લે અને આ મંદિરમાં તને પ્રાર્થના અને વિનવણી કરે, 25તો તું આકાશમાંથી સાંભળજે, તારા લોકો ઈસાએલીઓના પાપ માફ કરજે અનેતું તેમને અને એમના પિતૃઓને જે ભૂમિ આપી હતી તેમાં તેમને પાછા લાવજે.

26“તારા ઈસાએલી લોકો, તારી વિદ્ધ પાપ કરવાને કારણે અને આકાશમાંથી વરસાદ ન વરસે અને જો તેઓ આ મંદિરમાં આવીને પ્રાર્થના કરે, તારું નામ લે, અને તારી સજી પામીને પશ્ચાતાપ કરે, 27તો તું આકાશમાંથી સાંભળજે, અને તારા સેવકોનો ગુનો માફ કરજે, અને શું સારું છે તે તેમને શીખવજે. અને તારા લોકોને વતન તરીક આપેલા તેઓના દેશમાં વરસાદ મોકલજે.

28“જો દેશમાં દુષ્કાળ પડે, જીવલેણ રોગ ફેલાય, ખેતરના પાકમાં રોગ આવે, ઈયણો પડે કે તીડ પાકનો નાશ કરે અથવા શત્રુઓ તારા લોકના નગરોને ઘેરો ઘાલે કોઈપણ મુશ્કેલી આવી પડે 29ત્યારે તારા લોકો ઈસાએલીઓમાંનો જે કોઈ આ મંદિર તરફ હાથ પસારીને પોતાની મુશ્કેલી અને દુઃખને જાણીને પ્રાર્થના અને આજુજુ કરે. 30તો તારા આકાશના નિવાસસ્થાનમાંથી તે સાંભળીને માફી આપજે. અને પ્રત્યેકને યોગ્ય બદલો આપજે, કારણ, તું અંતર્યામી છે તું જ બધા માણસોના અંતરને જાણો છે. 31એ રીતે તેઓ તારાથી ડરીને ચાલશે અને અમારા પિતૃઓને તે જે ભૂમિ આપી હતી, તેમાં જીવનભર તેઓ તારી આશાનું પાલન કરશે.

32“અને કોઈ વ્યક્તિ જે ઈસાએલીઓમાંનો નથી એવો કોઈ વ્યક્તિ દૂર દેશથી તારા મહાન નામની અને પ્રચંડ શક્તિની કીર્તિ સાંભળીને આવે અને આ મંદિર તરફ જોઈને પ્રાર્થના કરે, તૃતો તારા નિવાસસ્થાન આકાશમાંથી તે સાંભળીને તેઓની વિનંતી માન્ય કરજે. ત્યારે પૃથ્વીની સર્વ પ્રજાઓ તારી ખ્યાતિ વિષે સાંભળો અને તારા ઈસાએલી લોકોની જેમ તારો ડર રાખશે અને તેઓ જાણશે કે મેં જે મંદિર બાંધ્યું છે, તે સાચેજ તારું છે.

34“જો તારા લોકોને તું જે કોઈ માર્ગ મોકલે તે માર્ગ તેઓ પોતાના શત્રુઓની સામે યુદ્ધ કરવા જાય, ને આ નગર જે તે પસંદ કર્યું છે ને મેં જે મંદિર તારા નામને માટે બાંધ્યું છે, તેની તરફ મુખ ફેરવીને તેઓ તારી પ્રાર્થના કરે; 35તો તું તેઓની પ્રાર્થના તથા અરજુ સાંભળીને તેઓનો પક્ષ લેજે અને તેમને ન્યાય મેળવવા માટે મદદ કરજે.

36“જો તેઓ કોઈ તારી વિરુદ્ધ પાપ કરે, કોણ નથી કરતું? અને તું રોષે ભરાઈને તેઓને દુશ્મનોના હાથમાં સંંપો દે. અને તેઓ તેમને કેદ કરીને પોતાના દેશમાં લઈ જાય પછી એ દૂર હોય કે નજીક હોય, 37અને એ વિદેશમાં તેમને ભાન થાય અને તેઓ પશ્ચાતાપ કરી તને વિનવે કે, અમે પાપ કર્યું છે, અને દુષ્ટ વર્તન કર્યું છેએમ કહીને પાછા ફરે,’ 38અને જો તેઓ પૂરા મનથી તારી તરફ પાછા વળો અને તે તેમના પિતૃઓને આપેલી ભૂમિ અને તેં પસંદ કરેલા શહેર તથા તારા નામ માટે મેં બાંધેલા આ મંદિર તરફ મોં કરીને પ્રાર્થના કરે. 39તો તું તારા ધામ આકાશમાંથી તેમની પ્રાર્થના અને વિનવળી સાંભળજે અને તેમને ન્યાય મેળવવા માટે મદદ કરજે, અને તારા લોકોને તેમણે તારી વિરુદ્ધ કરેલાં બધાં પાપો માટે ક્ષમા કરજે. 40હવે, હે મારા દેવ, આ મંદિરમાં થારી પ્રાર્થના માટે તારી આંખ ઉધાડી રાખજે, અને જાગૃત રહીને ધ્યાન આપજે.

41“ઓ દેવ યહોવા, ઊઠો, તું અને તારું સામર્થ્ય દર્શાવતો કરારકોશ તારા વિશ્વાભસ્થાને આવી જાઓ. ઓ દેવ યહોવા, તારા યાજકો વિજયી વસ્થી શુશોભિત થાય, અને ભલે તારા અનુયાયીઓ સમૃદ્ધ પામે અને આનંદોસ્વ મનાવે.

42ઓ દેવ યહોવા, તે જેનો અભિષેક કર્યો છે તેનાથી વિમુખ ન થઈશ. તારા સેવક દાઉદ પ્રત્યેનો તારો શાશ્વત પ્રેમ સંભારી કૃપાનું સ્મરણ કર.”

મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠાપન

7 સુલેમાને પ્રાર્થના પૂરી કરી એટલે આકાશમાંથી અગ્રિએ ઉત્તરીને દહનાર્પણ અને હોમબલિઓને ભસ્મીભૂત કર્યા અને યહોવાના ગૌરવથી મંદિર ભરાઈ ગયું. જેથી યાજકો યહોવાના મંદિરમાં પ્રવેશ કરી શક્યાં નહીં. વળી યહોવાના ગૌરવથી મંદિર ભરાઈ ગયું હતું. તત્ત્વામ ઈસાએલીઓએ અગ્રિને ઉત્તરતો અને યહોવાના ગૌરવને મંદિર ઉપર સ્થિર થતો જોઈને ફરસબંદી ઉપર લાંબા થઈને પ્રાગામ કર્યા. અને યહોવાનો આભાર માન્યો, અને એમ કહ્યું, “તે ભલાઈનો બંડાર છે, તેની કરુણા શાશ્વત છે.”

4ત્યારબાદ રાજાએ અને સર્વ લોકોએ મંદિરનું અર્પણ કર્ય કરી, યહોવા સમક્ષ તેઓએ હોમબલિઓ આપ્યાં. રાજા સુલેમાને 22,000 બળદ અને 1,20,000 ઘેટાનું બલિદાન આપ્યું. આ રીતે, રાજાએ અને બધા લોકોએ મંદિરનું સમર્પણ કર્યું. યાજકો પોતપોતાના કામ પ્રમાણે નિયત સ્થાને ઊભા રહ્યા, એ જે રીતે લેવીઓ પણ યહોવાના કીર્તન વખતે વગાડવા માટે દાઉદ બનાવેલાં વાજુંતો લઈને ઊભા રહ્યા અને દાઉદ રચેલા સ્તવનો ગાવા લાંબાં કે, “તે ભલાઈનો બંડાર છે, અને તેની કરુણા શાશ્વત છે.” તેમની બાજુમાં યાજકો રણશિંગડાં કૂક્તા હતા. બધા ઈસાએલીઓ ત્યાં ઊભા હતા.

7ત્યારબાદ સુલેમાને યહોવાના મંદિરની આગળ આવેલા ચોકનો વચ્ચે ભાગ પણ પવિત્ર કર્યા. ત્યાં તેણે દહનાર્પણો, ખાદ્યાર્પણો તથા શાંત્યાર્પણોના ચરબીવાળા ભાગો ધરાવ્યાં. કારણ સુલેમાને જે પિતળની વેદી બનાવડાવી હતી તેમાં આ બધી બલિઓ સમાઈ શકે એમ ન હતી.

8આ રીતે સુલેમાને અને સર્વ ઈસાએલીઓએ ઉત્તરમાં ઠેઠ હમાથની ઘાટીથી તે દક્ષિણમાં મિસર સુધીના સમગ્ર સમુદ્રાયે સાત દિવસ સુધી ઉત્સવ ઉજવ્યો. 9અને આઠમે દિવસે ખાસ મુલાકાત રાખી કરી. કારણ કે સાત દિવસ સુધી વેદીના સમપણની ઉજવણી કરી હતી અને સાત દિવસ સુધી તે લોકોએ ઉજવણી કરી. 10સાતમા મહિનાના ત્રેવીસમાં દિવસે સુલેમાને લોકોને પોતપોતાને ઘર મોકલી દીધા. યહોવાએ દાઉદનું, સુલેમાનનું, અને પોતાની ઈસાએલી પ્રજાનું જે કલ્યાણ કર્યું હતું તેથી આનંદ અને હર્ષથી છલકતાં હૈયે સૌ છૂટા પડ્યા.

સુલેમાનને દેવ દર્શન

11આમ સુલેમાનને દેવનાં મંદિરનું અને પોતાના મહેલનું બાંધકામ પૂર્ણ કર્યું. જે કાઈ તેણે વિચાર્યુ હતું તે બધું જ તેણે પૂર્ણ કર્યું. 12તેથી રાત્રે યહોવાએ તેને દર્શન આપ્યા અને કહ્યું, “મેં તમારી પ્રાર્થના સાંભળી છે અને મને હોમયજ અર્પવા માટે આ સ્થાન પસંદ કર્યું છે. 13હું આકાશના દ્વાર બંધ કરી દઈ અને વરસાદ ન વરસે, અથવા હું તીડોને પાક ખાઈ જવાની આજા કરું અથવા લોકોમાં રોગચાળો મોકલું, 14તે વખતે મેં જેમને પોતાના કર્યા છે તે લોકો મારે શરણે આવીને પ્રાર્થના કરે અને મારુ માર્ગદર્શન માગે અને ખોટે માર્ગથી પાછા ફરે તો હું આકાશમાંથી સાંભળીશ અને તેમના પાપોને માફ કરીશ અને તેમની ભૂમિને સ્વસ્થ કરી દઈશ. 15આ સ્થળે કરેલી પ્રત્યક્ષ પ્રાર્થના સંબંધી હું જાગ્રત રહીશ અને તે સાંભળીશ. 16કારણકે મારા સદ્ગારના નિવાસસ્થાન માટે મેં આ મંદિરને પસંદ કરીને પવિત્ર કર્યું છે. મારી આંખો અને મારુ અંત:કરણ સદા અહીં જ રહેશે.”

17“તારા પિતા દાઉદની જેમ જો તું મને આધીન રહેશે, હું જે કઈ કરું તે બધું કરશે અને મારા નિયમો અને કાનૂનોનું પાલન કરશે, 18પછી હું કહીશ, તે તું અને તારા વંશનો હમેશા ઈસાએલના રાજા બની રહો કરીશ. એવું વચ્ચન મે તારા પિતા દાઉદને આપ્યુ હતું”

19“પણ જો તમે મારાથી વિમુખ થઈ જશો અને મારી આજાઓ અને મારા કાનૂનોનો ત્યાગ કરી બીજા દેવોની આરાધના અને સેવા કરશો, 20તો મેં તમને જે ભૂમિ આપી છે તેમાંથી તમને ઉઘેડી નાખીશ અને મને અર્પણ કરેલા આ મંદિરનો હું ત્યાગ કરીશ અને આ જગ્યામાં કાઈક ખરાબ બન્યું હતું તેના માટે આ મંદિરને હું પ્રસિદ્ધ કરીશ. 21તેની ઘ્યાતિને બદલે ત્યાં થઈને પસાર થનારાઓ આશ્રય પામી પૂછશે, ‘યહોવાએ આ દેશ અને આ મંદિરની આવી દુર્દ્શા શા માટે કરી?’ 22અને જવાબ મળશે, ‘કારણકે એ લોકોએ પોતાને મિસરમાંથી બહાર લાવનાર પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવાનો ત્યાગ કર્યો અને બીજા દેવોનો અંગીકાર કરીને તેમની સેવાપૂજા કરવા માડી, એ કારણથી યહોવાએ આ બધી આજનો તેમના પર ઉતારી છે.”

સુલેમાને વસાવેલા નગરો

8 સુલેમાનને યહોવાનું મંદિર અને પોતાનો રાજમહેલ બાંધતા વીસ વર્ષ થયાં હતાં. ચ્રાંતા હૂરામે સુલેમાનને નગરો આપ્યા હતા, હવે સુલેમાનને તે નગરોને ફરી બાંધ્યાં પછી તે લોકોને શહેરમાં રહેવા લઈ આવ્યો. ત્યારબાદ તેણે હમાથ-સોળા જઈને તે કંજે કર્યું. 4અને તેણે રણમાં આવેલા તદમોને ફરીથી બંધાવ્યું અને હમાથમાં શહેરો બંધાવ્યા જ્યા લશકરી પડાવ હતો. 5તેણે ઉપરના બેથ-હેરોન અને નીચેના બેથ-હેરોન કિલ્લેબંધીવાળા બનાવ્યાં. તેણે શહેરોને સણિયા જરૂરા દરવાજાઓ સાથે મજબૂત કિલ્લામાં ફેરવી નાખ્યા. 6ટેઓને પણ કોડારના કેંદ્રો બનાવ્યા ઉપરાંત બાલાથ અને પોતાની માલિકીના બધા લશકરી થાણા વાળા શહેરો, એના રથો અને ધોડાઓ જેમાં રાખવામાં આવ્યા હતાં તે નગરી તથા પોતે યરશાલેમમાં, લબાનોનમાં તથા પોતાના તાબાના આખા પ્રેદેશમાં જે જે બંધાવવાનું ધાર્યું હતું તે બધું એણે બંધાવ્યું.

7હિનીઓ, અમોરીઓ, પરીઝીઓ, હિવ્વીઓ, યબૂસીઓ વગેરે બિન ઈસાએલી લોકોમાંના જેઓ દેશમાં બાડી રહ્યા હતા, 8એટલેકે જેઓનું ઈસાએલીઓ નિકદન કાઢી શક્યા નહોતા, તેઓ પાસે સુલેમાને ગુલામનું કામ કરવડાવ્યું જે આજે પણ ચાલુ છે. 9પણ ઈસાએલીઓને માથે સુલેમાને વેઠ નાખી નહોતી, તેઓ તેના યોગ્યા, સેનાનાયકો, રથસેનાના તથા અશ્વસેનાના નાયકો તરીકે કામ કરતા હતાં. 10લોકો ઉપર દેખરેખ રાખનાર અધિકારીઓની કુલ સંખ્યા 250 હતી.

11સુલેમાન ફારુનની કુવરીને તેને માટે બંધાવેલ ખાસ ઘરમાં લઈ આવ્યો, તેણે કર્યું, “દાઉદ રાજાના મહેલમાં તેણે રહેવું જોઈએ નહીં, કારણકે યહોવાનો કરારકોશ ત્યાં હતો તેથી તે સ્થાન પવિત્ર છે.”

12ત્યારબાદ સુલેમાને મંદિરની સામે બંધાવેલી વેદી ઉપર યહોવાને, મૂસાની આજા મુજબ, તે દફનાર્પણો ચંદ્રવવાનું શરૂ કર્યું. 13દરરોજ, વિશ્રામવારને દિવસે, ચંદ્રદર્શનને દિવસે, તથા ત્રણ વાર્ષિક ઉત્સવોને દિવસે એટલે કે બેખમીર રોટલીને

ઉત્સવ, સપ્તાહોના પર્વનો ઉત્સવ, અને સંગ્રહપર્વના ઉત્સવને દિવસે સુલેમાન મૂસાની આજા પ્રમાણે બલિદાનો અર્પણ કરતો હતો. 14તેણે દેવના સેવક પોતાના પિતા દાઉદે તૈયાર કરેલા આયોજન મુજબ સેવાપૂજાનાં કાર્યો માટે યાજકોની ટોળી નક્કી કરી, રોજની વિધિ અનુસાર યાજકોને સેવાપૂજામાં મદદ કરવા લેવીઓની ટૂકડીઓની નિમણૂંક કરી, અને દરેક દરવાજે દરવાનોની ટૂકડી પણ નક્કી કરી. 15દાઉદે યાજકોને, લેવીઓને અને ભંડારોને લગતી જે આજાઓ આપી હતી તેનું ચુસ્તપણે પાલન કરવામાં આવ્યું.

16આમ, યહોવાના મંદિરના પાયાથી માંડીને એની સમાપ્તિ સુધીનું સુલેમાનનું બધું ક્રામ પૂર્ણ કર્યું.

17પછી સુલેમાન અદોમ દેશમાં દરિયાકિનારે આવેલાં એસ્પોનગેબર અને એલોથ નગરોમાં ગયો. 18હૂરામે પોતાના અમલદારો મારકણે સુલેમાન માટે અનુભવી નાવિકો સાથે હોડીઓ મોકલી આપી, તેઓ સુલેમાનના માણસો સાથે ઓફીર જઈને ત્યાંથી 15,300 કિલો સોનું લઈ આવ્યાં અને તે સુલેમાનને પહોંચાયું.

શેબાની રાણીની મુલાકાત

9 સુલેમાનનાં અદ્ભુત ડહાપણ અને તેની કીર્તિ સાંભળીને શેબાની રાણી, તેની કસોટી કરવા માટે અધરા પ્રશ્નો લઈને યરૂશાલેમ આવી, તે પોતાની સાથે અંગરક્ષકો અને અમલદારોનો મોટો રસાલો અને ઊટ ઉપર લાદીને અતરો, પુષ્કળ સોનું અને ઝવેરાત લઈને આવી હતી. 2સુલેમાન આગળ આવીને તેણે પોતાના મનમાં હતાં તે બધાં પ્રશ્નો પૂછ્યા અને સુલેમાને તેના બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપ્યા. ઉએક પ્રશ્ન પણ એવો નહોતો જેનો સુલેમાન જવાબ ન આપી શકે. શેબાની રાણીએ જાયંયું કે સુલેમાન સાચે જ જ્ઞાની હતો અને તેના મહેલની સુંદરતા અવર્જનીય હતી. 4શેબાની રાણીની થાળીમાં પીરસાતી વાનગીઓ, આસપાસ બેઠેલા દરબારીઓ, તેના સેવકોની તથા સુંદર પોથાડોમાં અંગરક્ષકો, વહીવટી અમલદારો તથા યહોવાના મંદિરમાં ધરાવતા દહનાર્પણો જોઈને આશ્રયચકિત થઈ ગઈ. 5પછી તેણે રાજાને કર્યું, “મેં મારા દેશમાં તમારા વિષે તથા તમારા જ્ઞાન વિષે જે સાંભળ્યું હતું તે બધું સાચું હતું. બધી આવીને મેં મારી આંખોએ આ જોયું નહોતું ત્યાં સુધી હું તે માનતી નહોતી, મેં કલ્પના કરી હતી તેના કરતાં તમારું જ્ઞાન અતિ વિશાળ છે! 7તમારી રાણીઓ કેટલી સુખી છે! સદ્ય તમારી તહેનાતમાં રહેતા અને તમારી જ્ઞાનવાણી સાંભળતા આ દરબારીઓ પણ કેટલાં ભાગ્યશાળી છે! 8યહોવા તમારા દેવની સ્તુતિ થાઓ! એ તમારા પર પ્રસન્ન છે ઈસાએલે પર તે એટલો બધો પ્રેમ કરે છે કે તેમણે તમારા જેવો ન્યાયો રાજ તેઓને આપ્યો છે. દેવ ઈચ્છે છે કે સદાને માટે ઈસાએલે મહાન અને બળવાન રાજ્ય બને.”

9ત્યારબાદ તેણે રાજાને 4,080 કિલો સોનું, પુષ્કળ અતરો અને ઝવેરાત બેટ ધર્યું. શેબાની રાણીએ રાજ સુલેમાનને બેટ ધરેલાં અતરો કદી કોઈએ જોયા નહોતાં.

10હૂરામ રાજના નાવિકો અને સુલેમાન રાજના સેવકો ઓફીરથી સોનું લાવ્યા, વળી સાથે ચંદનના લાકડા અને મુલ્યવાન રણ્ણો પણ લાવ્યા. 11એ ચંદનના લાકડામાથી રાજાએ યહોવાના મંદિરના અને મહેલના પગથિયા, અને ગાયકગણ માટે સિતાર, અને વીણા બનાવડાવ્યાં. આવાં સુંદર વાજુંત્રો યહૂદીયા દેશમાં અગાઉ કદી હતા નહીં.

12રાજા સુલેમાન શેખાની રાણીને તેણે જે જે માંયું હતું તે બધું આપ્યું. ઉપરાંત, રાણી સુલેમાન માટે જે ભેટસોગાદ લઈ આવી હતી તેટલી ભેટસોગાદો રાજાએ તેને આપી હતી તે જુદી, ત્યારબાદ તે પોતાના રસાલા સાથે પોતાને દેશ પાછી ફરી.

સુલેમાનની ભવ્ય સંપત્તિ

13રાજા સુલેમાનને પ્રતિ વર્ષ 22,644 કિલો સોનું આવતું હતું. 14આ તો વેપારીઓ ને ધંધાદારીઓ જે સોનું લાવ્યાં હતા તે ઉપરાંતનું હતું. તથા અરબસ્તાનના રાજવીઓ તથા પ્રાંતોના સૂબાઓ પણ રાજાને સોનુંયાદી આપતા હતા. 15રાજા સુલેમાને સોનાની 200 ઢાલો ઘડાવી. અને દરેક ઢાલમાં લગભગ સાડાસાત પૌડ સોનું વપરાયું હતું. 16વળી તેણે ટીપેલાં સોનાની 300 નાની ઢાલો ઘડાવી અને અવી દરેક ઢાલો આશરે પોકાચાર પૌંડ સોનાની બનેલી હતી. એ ઢાલો તેણે લભાનોનના 'વનગૃહ' કહેવાતા મહેલમાં મૂકાવી.

17સુલેમાન રાજાએ પોતાના માટે એક હાથીદાંતનું મોટું સિંહાસન બનાવડાવ્યું અને તેને સોનાથી મટાવ્યું. 18એ સિંહાસનના છ પગથિયાં અને પગ મૂકવાનો બાજુઠ પણ સોને મફેલા હતાં. સિંહાસની દરેક બાજુએ હાથ ટેકવાના હાથા હતા અને તેના દરેક હાથાની બાજુમાં એક સિંહનું પૂતળું હતો. 19૭ પગથિયાં ઉપર દરેક છેડે એક એક એમ બાર સિંહો ઊભા હતા. બીજા કોઈપણ રાજ્યમાં આવું સિંહાસન કદી બનાવવામાં આવ્યું નહોતું. 20સુલેમાન રાજના સર્વ પ્યાલાઓ શુદ્ધ સોનાનાં હતા અને લબોનોન વનગૃહના સર્વ પાત્રો સોનાનાં હતાં. તે દિવસોમાં ચાંદીની કોઈ વિસાત નહોતી. 21દર ત્રણ વર્ષ રાજના વહાણો, હૂરામ રાજના નાવિકો સાથે તાર્શાંશ જતાં અને ત્યાંથી સોનું-ચાંદી, હાથીદાંત, વાંદરા અને મોર લાવતાં.

22આમ પૃથ્વીના સર્વ રાજાઓમાં રાજા સુલેમાન સૌથી શ્રેષ્ઠ, શ્રીમંત અને જ્ઞાની હતો, 23સમગ્ર દુનિયાના સર્વ રાજાઓ દેવે સુલેમાનને જે જ્ઞાન આપ્યું હતું તે સાંભળવા માટે એના દરબારમાં આવતા, 24તેઓ બધા પ્રતિવર્ષ એક યા બીજુ વસ્તું ભેટ સોગાદો રૂપે લઈને આવતા: સોનાચાંદીના વાસણો, કીમતી વસો, શસો, અતરો, ઘોડાઓ અને ખચ્ચરો.

25સુલેમાન પાસે ઘોડાઓ અને રથો માટે 4,000 તબેલા તેમજ 12,000 ઘોડેસવારો હતા, એમાંના કટેલાંક એણે રથનગરોમાં રાખ્યા અને બાકીના પોતાની પાસે યરૂશાલેમમાં રાખ્યા. 26યુદ્ધેસના બધા રાજથી મારીને પલિસ્તીઓની ભૂમિ સુધી અને મિસરની સરહદ સુધી તેની આણ વર્તાતી હતી. 27સુલેમાને યરૂશાલેમમાં ચાંદીનો જથ્થો એટલા વિપુલ

પ્રમાણમાં વધારી દીધો કે તે રસ્તા પરના પથ્થરો જેવી સામાન્ય થઈ ગઈ. વળી દેવદારવૃક્ષોનું મુલ્યવાન લાકડું નીચાડા જમીનના ગુલ્લરકાણ વૃક્ષ જેવું સામાન્ય થઈ ગયું હતું. 28સુલેમાનને માટે મિસર અને બીજા બધા દેશોમાંથી ઘોડા આયાત કરવામાં આવતા હતા.

સુલેમાનનું મૃત્યુ

29સુલેમાન રાજના જીવનની બાકીની વિગતો પ્રબોધક નાથાને લખેલા ઈતિહાસમાં, શીલોની-અહિયાના પ્રબોધના પુસ્તકમાં અને નબાટના પુત્ર યરોબામા વિષે છો પ્રબોધકને થયેલા દર્શનના પુસ્તકમાં આપવામાં આવેલી છે. 30સુલેમાન રાજાએ યરૂશાલેમમાંથી સમગ્ર ઈસાએલ ઉપર 40 વર્ષ રાજ કર્યું. 31ત્યારબાદ તે પિતુલોકને પામ્યો અને તેને તેના પિતા દાઉદના નગરમાં દફનાવવામાં આવ્યો. તેના પછી તેનો પુત્ર રહાબામા રાજગાદી પર આવ્યો.

રહાબામે મૂર્ખતાપૂર્ણ ક્રામ કર્યું

10 10 રહાબામનો રાજ્યાભિષેક કરવા માટે ઈસાએલના સર્વ આગેવાનો શાખેમના શહેરમાં ભેગા થયા હતા. 2જ્યારે સુલેમાન રાજા હતો ત્યારે યરોબામા તેનાથી ભાગીને મિસરમાં રહ્યો. એ દરમ્યાન નબાટના પુત્ર યરોબામાન મિત્રોએ તેને સમાચાર મોકલ્યા કે સુલેમાન મૃત્યુ પામ્યો છે. તેથી તે મિસરમાંથી પાછો કર્યો. 3કારણું માણસ મોકલીને તેને ત્યાંથી તેડાવ્યો હતો. યરોબામામે તથા સર્વ ઈસ્થાનેલીઓએ આવીને રહાબામને વિનંતી કરી કે 4"તમારા પિતાએ અમારા પર ભારે ઝૂંસરી મૂકી હતી; માટે હવે તું એ આકરી ગુલામીની ભારે ઝૂંસરી હળવી કર, અટલે અમે તારે રહીશું. અને અમારા રાજા તરીકે સ્વીકારીશું."

કરહાબામામે હંથું, "જોઓ, તમે મને ત્રણ દિવસની મુદ્દત આપો, ત્યાર પછી પાછા આવજો." તેથી તેઓ ચાલ્યા ગયા.

ન્યારબાદ રહાબામામે તેના વડીલોની સલાહ લીધી જેઓ તેના પિતા સુલેમાન, જીવતા હતાં ત્યારે તેની સાથે હતાં. તેણે પૂછ્યું, "આ લોકોને શું જવાબ આપવાને તેની તમે મને સી સલાહ આપો છો?"

7તેમણે કર્યું, "જો આપ એ લોકો સાથે માયાળુપણે વર્તશો અને તેમની સાથે મીઠાશથી વાત કરી તેમને પ્રસન્ન રખશો તો તેઓ સદાને માટે આપના તાબેદાર થઈને રહેશે."

8પરંતુ વડીલોએ આપેલી સલાહને તેણે ફગાવી દીધી અને પોતાની સાથે ઊછરેલા અને પોતાની તહેનાતમાં રોકાયેલા જુવાનિયાઓની સલાહ લીધી. 9તેણે પૂછ્યું, "મિત્રો, અમારા લોકો પર જે ઝૂંસરી લાદેલી હતી તેને મારે હળવી કરવી એવી એ લોકોની વિનંતી છે તેનો જવાબ શો આપવાની તમે મને સલાહ આપો છો?"

10જુવાનિયાઓએ કર્યું, "તમે તે લોકોને એવો જવાબ આપો કે, 'મારા પિતાની કમર કરતાં મારી ટચલી આંગળી વધારે જાડી છે!' 11મારા પિતાએ તમારા ઉપર ભારે ઝૂંસરી લાદી હતી, હું અને વધુ ભારે બનાવીશ, મારા પિતા તમને

ચાબુકથી ફટકારતા હતા, હું તમને લોખંડના ટુકડા બાંધેલા કોરડાથી ફટકારીશ.”

12રાજા રહાબઆમનો નિર્ણય સાંભળવા માટે ત્રણ દિવસ પછી યરોબઆમ તથા લોકો તેની પાસે પાછા આવ્યા. 13રાજાએ તેઓની સાથે ઊદ્ઘારીથી વાત કરી, વૃદ્ધ મંત્રીઓની સલાહ તેણે નકારી કાઢી. 14અને જુવાનિયાઓની સલાહ પર ધ્યાન આપ્યું. તેણે તેઓને કહ્યું, “મારા પિતાએ તમારા ઉપર ભારે ઝુંસરી લાદી હતી, હું એને હજુ વધારે ભારે બનાવીશ. મારા પિતા તમને ચાબુકથી ફટકારતા હતા, હું તમને લોખંડના ટુકડા બાંધેલા કોરડાથી ફટકારીશ.” 15આમ, રાજાએ લોકોની વાત પર ધ્યાન આપ્યું નહીં, યહોવાએ શીલોના અહિયા મારફતે નબારના પુત્ર યરોબઆમે દેવ તરફથી જે ભવિષ્યક્યન પ્રગત કર્યું હતું તે પૂર્ણ કરવા દેવે તેમ થવા દીધું હતું.

16રાજાનું કહ્યું સાંભળ્યા પછી ઈસાએલી લોકોએ રાજા તરફ પીઠ ફેરવી અને ચાલ્યા ગયા. ગુસ્સે થઈને તેણે પોકાર કર્યો, “દાઉદ અને તેના કુટુંબને ભૂલી જાઓ! અમે અન્ય કોઈને અમારો રાજા બનાવીશું, રહાબઆમ ભલે યહૂદાના કુણ પર રાજ કરે, ચાલો આપણે વેર જઈએ!” પછી લોકો ચાલ્યા ગયા. 17આમ, બધા ઈસાએલીઓ પોતપોતાને વેર ચાલ્યા ગયા, અને રહાબઆમ યહૂદાના પ્રદેશમાં વસતા ઈસાએલીઓ ઉપર રાજ્ય કરતો હતો.

18રાજા રહાબઆમે અદોનિરામને ઈસાએલીઓ પાસે મોકલ્યો અદોનિરામ વેઠ મજૂરોનો ઉપરી હતો. પરંતુ ઈસાએલીઓએ તેને મારી નાખ્યો. આથી રાજાને રથમા બેસીને યરુશાલેમ ભાગી જવું પડ્યું. 19આજ દિવસપર્યત ઈસાએલ પ્રજાએ દાઉદના વંશજોને પોતાના પર રાજ કરવા દીધું નથી.

રહાબઆમનું યહૂદ્યા પર શાસન

1 1 રહાબઆમે યરુશાલેમ આવીને યહૂદા અને બિન્યામીનના કુળસમૂહના કુલ 1,80,000 ચુનંદા યોધાઓને બેગા કર્યા. 2પરંતુ યહોવાએ દેવભક્ત શમાયાને કહ્યું કે, “યહૂદાના રાજા અને સુલેમાનના પુત્ર રહાબઆમને અને સર્વ ઈસાએલીઓને જે યહૂદા અને બિન્યામીનમાં રહે છે તેઓને કહે કે:

“આ યહોવાના વચન છે: તમારા ભાઈઓ સામે લડવા જશો નહીં, ભલે સૌ કોઈ પોતપોતાને વેર પાછા જાય, જે કાઈ બન્યું છે તે ફક્ત મારી ઈચ્છાથી જ બન્યું છે.” તેમણે યહોવાનું કહ્યું માન્યું અને યરોબઆમની સાથે લડવાનું માંડી વાયું.

યહૂદાને શક્તિશાળી બનાવતો રહાબઆમ

5રહાબઆમ યરુશાલેમમાં રહ્યો. અને યહૂદાના કેટલાંક શહેરોની કિલ્લેબંદી કરાવી. તેણે કિલ્લેબંદી કરાવેલા શહેરો આ પ્રમાણે છે: બેથલેહેમ, એટામ, તકોઆ 7બેથ-સુર, સોખો, અદુલ્લામ 8ગાથ, મારેશાહ, ઝીફ, 9અદોરાઈમ, લાખીશ

અઝેકાહ 10સોરાહ, આયલોન, અને હેબ્રોન, આ શહેરો યહૂદામાં અને બિન્યામીનમાં આવેલાં છે, 11તેણે ત્યાં મજબૂત કિલ્લા બંધાવ્યા અને તેમાં અનાજ, તેલ અને દ્રાક્ષારસનો સંગ્રહ કરી ત્યાં સૈન્યોના વડાઓને મૂક્યા. 12પ્રત્યેક નગરના શાસ્ત્રારમાં નગરનું રક્ષણ કરવા માટે તેણે દાલો અને ભાલાઓ મૂક્યા, આમ, યહૂદા અને બિન્યામીન તેને વજાદાર રહ્યા હતા.

13યાજકો અને લેવીઓ ઉત્તરના રાજ્યમાંથી પોતાના ઘરબાર ત્યજીને તેની સાથે સહમત થવા માટે આવી ગયાં. 14યરોબઆમ રાજાએ તેઓને ફરજ પરથી છૂટા કર્યા હતા અને કહ્યું હતું કે હવે તમારે યહોવાના યાજકો તરીકે કામ કરવું નહીં. 15તેઓના સ્થાને તેણે બીજાઓને યાજકો બનાવ્યા. આ યાજકોએ લોકોને ઉચ્ચસ્થાનોમાં, યરોબઆમે બનાવેલ વાધરડાં અને બકરીઓના પૂત્રાંની પૂજા કરવા માટે લોકોને ઉતેજન આપ્યું. 16ઈસાએલની બધી ટોળીઓમાંથી યહોવાના જેટલા ભક્તો હતા તે બધાએ યાજકો અને લેવીઓની પાછળ પાછળ, યહોવા પોતાના પિતૃઓના દેવને બલિ ચડાવવા યરુશાલેમ આવ્યા. 17એ લોકોએ આને કારણે યહૂદાના રાજ્યના બળમાં વધારો કર્યા અને ત્રણ વર્ષ સુધી તેમણે રહાબઆમને ટેકો આપ્યો, કારણ, એ ત્રણ વર્ષ દરમ્યાન તે દાઉદ અને સુલેમાનને પગલે ચાલ્યો હતો.

રહાબઆમનું કુટુંબ

18રહાબઆમે માહલાથ સાથે લગ્ન કર્યું. માહલાથનો પિતા, દાઉદનો પુત્ર યરીમોથ હતો અને તેની માતા દાઉદના ભાઈ એલીઆબની પુત્રી અભીહાઇલ હતી. 19તેઓને ત્રણ પુત્રો થયા; યેઉશ, શર્માયા અને જહામ, 20ત્યારબાદ તે આખ્શાલોમની પુત્રી માઅખાહને પરાણ્યો અને તેનાથી તેને અબિયા, આત્તાઈ, જિજા અને શલોમિથ જન્મ્યા. 21પોતાની બધી પત્નીઓ અને ઉપપત્નીઓ કરતાં રહાબઆમ માકા ઉપર વધારે પ્રેમ રખતો હતો. તેને બધી મળીને 18 પત્નીઓ અને 60 રખાતો હતી. અને તેમનાથી તેને 28 પુત્રો અને 60 પુત્રીઓ થઈ હતી.

22રહાબઆમે માઅખાહના પુત્ર અબિયાને બધા ભાઈઓમાં વડો નીમ્યો અને તેને પોતાના પછી રાજા બનાવવાની દ્રષ્ટિ પાટવી કુવર હરાવ્યો. 23રહાબઆમે યુક્તિપૂર્વક તેના બીજા પુત્રોને યહૂદ્યા અને બિન્યામીનના બધા પ્રદેશોમાં કિલ્લેબંદ નગરોમાં રહેવા માટે મોકલી દીવા. તેણે તેઓને મોટા સાલિયાણા બાંધી આપ્યા. અને પ્રત્યેકને ઘડી સીઓ સાથે પરણાવ્યા.

મિસરના રાજાનો યરુશાલેમ પર વિજય

1 2 જારારે રહાબઆમનું રાજ્ય સ્થિર થયું અને ને શળવાન બન્યો ત્યારે તેણે અને યહૂદાના કુળસમૂહે યહોવાની સંહિતાનો માર્ગ છોડી દીવા. 2તેઓએ યહોવાની

આશાઓનું ઉત્ત્વલંઘન કર્યું તેથી રહાબામ રાજાના શાસનના પાચમે વર્ષ મિસરના રાજા શીશાકે યરુશાલેમ ઉપર 12,000 રો તથા 60,000 સવારો લઈને હુમલો કર્યો. અમિસરમાથી તેની સાથે અસંખ્ય લૂણીઓ, સુક્કીઈઓ તથા ફૂશીઓ આવ્યા હતા. ૫૪યહુદિયાના તાબાનાં કિલ્વાવાળાં નગરો સર કરતો કરતો તે યરુશાલેમ સુધી આવી પહોંચ્યો.

૫૨રહાબામ તથા યહુદિયાના સરદારો, જેઓ પ્રબોધક શીશાકને લીધે યરુશાલેમમાં એકઠા થયા હતા તેઓની પાસે શમાયા પ્રબોધકે આવીને તેઓને કંધું કે, “તમે મને અને મારા કાન્નુનોને ત્યજી દીધા છે, માટે મેં પણ તમને શીશાકના હાથમાં સૌંપી દીધા છે.” અમે યહોવા કહે છે.

૫૩સાએલના આગેવાનો અને રાજાઓ પોતે નમ્ર થઈને બોલ્યા, “યહોવાની વાત ન્યાયી છે.”

૫૪હોવાએ જ્યારે જ્યોયું કે એ લોકો શરણો થઈ ગયા છે ત્યારે તેણે ફરી શમાયાને પોતાની વાડી સંભળાવી કે, “એ લોકો શરણો થઈ ગયા છે એટલે હું એમનો નાશ નહીં કરું; હું એમને થોડીવારમાં રાહત આપીશ, હું મારો રોષ શીશાક મારફતે યરુશાલેમ પર નહીં ઉત્તાનું. ૪૫રંતુ એ લોકોએ શીશાકના ગુલામ થવું પડશે, અને ત્યારે તેમને સમજાશે કે મારી સેવા કરવામાં અને વિદેશી રાજાઓની સેવા કરવામાં શો ફેર છે.”

૫૫મિસરના રાજા શીશાકે યરુશાલેમ ઉપર ચઠાઈ કરી અને તે યહોવાના મંદિરમાં તથા રાજમહેલના બધા ભંડાર લૂંટી ગયો. તે સુલેમાને બનાવડાવેલી સોનાની ઢાલો સહિત બધું જ લઈ ગયો. ૧૦૨રહાબામ રાજાએ તેમને ડેકાણે પિતણની ઢાલો બનાવડાવીને રાજાના મહેલમાં દ્વારાપાળોના તથા અમલદારોના હાથમાં સૌંપી. ૧૧જ્યારે જ્યારે રાજા યહોવાના મંદિરમાં જતો ત્યારે ત્યારે રક્ષકો તે ઢાલ લઈને આવતા અને પછીથી શસ્ત્રાગરમાં મૂકી દેતા.

૧૨રહાબામ યહોવાને શરણો થઈ ગયો, વળી યહૂદામાં ધરણાં સારા લોકો હતા તેથી યહોવાએ તેનો સંપૂર્ણ નાશ ન કર્યો.

૧૩આમ, રહાબામ રાજાએ યરુશાલેમમાં બળવાન થઈને રાજ્ય કર્યું. તે ગાદીએ આવ્યો અને ત્યારે તેની ઉંમર 41 વર્ષની હતી. તેણે યહોવાએ ઈસાએલના બધા કુણસમૂહોના પ્રદેશોમાંથી પોતાના નામની સ્થાપના માટે પસંદ કરેલા નગર યરુશાલેમમાં 17 વર્ષ સુધી રાજ્ય કર્યું. રહાબામની માતા અમ્મોનની હતી અને તેનું નામ નામા હતું. ૧૪યહોવાની ઉપાસના સાચા હંદયથી ન કરીને રહાબામે ખોટું આચયરણ કર્યું.

૧૫રહાબામનાં અમલના બધા જ કૃત્યો પહેલેથી તે છેલ્લે સુધી, શમાયા પ્રબોધકની તથા ઈદાઓ દ્રષ્ટાની તવારીખમાં વંશાવાળીના અનુક્રમે નોંધેલા છે. રહાબામ અને યરોબામ વચ્ચે સતત યુદ્ધ ચાલ્યા કર્યું. ૧૫૧૨તમાં રહાબામ પિતુલોકને પામ્યો અને તેને દાઉદનગરમાં દફનાવવામાં આવ્યો; અને તેની જગ્યાએ તેનો પુત્ર અભિયા રાજા થયો.

યહૂદાનો રાજા અભિયા

૧૩ રાજા યરોબામના અમલના અઠારમા વર્ષ અભિયા યહુદિયાનો રાજા થયો. ૨તેણે ત્રણ વર્ષ રાજ્ય કર્યું. તેની માતાનું નામ મીખાયા હતું. તે ગિબિયાહના ઉરીએલની પુત્રી હતી. અભિયા અને યરોબામ વચ્ચે યુદ્ધ ફાટી નીકલ્યું.

૩અભિયા 4,00,000 ચુનંદા શૂરવીર યોજાઓની સાથે આવ્યો અને યરોબામ 8,00,000 ચુનંદા શૂરવીર લડવૈયાઓને લઈને સામે આવ્યો.

૪જ્યારે ઈસાએલનું સૈન્ય એજાઈમના પર્વતીય પ્રદેશમાં આવેલા સમાર્ગદીમ આવી પહોંચ્યું, ત્યારે રાજા અભિયાએ રાજા યરોબામ અને ઈસાએલના સૈન્યને મોટા સાદે કંધું, ૫“સાંભળો! યરોબામ અને સર્વ ઈસાએલોઓ, શું તમ નથી જાણતા કે ઈસાએલના યહોવા દેવ વચ્ચન આપ્યું છે કે દાઉદના સંતાનો જ ઈસાએલ ઉપર સદાકાળ રાજ કરશે? જેમ ઇન્હાં દાઉદના પુત્ર સુલેમાનના નોકર નબાટના પુત્ર યરોબામે પોતાના માલિક સામે બળવો કર્યો છે, અને કેટલાક નકામા અને અનિષ્ટ માણસો તેની સાથે મળી ગયા છે. અને સુલેમાનનો પુત્ર રહાબામ નાદાન અને મૂર્ખ હતો, અને તેમનો સામનો ન કરી શકે અંવો હતો. તેઓ રહાબામ કરતા શક્તિશાળી હતા.

૬“અને હવે તમે દાઉદના વંશજોના રાજ્યને હરાવવાની વાત કરો છો, જેને યહોવાએ શાસન કરવાની શક્તિ આપી હતી. અને તમે વિશાળ સમૂહ છો અને યરોબામે બનાવડાવેલી સોનાના વાછરડાની મૂર્તિઓને તમારા દેવ તરીક સાથે લઈને તમે આવ્યા છો! ૭તમે હારુનના વંશજોને - યહોવાના યાજકોને અને લેવીઓને હાંકી કાઢ્યા છે અને વિદેશી લોકોની જેમ તમે મનગમતા યાજકો નીમ્યા છો! જ કોઈ એક વાછરડો અને સાત ઘેટાં લઈને યાજક બનવા આવે તેને તમે જેઓ દેવ નથી તેમની સેવા કરવા માટે યાજક બનાવી દો છો.

૮“પરંતુ અમારા માટે તો યહોવા જ અમારા દેવ છે; અને અમે તેમને ત્યજી દીધા નથી. ફક્ત હારુનના વંશજો અમારા યાજકો છે અને માત્ર લેવીઓ જ યાજકોને તેઓના કામમાં મદદ કરે છે. ૧૧તેણે રોજ સવારે તથા સાંજે દફનાર્પણો અને સુવાસિત ધૂપનું દફન કરે છે અને પવિત્ર મેજ ઉપર પ્રદર્શિત કરવા માટેની રોટલી મૂકે છે. દરરોજ સાંજે સોનાના દીપવૃક્ષ પર દીવાઓ પ્રગટાવે છે. કારણકે યહોવા અમારા દેવની આશાઓને અનુસરવા અમે કાળજી રાખીએ છીએ; પણ તમે તો તેમને ત્યજી દીધા છે. ૧૨જુઓ, અમારા દેવ અમારી આગળ અને અમારી સાથે આવ્યો છે, અને તેના યાજકો રાખશિંગા લઈને તમારી સામે યુદ્ધનાદ કરે છે, “હે ઈસાએલપુત્રો, તમારા પિતૃઓના યહોવા દેવની સામે ન લડો; તેમાં તમે જીતી શકશો નહીં.”

૧૩પણ યરોબામે પોતાના લશ્કરની એક ટૂકડીને યહૂદાવાસીઓની પાછળ જઈ છુપાઈ રહેવા મોકલી આપી, એટલે મુખ્ય લશ્કર યહૂદાવાસીઓની સામે રહ્યું અને

છુપાયેલા માણસો તેમની પાછળ રહ્યા. 14યહૂદાએ પાછળ જાયું; તો જુઓ, પોતાની આગળ તથા પાછળ યુદ્ધની તૈયારી કરી રાખી હતી; ત્યારે તેઓએ યહોવાને આજુજુ કરી, ને યાજકોએ રણશિંગણા વગાડ્યાં. 15યહૂદિયાના સૈનિકોએ મોટા સાદે પોકાર કર્યા. જ્યારે તેઓએ પોકાર કર્યા ત્યારે દેવે અભિયા રાજા અને યહૂદિયા સૈન્યનો એવો ઉપયોગ કર્યો કે યરોબામાં રાજા અને ઈસાએલનું સૈન્ય હારવા લાગ્યું. 16નેથી ઈસાએલીઓ યહૂદાવાસીઓથી ભાગવા લાગ્યા, પણ દેવે તેમને યહૂદાવાસીઓના હાથમાં સંંપી દીધા. 17અભિયાએ અને તેની સેનાએ તેમનો સખત પરાજય કર્યા, ઈસાએલના શ્રેષ્ઠ યોજાઓમાંથી 5,00,000 સૈનિકો ખપી ગયા. 18આમ, તે સમયે ઈસાએલીઓ હારી ગયા, ને યહૂદાના સૈન્યનો વિજય થયો, કારણકે તેઓએ પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવા પર ભરોસો રાખ્યો હતો,

19અભિયાએ યરોબામાનો પીછો પકડી તેના કબજામાંથી આસપાસના કસબા સહિત બેથેલ, યશાનાહ, અને એકોન નગરો લઈ લીધો.

20અભિયા જીવતો હતો ત્યાં સુધી યરોબામ ફરી શક્તિશાળી બની શક્યો નહીં અને આખરે યહોવાએ તેને સજી કરી અને તે મરી ગયો. 21પરંતુ અભિયાનું બળ વધતું ગયું; તે 14 સીઓ સાથે પરાડ્યો, તેને 22 પુત્રો તથા 16 પુત્રીઓ થયાં. 22અભિયાનો બાકીનો ઈતિહાસ, તેના કાર્યો તેનાં આચરણ અને તેનાં વચ્ચેનો પ્રબોધકના ટીકાગ્રંથમાં નોંધેલા છે.

14 એ પછી અભિયા પિતૃલોકને પામ્યો, અને તેને પુત્ર આસા યહૂદિયાનો રાજા બન્યો. તેના શાસનકાળના પ્રથમ દશ વર્ષ દરમિયાન દેશમાં શાંતિ હતી.

આસા રાજા યહોવાને આધીન

2આસાએ એના દેવ યહોવાની નજરમાં સારું અને યોગ્ય ગાથાય એવું આચરણ કર્યું. તેણે પારકી મૂર્તિઓની વેદીઓ અને પર્વતો પરના ઉચ્ચસ્થાનો તોડી પાડ્યાં. તેણે પૂજાસ્તંભો ભાગી નાખ્યા, અને અશેરા દેવીના લાકડાના થાંભલા કાપી નાખ્યા. ૩અને યહૂદાના લોકોને તેમના પિતૃઓના દેવ યહોવાની સેવાપૂજા કરવાનો અને તેના કાનૂનો અને આશાઓનું પાલન કરવાનો હુકમ કર્યો. ૫તેણે યહૂદાના પ્રત્યેક શહેરમાંના ટેકરી ઉપરના થાનકોનો અને ધૂપવેદીઓનો નાશ કર્યો. તેના અમલ દરમિયાન રાજ્યમાં શાંતિ રહી. જ્યારે લીધે સમગ્ર યહૂદિયામાં તે કિલ્લાવાળા નગરો બાંધી શક્યો. તે ભૂમિને યહોવાએ શાંતિ આપી.

૭તેણે યહૂદાના લોકોને કહ્યું, "ચાલો, આપણે આ શહેરો નવેસરથી બાંધીએ, તેમની ફરતે કોટ કરીએ અને તેના બુરજો અને ભોગળોવાળા દરવાજા મૂકીએ, આ ભૂમિ હજુ આપણી છે કારણ, આપણે આપણા દેવ યહોવાની સેવાપૂજા કરીએ છીએ અને તેણે આપણા ઉપર દયા કરી આપણને બધી બાજુઅથી શાંતિ અને સલામતી આપી છે." આથી

તેમણે નગરો બાંધવા માંઝાં અને એ કામ સફળતાપૂર્વક પાર ઉત્તાર્યું.

૪આસા પાસે ઢાલ અને ભાલાથી સજ્જ 3,00,000 યહૂદાવંશીઓ, અને 2,80,000 ઢાલ ઘનુષ્યથી સજ્જ બિન્યામીન વંશીઓનું સૈન્ય હતું એ બધા જ શૂરવીર યોજાઓ હતા.

૯કૂશ દેશનો સેનાપતિ જેરાહ 10,00,000 સૈનિકો અને 300 રથનું સૈન્ય લઈને આસા સામે યુદ્ધ કરવા આવ્યો અને તે મારેશાહ સુધી આવી પહોંચ્યો. 10આસા તેનો સામનો કરવા બહાર પડ્યો અને તેણે મારેશાહ આગળ સફાથાના મેદાનમાં સેનાને યુદ્ધ માટે ગોઈવી.

૧૧આસાએ પોતાના દેવ યહોવાને અરજ કરી, "હે યહોવા, બળવાનની વિરુદ્ધ નિર્ભંગને સહાય કરનાર, તારા સિવાય બીજો કોઈ નથી; હે યહોવા, અમારા દેવ, અમને સહાય કર; અમને માત્ર તારો જ આધાર છે. અને તારું નામ લઈને જ અમે આ મોટા સૈન્યની સામે આવ્યા છીએ, હે યહોવા, તું અમારો દેવ છો. લોકો તારી ઉપર વિજયી ન થાય, એ જોજે."

૧૨યહોવાએ આસા અને યહૂદાવાસીઓને હાથે કુશીઓને હરાવી દીધા અને તેઓ ભાગવા લાગ્યા. ૧૩આસા અને તેના માણસોએ ગરાર સુધી તેમનો પીછો કર્યો. યહોવા અને તેની સેના આગળ કુશીઓ છિન્નભિન્ન થઈ ગયા; તેથી ઘણા કુશીઓ મરી ગયા કે તેઓ બીજુ લશ્કર ઊભુ કરી શક્યા નહીં. યહૂદાવાસીઓએ મોટા જથ્થામાં લૂંટ ભેગી કરી. ૧૪તેમણે ગરારની આસપાસના બધાં શહેરોનો નાશ કર્યો, કારણ, યહોવાએ લોકોને ભયબીત બનાવી દીધાં હતા, તેમણે બધા શહેરો લૂંટી લીધા, અને તેમને એ શહેરોમાંથી પુષ્કળ લૂંટ મળી, ૧૫અનોએ નગરોને લૂંટી લીધા અને વિટાંપાળકોના ઢોર રાખવાના માંડવા તોડી નાખ્યા અને સંખ્યાબંધ ઘેટાં તથા ઊટો લઈને અંતે તેઓ યરુશાલેમ પાછા આવ્યા.

આસામા પરિવર્તન

15 ત્યારબાદ ઓદેદના પુત્ર અજ્ઞાર્યામાં યહોવાનો આત્મા પ્રવેશ્યો. સેથી તે આસાને મળવા ગયો, ને કહ્યું, "આસા તથા યહૂદા અને બિન્યામીનના બધા લોકો, મારી વાત સાંભળો, જ્યાં સુધી તમે યહોવા સાથે રહેશો ત્યાં સુધી તે તમારી સાથે રહેશો, તમે જો તેને શોધશો તો તે તમને મળશે. જો તમે તેનો ત્યાગ કરશો તો તે તમારો ત્યાગ કરશે. અધ્યાત્મા લાબા સમગ્રીથી ઈસાએલી લોકોએ સાચા દેવની પ્રાર્થના કરી ન હતી, અને તેઓને તે વિષેનું શિક્ષણ આપવા માટે ત્યાં કોઈ યાજક ન હતો. દેવના કાનૂનો અનુસર્યા વિના તેઓ જીવન પસાર કરતા હતા. ૫પરંતુ જ્યારે પોતાના સંકટના સમયે તેમણે ઈસાએલના દેવ યહોવા તરફ વળી તેની શોધ આદરી ત્યારે તે તેમને પ્રાપ્ત થયા. ૫લોકોએ દેવ વિરુદ્ધ બળવો પોકાર્યો હતો તેથી તે સમયે કોઈને શાંતિ નહોતી, દેશ દરેક રીતે મુશ્કેલીમાં આવી પડ્યો હતો અને સર્વત્ર ગુનાઓ વધી રહ્યા હતા. ૫જાઓ અને નગરો એકબીજા

સાથે લડીને પાયમાલ થતાં હતાં. કારણકે દેવ તેઓને દરેક પ્રકારની આફતો વડે શિક્ષા કરતા હતા. જપજ હવે તમે બળવાન બનજો અને હિંમત હારશો નહીં. તમને તમારા ક્રાર્યો ના ફળ મળશે.”

૪જ્યારે આસાએ દિવ્યવાણીના વચનો ઓદેદની ભવિષ્યવાણીમાં સાંભળ્યા ત્યારે તેણે હિંમત રાખીને યહુદા તથા બિન્યામીનના દેશમાંથી તથા જે શહેરો તેણે એજાઈમના પર્વતીય પ્રદેશમાં જીતી લીધા હતાં તે બધામાંથી ધૃત્યાસ્પદ મૂર્તિઓને હઠાવી દીધી. અને યહોવાના મંદિરની સામેની વેદી તેણે ફરી બંધાવી.

૫ત્યારાબાદ તેણે યહુદા અને બિન્યામીનના બધા લોકોને પોતાની સામે આવવા હુકમ કર્યા, યહોવા દેવ રાજા આસાની સાથે છે, તે જાણીને એજાઈમ, મનારશા અને શિમયોન પ્રદેશોમાંથી ઈસાઅલમાં વસવા આવેલાં લોકોને ભેગા કરવાનો હુકમ કર્યો.

૧૦આશાના અમલ દરમિયાન પંદરમા વર્ષના ત્રીજા મહિનામાં તેઓ યરુશાલેમમાં ભેગા થયા. ૧૧અને તેમણે તે દિવસે પોતે જે લૂટ સાથે લાવ્યા હતા તેમાંથી ૭૦૦ બળણો અને ૭,૦૦૦ ઘેટાનાં હોમબલિ તેઓએ યહોવાને ચડાવી. ૧૨તેમણે પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવાની સાચા હુદાયથી ઉપાસના કરવાનો કરાર કર્યો; ૧૩નાનો હોય કે મોટો, સ્ત્રી હોય કે પુરુષ જે કોઈ ઈસાઅલનાં દેવ યહોવાની ઉપાસના ન કરે તેને મૃત્યુદૂઢ દેવાનું હચાવવામાં આવ્યું. ૧૪ત્યારાબાદ તેમણે શરાણાઈ અને રણશિંગડા ને તુરાઈઓ વગાડીને મોટા સાદે યહોવા સમક્ષ પ્રતિજ્ઞા લીધી. ૧૫ને બધા ખૂબ આનંદમાં હતા કારણકે તેઓએ પોતાના પૂરા અંત:કરણથી અને સંપૂર્ણ ઈચ્છાથી દેવ સાથે આ કરાર કર્યો હતો. અને દેવને સર્વશ્રેષ્ઠ સ્થાન આપીને યહોવાને શોધ્યા. તે તેઓને મળ્યા; અને તેમણે તેઓને ચોતરક શાંતિ આપી અને સલામતી બખી.

૧૬આસાએ પોતાની દાઈ માંઅખાહને પણ રાજમાતા પદેથી બ્રાહ્મ કરી, કારણકે તેણે અશેરાની પૂજા માટે અશ્લીલ મૂર્તિ કરાવી હતી. આસાએ મૂર્તિને તોડી તેના ભૂક્કેભૂક્કા કરી નાખ્યા અને કિદ્રોનની ખીણમાં સંગ્રહાવી દીધી. ૧૭જો કે ઈસાઅલમાંથી ટેકરી ઉપરના સ્થાનકો દૂર કરવામાં આવ્યા નહોતા. તેમ છતાં આસા જીવનભર યહોવાને સંપૂર્ણ વજાદાર રહ્યો.

૧૮તેના પિતાએ તેમજ તેણે પોતે યહોવાને ધરાવેલી બધી ભેટો સોનુંરપું, અને વાસણો બધું યહોવાના મંદિરમાં જમા કરાવી દીધું. ૧૯આસા રાજાની કારકિર્દીના પાંત્રીસ વર્ષ સુધી ત્યાં બીજું કોઈ યુદ્ધ કે લડાઈ થયા નહીં.

આસાના રાજ્યકાળનો અંત

૧૬ રાજ આસાના અમલના છત્રીસમા વર્ષમાં ઈસાઅલના રાજ બાશાએ યહુદા ઉપર ચાદર કરી તેના રાજ આસા પાસે આવતાં લોકોની નાકાંબધી કરવા માટે રામાની કિલ્લેબંદી કરી. બેટલે આસાએ યહોવાના મંદિરના અને રાજમહેલના બંડારોમાંથી સોનુચાંદી બહાર

કાઢી દમસ્કમાં રહેતા અરામના રાજા બેનહદાદને મોલકી સંદેશો મોકલાવ્યો કે, “તારા પિતા અને મારા પિતા વચ્ચે સલામતીના કરાર કરેલો હતો તે આપણે તાજો કરીએ, જો, આ ચાંદી અને સોનું મેં મોકલ્યું છે. ઈસાઅલના રાજા બાઅશા સાથેનો તારો કરાર તોડી નાખ, જેથી તે પાછો ચાલ્યો જાય.”

૫બેનહદાદ સંમત થયો અને તેણે પોતાના સેનાપતિઓને ઈસાઅલના શહેરો ઉપર ચાદર કરવા મોકલી આપ્યા: તેમણે ઈયોન, દાન, આબેલ-માઈમ અને નઝતાલીનાં સંગ્રહાલય શહેરો જીતી લીધાં. ૫જ્યારે બાઅશાને આની જાણ થઈ ત્યારે તેણે રામાની કિલ્લેબંદી કરવાનું છોડી દીધું, અને બધું કામ બંધ કરાવી દીધું. ૬ત્યારાબાદ રાજા આસાએ યહુદાના બધા માણસોને સાથે લીધા અને તેઓ જે પથ્યર અને લાકડાં વડે બાશ રામામાં કિલ્લેબંદી કરતો હતો તે ઉઠાવી ગયા, અને તેના વડે તેમણે ગોબા અને મિસરમાં કિલ્લેબંદી કરી.

૭તે ૪ સમયે હનાની પ્રબોધક આસા રાજા પાસે ગયો અને તેને કહે, “તમે દેવ યહોવાને બદલે અરામના રાજા ઉપર ભરોસો રાખ્યો છે તેથી ઈસાઅલના રાજાનું લશકર તમારા હાથમાંથી છટકી ગયું છે. ૪કુશીઓ અને લૂબીઓનું લશકર પણ ઘણું મોટું હતું અને તેમની પાસે અસંખ્ય રથો અને ઘોડસવારો હતા. તેમ તું યહોવાને ભરોસે રથ્યો હતો એટલે તેણે તેમને તારા હાથમાં સૌંપી દીધા હતા. ૭યહોવાની દ્રષ્ટ સમગ્ર પૃથ્વી પર ફરતી હોય છે. અને જેઓનું અંત:કરાડ યહોવા પ્રત્યે સંપૂર્ણ છે તેઓને તે શોધે છે, જેથી તેઓને મદદ કરીને તે પોતાનું મહાન સામર્થ્ય પ્રગટ કરે છે. તે કેવી મૂર્ખાઈ કરી છે! હવેથી તારે યુદ્ધો બેલવા પડશે.”

૧૦પ્રબોધકના આ શબ્દોથી આસાને હનાની પર ખૂબ ગુસ્સો આવ્યો ને તેણે તેને કેદમાં પૂરી દીધો. એ ૪ વખતે તેણે ઘણાં પ્રજાજનો લોકો ઉપર પણ કરે વર્તાવ્યો.

૧૧આસાના રાજ્યના બધા બનાવો પહેલેથી તે છેલ્લે સુધી યહુદાના અને ઈસાઅલના રાજાઓના વૃત્તાંતમાં નોંધાયેલા છે. ૧૨તેના રાજ્યના ૩૭મા વર્ષ તેને પગનો રોગ પણ્યો. અને તે વધતો જ ગયો. તેણે યહોવાને શરણે જવાને બદલે વૈદ્યોની સલાહ લીધી. ૧૩તે એના અમલના ૪૧મા વર્ષ તો પિતૃલોકને પામ્યો અને તેને દાઉદનગરમાં તેણે પોતાના માટે ખોદાવેલી કબરમાં દફનાવવામાં આવ્યો. ૧૪તેમણે તેના શરીરને સુગંધી દ્રવ્યોથી ભરેલી કબરમાં સુવડાવ્યો તાબંતમાં મૂક્યા બાદ તેની દફનવિધિ વખતે તેના લોકોએ બહુ મોટા પ્રમાણમાં ધૂપ બાળ્યા.

યહોવાશાસ્ત્રના શાસનનો પ્રારંભ

૧૭ ત્યારાબાદ તેનો પુત્ર યહોવાશાસ્ત્ર રાજા બન્યો. અને ઈસાઅલની સુરક્ષિત રહેવા તેણે યહુદાને શક્તિશાળી બનાવ્યું. ૨તેણે યહુદાના બધાં કિલ્લેબંદીવાળાના નગરોમાં લશકર ગોઠયું, અને આખા યહુદાના તેમજ તેના પિતાએ કબજે કરેલાં એજાઈમનાં શહેરોમાં સુખાઓ મૂક્યા,

૩યહોવા તેની સાથે હતા કેમ કે તેના પિતૃ દાઉદ શરૂઆતના વર્ષોમાં જે માર્ગ ચાલ્યા તે માર્ગ પર જ યહોવાશાસ્ત્ર ચાલ્યો.

તેણે મૂર્તિઓની પૂજા કરી નહીં. ૫ઈસાએલના પ્રદેશમાં વસતા લોકો કરતાં તેનું જીવન જુદા જ પ્રકારનું હતું. તે તેના પિતૃઓના દેવની આજાઓને આધીન રહીને જીવન ગુજરતો હતો. ૬આથી યહોવાએ તેના હાથમાં યહૂદા પરની સત્તા કાયમ રાખી, આખું યહૂદા તેને ભેટસોગાદ આપતું હતું. અને તે પુષ્કળ કીર્તિ અને સંપત્તિ પામ્યો. જી યહોવાની સેવામાં ગૌરવ લેતો હતો અને તેણે યહૂદામાંની ટેકરીઓ ઉપરના સ્થાનકોનો તેમજ પૂજાસર્તાંભોનો પણ નાશ કર્યો.

૭તેના શાસનકાળના રીજા વર્ષ તેણે પોતાના અમલદારો બેન-હાયિલ, ઓબાધા, ઝખાર્યા, નથાનએલ અને મીખાયાને ૮લેવીઓ શમાયા, નથાન્યા, ઝખાધા, અસાહેલ, શમીરામોથ, યહોનાથાન, અદોનિયા, ટોબીયા, અને ટોબ્દોનિયા તેમજ યાજકો એલિશામા અને યહોરામ સાથે યહૂદાના ગામેગામ ઉપદેશ કરવા મોકલ્યા. ૯“દેવનાનિયમશાસ્ત્રના” પુસ્તકની નકલો તેઓ પોતાની સાથે લઈ ગયા. અને યહૂદિયાનાં સર્વ ગામોમાં જઈને લોકોને નિયમશાસ્ત્રનું શિક્ષણ આપ્યું.

૧૦આથી યહૂદાની આસપાસના બધા પ્રદેશોમાં રાજાઓ યહોવાથી ડરવા લાગ્યા, અને તેમણે યહોશાફાટ સાથે લડાઈ કરી નહીં. ૧૧કટલાક પલિસ્ટિ લોકો ઝંડાણી તરીકે તેની પાસે ઉપહાર તરીકે ચાંદી લઈને આવ્યા. રણના રહેવાસીઓ પણ ૭,૭૦૦ બકરીઓ અને ૭,૭૦૦ ધેટાની બેટ લઈને આવ્યા.

૧૨યહોશાફાટ ઉત્તરોત્તર વધુને વધુ મહત્વ પ્રાપ્ત કરતો ગયો અને તેણે યહૂદામાં કિલ્વાઓ અને ભંડાર માટે નગરો બાંધ્યા ૧૩અને તેણે યહૂદાના શહેરોમાં વધું ક્રામ કર્યું. તેણે રજધાની યરૂશાલેમમાં મોટું સૈન્ય રાખ્યું. ૧૪યરૂશાલેમમાં તેણે શૂરવીર યોજાઓનું થાણું ઉભ્યું કર્યું હતું અને તેની કુણસમૂહવાર યાદી નીચે પ્રમાણે છે:

યહૂદાના સેનાનાયકો— યહૂદાના મુખ્ય સેનાપતિ અદના અને તેના હાથ નીચે ૩,૦૦,૦૦૦ સૈનિકો; ૧૫તેના પછી યહોણાનાન અને તેના હાથ નીચે ૨,૮૦,૦૦૦ સૈનિકો; ૧૬તેના પછી યહોવાને સ્વેચ્છાએ આત્મસમપણ કરનાર અમાસ્યા જે જિઝીનો પુત્ર હતો તેના હાથ નીચે ૨,૦૦,૦૦૦ સૈનિકો.

૧૭બિન્યામીનના કુણસમૂહના સેનાનાયકો: શૂરવીર અલ્યાદાહ અને તેના હાથ નીચે ૨,૦૦,૦૦૦ ઘનુષ્ય અને છાલથી સજજ સૈનિકો; ૧૮તેના પછી યહોજાબાદ અને તેના હાથ નીચે ૧,૮૦,૦૦૦ યુદ્ધ માટે સજજ યોજાઓ. ૧૯આ સર્વ સૈન્યો હતા. અને તે પાટનગરના રાજાની પાસે હતા. સમગ્ર યહૂદા રજધાના કિલ્લેબંદીવાળાં નગરોમાં રાજાએ જેમને નિયુક્ત કર્યા હતા તે સૈન્યો તો જુદા.

પ્રબોધક મીખાયાની ચેતવણી

૧૮ યહોણાના રાજા યહોશાફાટે પુષ્કળ સંપત્તિ અને લોકપ્રિયતા પ્રાપ્ત કરી. તેણે તેના પુત્રનું સગપણ ઈસ્થાએલના રાજા આખાહની પુત્રી સાથે કર્યું. ૨થોડાં વરસો પછી તે આખાબને મળવા સમર્ઝન ગયો. આખાબ તેને અને તેના રસાલાને માટે મોટી સંખ્યામાં બકરીઓ અને બળદનું

બલિદાન આપ્યું અને તેને રામોથ-ગિલયાદ ઉપર હુમલો કરવા ભોળવ્યો. ઉઆહાબે યહોશાફાટને કર્યું, “તમે મારી સાથે રામોથ-ગિલયાદ આવશો?” યહોશાફાટ કર્યું, “આપણે બે કાઈ જુદા નથી. મારી સૈનિકો એ તમારા જ સૈનિકો છે. આપણે સાથે મળીને આપણી લડાઈ લડીશું.” ૫પણ પહેલાં યહોવાને પશ્ચ કરો કે, “તમારી શી ઈચ્છા છે તે કૃપા કરીને કહો.”

૬તેથી ઈસાએલના રાજાએ આશરે ૪૦૦ પ્રબોધકોને બોલાવીને ભેગા કર્યા, અને તેમને પૂછ્યું, “અમારે રામોથ-ગિલયાદ ઉપર હુમલો કરવો કે રોકાઈ જવું?” તેમણે કર્યું, “હુમલો કરો. દેવ એ તમારા હાથમાં સોંપી દેશો.”

૭યહોશાફાટ પૂછ્યું, “અહીં યહોવાનો બીજો કોઈ પ્રબોધક નથી, જેને આપણે પશ્ચ કરી શકીએ?”

૮ઈસાએલના રાજાએ કર્યું, “બીજો એક છે જેણી મારફતે આપણે યહોવાને પ્રશ્ન કરી શકીએ, પણ મને તેનો તિરસ્કાર છે, કારણ, તે કદી મારે વિષે સારું ભવિષ્ય ભાખતો નથી, હમેશા મારું ભવિષ્ય જ ભાખે છે, તે તો ઈમ્લાનો પુત્ર મીખાયા છે.” યહોશાફાટ બોલી ઉઠ્યો, “નામદાર, એવું ન બોલશો.”

૯આથી ઈસાએલના રાજાએ એક અમલદારને બોલાવીને કર્યું, “મીખાયાને તાબડતોબ બોલાવી લાવ.”

૧૦ઈસાએલનો રાજા અને યહૂદાનો રાજા બાદશાહી પોશાક પહેલાને સમર્જનના દરવાજાની આગળ બે સિંહાસન પર બેઠેલા હતા. બધા પ્રબોધકો પોત પોતાનો સંદેશો, એક મોટી ખુલ્લી જગ્યામાં તેમની સામે આપી રહ્યા હતા. ૧૧એમાંનો એક સિદ્ધકિયા કે જે ખનાનાનો પુત્ર હતો જેણે પોતાના માટે લોખંડાના શિંગડા બનાવડાયા હતાં. તે બોલ્યો, “આ, યહોવાનાં વચ્ચનો છે; આવાં શિંગડાઓ વડે આપ અરામીઓને મારીને પૂરા કરી નાખશો.”

૧૨સર્વ પ્રબોધકોએ એવો જ પ્રબોધ કર્યો છે કે, “રામોથ-ગિલયાદ પર ચંદ્રાઈ કરીને વિજયી થા; કારણકે યહોવા તે તારા હાથમાં સોંપી દેશો.”

૧૩પણ મીખાયાને તેડવા મોકલેલ માણસોએ મીખાયાને કર્યું, “ખ્યાલ રાખજો કે બધા પ્રબોધકોએ એક અવાજે રાજને માટે સારું ભવિષ્ય ભાખ્યું છે. તમે પણ તેમના જેવું જ ભવિષ્ય ભાખજો અને વિજયની આગાહી કરજો.”

૧૪પણ મીખાયાને કર્યું, “યહોવાના સોંગંદ, હું તો મારા દેવ જે કહેશે તે જ ભાખીશ.”

૧૫પણ મીખાયાને કર્યું, “મીખાયા, અમે રામોથ-ગિલયાદ પર ચંદ્રાઈ કરીએ કે રોકાઈ જઈએ?” મીખાયાએ કહું, “ચંદ્રાઈ કરો અને વિજય પામો. એ તમારા હાથમાં આવશે.”

૧૬પણ મીખાયાને કર્યું, “યહોવાને નામે મને કેવળ સત્ય જ કહેવા માટે મારે તારી પાસે કેટલી વાર સમ લેવડાવવાં?”

૧૭એટંબે મીખાયાએ કર્યું, “મેં બધા ઈસ્થાએલીઓને ભરવાડ વગરના ઘેટાની જેમ પરવતો ઉપર વેરવિખેર થઈ ગયેલા જોયા છે, અને મેં યહોવાને બોલતા સાંભળ્યા છે કે,

‘એ લોકોનો કોઈ ધરીધોરી નથી. તેથી તેઓ ભલે શાંતિથી ઘેર જતા.’

17આ સાંભળીને ઈસ્સાઅલના રાજા આહાબે યહોશાફાટને કંધું, “મેં તમને નહોતું કંધું કે, એ કદી મારે વિષે સારું ભવિષ્ય ભાખતો જ નથી. માઠું જ ભવિષ્ય ભાખે છે.”

18મીખાયાએ વધુમાં કંધું, “હવે યહોવાની વાણી સાંભળો;” મેં યહોવાને તેના સિંહાસન ઉપર બિરાજેલા જોયા છે, તેને ડાબે અને જમણે હાથે બધા દેવદૂતો તેની તહેનાતમાં ઊભા હતા. 19યહોવાએ કંધું કે, ‘કોણ ઈસ્સાઅલના રાજા આહાબને ફોસલાવીને રામોથ-ગિલયાદ લઈ જાય કે ત્યાં તે માર્યા જાય?’ ત્યારે એકે આમ કંધું, ને બીજાએ તેમ કંધું. 20પછી એક આત્માએ આગળ આવીને યહોવાની સન્મુખ ઊભા રહ્યીને કંધું કે, ‘હું તેને ફોસલાવીશ-’ યહોવાએ તેને પૂછ્યું કે, ‘શી રીતે?’ 21તેણે કંધું, ‘હું જઈને તેના બધા પ્રભોધકોને મોઢે જૂઠી ભવિષ્યવાણી ઉચ્ચારાવીશ.’ યહોવા બોલ્યા, ‘તું જરૂર તેને લલચાવવામાં સફળ થશે. જા અને એ પ્રમાણે કર.’

22“તેથી આપ જોઈ શકો છો કે યહોવાએ આપના બધા પ્રભોધકોને મોઢે જૂઠી ભવિષ્યવાણી ઉચ્ચારાવી છે. કારણ, તેણે આપને માયે આફિત ઉત્તારવાનું નક્કી કર્યું છે.”

23ત્યારે કનાનનો પુત્ર સિદ્ધકિયા મીખાયા પાસે ગયો અને તેના ગાલ પર તમાચો મારીન બોલ્યા, “તું જૂઠો છે, યહોવાનો આત્મા મને ત્યજીને તારચામાં ક્યારે આવ્યો? 24મીખાયાએ જવાબ આપ્યો, “એ તો તું જે દિવસે ભાગી જઈને અંદરના ખડમાં છુપાઈ જશે ત્યારે તેને ખબર પડશે.”

25ઈસ્સાઅલના રાજાએ કંધું, “મીખાયાને ગિરફ્તાર કરો. અને તેને આમોન, શહેરના પ્રશાસક અને રાજકુલર યોઆશને સાંપો દો, અને કહો, 26રાજાનો એવો હુકમ છે કે આને કેદમાં પૂરો અને હું સુરક્ષિત પાણો આવું ત્યાં સુધી જીવતો રહે એટલા જ રેટલા ને પાણી સિવાય કશું આપશો નહીં.”

27મીખાયાએ જણાયું, “જો તું સુરક્ષિત પાણો ફરે તો યહોવા મારા દ્વારા બોલ્યા નથી એમ માનજો.” પછી આસપાસ ઊભા રહેલા લોકો તરફ ફરીને તેણે કંધું, “મેં જે કંધું તેની નોંધ લો.”

રામોથ-ગિલયાદ પર આદાબનું મૃત્યુ

28પછી ઈસ્સાઅલનો રાજા અને યહૂદાનો રાજા યહોશાફાટ સેન્યો સાથે રામોથ-ગિલયાદ ઉપર ચઢાઈ કરવા ગયા. 29ઈસ્સાઅલના રાજાએ યહોશાફાટને કંધું, “યુદ્ધમાં જતી વખતે હું વેશપલટો કરીશ પણ તમે તમારો બાદશાહી પોશાક પહેરી રાખજો.” આમ ઈસ્સાઅલના રાજાએ વેશપલટો કર્યો અને યુદ્ધમાં ગયો.

30હવે અરામના રાજાએ પોતાના રથીઓને એવો હુકમ આપ્યો હતો કે, “તમારે ઈસ્સાઅલના રાજા સિવાય બીજા ગમે તેના ઉપર હુમલો કરવો નહીં.” 31રથાધિપતિઓએ યહોશાફાટને જોયો ત્યારે તેઓએ એમ ધાર્યું કે, “એ ઈસ્સાઅલના રાજા છે.” માટે તેઓ તેની સાથે લડવાને આવ્યા;

એટલે યહોશાફાટ બૂમ પાડી, ને યહોવાએ તેને મદદ કરી; અને દેવે તેઓનાં મન ફેરવ્યાં, જેથી તેઓ તેની પાસેથી જતા રહ્યા. 32રથાધિપતિઓએ જોયું કે એ તો ઈસ્સાઅલનો રાજા નથી, ત્યારે તેને પકડવાની કોશિષ મૂકી દીધી.

33પરંતુ એક યોગ્યાએ અમસ્તુ જ બાણ છોડ્યું અને તેણે ઈસ્સાઅલના રાજાને બખતરના સાંધા આગળથી વીધી નાખ્યો. આહાબે પોતાના સારથીને કંધું, “રથ ફેરવીને મને યુદ્ધભૂમિની બહાર લઈ જા. હું વધાયો છું.” 34તે દિવસે યુદ્ધ વધુને વધુ ભીખણ બનતું ગયું. સાંજ થતાં સુધી અહાબ, અરામિઓ તરફ મોં રાખીને રથમાં ટવાર બઠો હતો. પછી તે મરી ગયો.

19 યહૂદાનો રાજા યહોશાફાટ શાંતિથી યરૂશાલેમમાં પોતાના ધરમાં પાછો ફર્યો. 2ત્યારે પ્રબોધક હનાનીનો પુત્ર યેહુ તેને મળવા ગયો અને બોલ્યો, “તમે દુષ્ટોને મદદ કરી છું અને યહોવાના દુશ્મનો સાથે મૈત્રી બાંધી છું તેથી યહોવા તમારા ઉપર રોષે ભરાયા છું; જોકે તે કેટલાંક સારાં ક્રામો પણ કર્યા છે; તમે દેશમાંથી પૂજા-સ્તંભોનો નાશ કર્યા છે અને દેવની ઉપાસના કરવાનું મનથી ચાલુ રાખ્યું છું.”

યહોશાફાટ ન્યાયાધીશોને નીચ્યા

4તેથી યહોશાફાટ ફરીથી ઈસ્સાઅલ ગયો નહીં, પણ યરૂશાલેમમાં રહ્યો. પછીથી તેણે બેરશેબાથી માંડીને એજાઈમના પહાડી પ્રદેશ સુધી મુસાફરી કરી અને તેઓના પિતૃઓના દેવનું ભજન કરવા ઉતેજન આપ્યું. 5તેણે દેશમાં, એટલે યહૂદાના સર્વ કિલ્લેબંદી નગરોમાંના પ્રત્યેક નગરમાં, ન્યાયાધીશો નીચ્યા. 6અને તેમને કંધું, “પૂર્ણ વિચાર કરીને તમારી ફરજ બજાવજો, કારણ, તમે માણસને નામે નહીં પણ યહોવાને નામે ન્યાય કરો છો. તમે જ્યારે ચૂકાદો આપો છો ત્યારે યહોવા તમારી સાથે હોય છે. 7માટે યહોવાથી ડરીને ચાલજો, જે કંઈ કરો તે સાવચેતીપૂર્વક કરજો, કારણ, યહોવા આપણો દેવ અન્યાય, પક્ષપાત અને લાંચ સહન કરતા નથી.”

8ઉપરાંત યહોશાફાટ યરૂશાલેમમાં પણ અદાલતો સ્થાપી અને લેવીઓ, યાજકો, કુટુંબોના આગેવાનોને ન્યાયાધીશ તરીકે નિમણૂંક કર્યા. 9અને તેમને આ પ્રમાણો આદેશ આપ્યો, “તમારે યહોવાને માયે રાખીને વજાદારીથી અને પ્રામણિકપણે ફરજ બજાવવી. 10બીજીં શહેરોમાં રહેતા બંધુઓમાંથી જે કોઈ ફરિયાદ, જઘડો આવે, પછી તે ખૂનમર્કીને લગતો હોય કે નિયમો અને આજ્ઞાઓના ઉલ્લંઘનનો હોય; તમારે લોકોને ચેતવણી આપવી કે ખોટું ક્રામ ન કરે અને તેઓને ન્યાયી નિર્જય લેવા માટે સહાય કરવી નહીં તો રખેને દેવનો કોપ તમારા ઉપર અને તેઓ ઉપર ઉત્તરે. જો તમે આ પ્રમાણો વર્તશો તો તમારી જવાબદારી યોગ્ય રીતે પૂરી કરી શકશો અને તમે ગુનેગાર દરશો નહીં. 11બધી ધાર્મિક બાબતોમાં મુખ્ય યાજક અમાર્યા તમારા પ્રમુખ રહેશે અને રાજ્યને

લગતી તમામ બાબતોમાં યહુદાના વંશના વડા ઈશ્માએલના પુત્ર જબાદ્યા તમારા પ્રમુખ રહેશે. લેવીઓ તમારા ચિટનીસ તરીકે કામ કરશે, હિંમતપૂર્વક કામ લેજો; સત્ય અને પ્રમાણિકતાને વળણી રહો, નિર્દ્યાખનું રક્ષણ કરવામાં દેવ તમારા પક્ષે રહેશે.”

યહોશાફાટે યુદ્ધનો સામનો કર્યા

20 કેટલાક સમય પછી અનું બન્યું કે મોઆબીઓ અને અમ્મોનીઓએ કેટલાંક મઉનીઓ સાથે મળીને યુહુદા ઉપર આકમણ કર્યું. યહોશાફાટને ખબર મોકલાવી કે, “તમારી તરફ એક લશ્કર મૃતસમુદ્રને સામે કિનારે આવેલા અદોમથી આગળ વધી રહ્યું છે,” અને તે લોકો હાસસોન તામાર એટલે કે એનંગેદી સુધી આવી પણ પહોંચ્યા છે. યહોશાફાટ ગભરાઈ ગયો અને તેણે યહોવાને પ્રાર્થના કરવાનો નિશ્ચય કર્યો. અને આખા યહુદામાં ઉપવાસ જાહેર કર્યો. બધા યહુદાવાસીઓ યહોવાની મદદ માંગવા ભેગા થયા.

ક્યરુશાલેમમાં મળેલી યહુદાના લોકોની સભામાં યહોશાફાટ યહોવાના મંદિરના નવા ચોક સામે ઊભો થયો. અને બોલ્યો,

“ઓ યહોવા, અમારા પિતૃઓના દેવ, તું સ્વર્ગાધીપતિ છે અને બધી પ્રજાઓના રજ્યો ઉપર તારી જ આણ પ્રવર્ત છે. તારું બળ અને સામર્થ્ય અનું છે કે કોઈ તારી સામે થઈ શકે તેમ નથી. જ્યો દેવ, તેં જ આ દેશના મૂળ વતનીઓને આ ભૂમિમાંથી હાડી કાઢી તારા મિત્ર ઈબાહિમના વંશજોને, તારા પોતાના લોકો ઈસાએલીઓને એ આપી હતી. જેઠા તેમાં વસ્યા અને તેમણે તારા નામ માટે એક મંદિર બાંધ્યું. જ્યાને કર્યું કે, ‘આ મંદિરમાં તારો વાસ છે. એટલે જો અમારા ઉપર કોઈ આકંત આવે— યુદ્ધ આવે કે પૂર આવે, રોગચાળો આવે કે દુકાળ આવે તો અમે આ મંદિરમાં તારી સમક્ષ ઊભા રહીને એ સંકટ સમયે તને યાદ કરીશું અને તું અમારી પ્રર્થના સાંભળી અમને બચાવી લેશે.’

10 “અને હવે જો, આ અમ્મોનીઓ, મોઆબીઓ અને અદોમીઓ આવ્યા છે. અમે ઈસાએલીઓ મિસરમાંથી આવતા હતા ત્યારે તમે અમને એ લોકોના દેશમાં દાખલ થવા દીધા નહોતા એટલે અમે એક તરફ વળી ગયા, અને એ લોકોનો નાશ ન કર્યો. 11 અને હવે જો, એ લોકોનો નાશ ન કર્યો, જો, તમે અમને જે તમારા વતનનો વારસો આપ્યો છો તેમાંથી અમને કાઢી મૂકવાને તેઓ આવ્યા છે, જો, તેઓ અમને કેવો બદલો આપે છે! 12 ઓ અમારા દેવ યહોવા, તું તેમને સજા નહીં કરે? કારણ, અમે અમારા ઉપર આકમણ કરતા એ મોટા સૈન્ય આગળ લાચાર છીએ, શું કરવું એની અમને સમજ પડતી નથી, અમે તો તારા ઉપર આધાર રાખીએ છીએ.”

13 યહુદાના બધા લોકો, નાનામોટાં બાળકો અને ક્ષીઓ સુદ્ધા યહોવા સમક્ષ ઊભાં હતા. 14 પછી એ સભાની વચ્ચે યહોવાનો આત્મા યાહેજીએલ ઉપર આવ્યો, યાહેજીએલ

લેવી આસાફના વંશજ માતાન્યાના પુત્ર, યેઈયેલના પુત્ર બનાયાના પુત્ર, ઝર્ખાયાનો પુત્ર હતો. 15 તેણે કર્યું, “ઓ યહુદાના બધા પ્રજાજનો, યરુશાલેમના બધા વતનીઓ અને રાજી યહોશાફાટ ધ્યાનથી સાંભળો, યહોવા તમને કહે છે: ‘ડરશો નહીં; આ મોટા સૈન્યથી ગભરાઈ જશો નહીં, આ યુદ્ધ પણ દેવનું છે. 16 આવતીકાલે તમે જ્ઞાઓ, અને તેમના પર હુમલો કરો. તેઓ ‘સીસના ઢોળાવ’ થઈને આવે છે, યરુશેલાના રણની સામે ખીણને છેડે તમારો તેમની સાથે ભેટો થશે. 17 તમારે લડવાની જરૂર નહીં પડે. તમે મક્કમપણે ઊભા રહેજો અને જોયા કરજો કે યહોવા તમને શી રીતે બચાવી લે છે. ઓ યહુદા અને યરુશાલેમ, ગભરાશો નહીં. આવતીકાલે તેમનો સામનો કરવા બહાર પડજો, યહોવા તમારે પક્ષે છે.’”

18 ત્યારબાદ રાજી યહોશાફાટે સાધ્યાંગ દંડવત પ્રગામ કર્યા અને યહુદા તથા યરુશાલેમના સર્વ લોકોએ પણ દંડવત પ્રગામ કરીને યહોવાનું ભજન કર્યું. 19 ત્યાર પછી ક્રોણાથ અને ક્રોરાહના કુણસમુહોના લેવીઓએ ઈસાએલના દેવ યહોવાની ઊચા સ્વરે સ્તુતિ કરવા માંડી.

20 બીજે દિવસે તેઓ સવારમાં વહેલા ઊઠ્યા અને ‘તકોઆના વગડા’ તરફ જવા નીકળી પડ્યા. તેઓ જતા હતા ત્યારે યહોશાફાટે ઊભા થઈને કર્યું, “યહુદાવાસીઓ અને યરુશાલેમના વતનીઓ, મને ધ્યાનથી સાંભળો: જો તમે તમારો દેવ યહોવા ઉપર વિશ્વાસ રાખશો તો તમારે કોઈથી ડરવાનું રહેશે નહીં જો તમે તેમના પ્રબોધકો ઉપર વિશ્વાસ રાખશો તો તમારો વિજય થશે.”

21 પછી લોકોના આગેવાનો સાથે મંત્રણા કર્યા પછી, તેણે જેઓ યહોવાના માટે ગાય છે અને એની મહાન પવિત્રતાની સ્તુતિ કરે છે તેવાઓને સૌથી આગળ કર્યા અને તેઓ ગાવા લાગ્યા, “યહોવાની સ્તુતિ કરો, કારણ, તેની કરુણા શાશ્વત છે.” 22 જું તેઓએ ગાયન અને સ્તુતિ શરૂ કર્યું, યહોવાએ અમ્મોનિઓ, મોઆબીઓ અને સિર પર્વતના લોકો દ્વારા અચાનક હુમલો કરાવીને તેમને પછાડ્યા અને તેમનો પરાજય કર્યો. 23 અમ્મોન અને મોઆબના સૈન્યોએ સેઈર પર્વતના સૈન્યની વિરુદ્ધ લડીને તેનો સંપૂર્ણ નાશ કર્યો, તેમ કર્યા પછી તેઓ માંહેમાંહે યુદ્ધ કરીને અકબીજાનો સંહાર કરવા લાગ્યા.

24 તેથી યહુદાના માણસો જ્યારે અરણ્ય તરફ નજર કરી શકાય તેવી જગ્યાએ આવી પહોંચ્યા ત્યારે તેમણે શત્રુઓના સૈન્ય તરફ ફરીને જોયું અને તેમણે ચારે બાજુ ભૂમિ ઉપર મૃતદેહો પડેલાં જોયા. એકપણ જીવતો નહોતો. 25 યહોશાફાટ રાજી અને તેના લોકો લૂંટ એકત્ર કરવા લાગ્યા. તેઓને નાણાં, પોશાક અલંકારો અને રોજુંદા જીવનની વસ્તુસંગ્રહ કરી અને લઈ લીધી. આ લૂંટ એટલી બધી હતી કે તે બધી લઈ જવા માટે તેઓને ત્રણ દિવસ લાગ્યા. 26 ચોથે દિવસે તેઓ બારખાની ખીણમાં ભેગા થયા, અને ત્યાં તેમણે યહોવાની સ્તુતિ કરી તેથી તે જગ્યાનું નામ “બરખાહ પાડવામાં આવ્યું અને આજે પણ એ ખીણ એ જ નામે ઓળખાય છે.

27ત્યારબાદ યહુદી અને યરૂશાલેમના બધા માણસો યહોશાફાટને મોખરે રાખી આનંદપૂર્વક પાછા નગરમાં ગયા, કારણ યહોવાએ તેમને શત્રુઓ ઉપર વિજય પ્રાપ્ત કર્યાનો આનંદ માણવાનો અવસર આપ્યો હતો. 28તેઓ સિતાર વીણા અને રણશિંગડાંના સરોદો સાથે યરૂશાલેમમાં પ્રવેશ કરીને યહોવાના મંદિરમાં દાખલ થયા.

29અગાઉ બન્યુ હતું તે જ રીતે આજુબાજુના રાજ્યોએ સાંભળ્યું કે યહોવાએ પોતે જ ઈસાએલના દુષ્ટનો સાથે યુદ્ધ કર્યુ હતું, ત્યારે તેઓ દેવથી ભયભીત થઈ ગયા. 30આમ, યહોશાફાટના રાજ્યમાં શાંતિ હતી, કારણકે દેવે તેને સર્વ બાજુથેથી સર્વ પ્રકારની શાંતિ આપી હતી.

યહોશાફાટના રાજ્યકાળનો અંત

31આમ, યહોશાફાટે યહુદી ઉપર રાજ્ય કર્યુ. તે જ્યારે ગાદીએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર 35 વર્ષની હતી. અને તેણે યરૂશાલેમમાં 25 વર્ષ રાજ કર્યુ. શિલ્હીની પુત્રી અજુબાહ તેની મા થતી હતી. 32તે પોતાના પિતા આસાને પગલે ચાલ્યો અને તેના માર્ગથી ચલિત થયો નહીં. તેણે યહોવાની દૃષ્ટિએ યોગ્ય ગણાય એવું આચરણ કર્યુ. 33પણ ટેકરી ઉપરના સ્થાનકો દૂર કરવામાં આવ્યા નહોતાં અને લોકોનાં હદ્ય હજુ પોતાના પિતૃઓનાં દેવ પ્રત્યે પૂરેપૂરાં વધ્યાં નહોતાં.

34યહોશાફાટના શાસનના બાકીના બનાવો શરૂઆતથી તે અંત સુધી હનાનીના પુત્ર યેહુના વૃત્તાંતમાં નોંધાયેલા છે. આ બનાવોની નોંધ કરી અને તેની નકલ કરીને તેનો ઈસાએલના રાજાઓના ઈતિહાસ નામક પુસ્તકમાં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

35તેના જીવનના અંતકાળમાં યહુદાના રાજા યહોશાફાટે ઈસાએલના રાજા અહાજ્યા સાથે કરાર કર્યો. અહાજ્યા ઘણો દુષ્ટ હતો. 36તેની સાથે મળીને યહોશાફાટે અસ્યોન-ગેબેરમાં બનાવેલ વહાણને તાર્ણીશ મોકલ્યા. 37પણ મારેશ્શાહના વતની દોદાવાહુના પુત્ર અલીએઝેરે યહોશાફાટની વિરુદ્ધ ભવિષ્યવાણી ભાખી કે, “તે અહાજ્યા સાથે મૈત્રી કરી છે તેથી યહોવા તારા વહાણને ભાંગી નાખશો.” તેથી એ વહાણના નાશ પામ્યાં અને તેઓ કદી તાર્ણીશ પહોંચી શક્યાં નહિં.

21 યહોશાફાટ પિતૃલોકને પામ્યો અને તેને દાઉદના નગરમાં તેના પૂર્વજી સાથે દફનાવવામાં આવ્યો. તેનો પુત્ર યહોરામ તેની જગ્યાએ યહુદાનો રાજા બન્યો. 2તેને છ ભાઈઓ હતા: અજ્ઞાર્યા, યહોયેલ, જ્ઞાર્યા, અજ્ઞાર્યા, મીખાએલ અને શફટિયા. એ બધા યહુદાના રાજા યહોશાફાટના પુત્રો હતા, અને તેણે એમને ઘણા ઉપહાર આપ્યા સોનું, ચાંદી, કીમતી વસ્તુઓ, અને યહુદામાં કિલ્લેબંદીવાળા નગરો. પણ રાજગાદી તેણે યહોરામને આપી હતી. કારણકે તે સૌથી મોટો હતો.

યહુદાના યહોરામનો દુષ્ટ અમલ

4રાજા તરીકે સિથર થયા પછી યહોરામે તેના ભાઈઓને તથા ઈસાએલના કેટલાક આગેવાનોને મારી નાખ્યા. ડબ્બીની વર્ષની ઉમરે તે રાજગાદીએ આવ્યો, અને યરૂશાલેમમાં તેણે આઠ વર્ષ રાજ કર્યુ. જે આહાબની પુત્રીને પરણ્યો હતો એટલે તેણે આહાબના કુટુંબની જેમ ઈસાએલના રાજાઓને પગલે ચાલી યહોવાની દૃષ્ટિએ ખોટું ગણાય તેવું આચરણ કર્યુ. જેમ છતાં યહોવા દાઉદના વશનો નાશ કરવા રાજુ નહોતા, કારણ, તેણે દાઉદ સાથે કરાર કરીને તેને વચ્ચન આપ્યુ હતું કે, “હું તારા વશનો દીવો સદાસર્વદા સણગતો રાખીશ.”

8એના અમલ દરમ્યાન અદોમના લોકોએ બળવો પોકાર્યા અને પોતાને યહુદાથી સ્વતંત્ર જાહેર કર્યા પદીથી તેઓએ પોતાની પસંદગીથી પોતાના રાજા ચુટ્યા. શ્વહોરામ તેના લશકરી અધિકારીઓ અને રથો સાથે અદોમ તરફ કુચ કરી, અદોમીઓએ તેઓને ચારે તરફથી ઘરી લીધા પરણું યહોરામ તેમના ઉપર રાત્રે આકમણ કર્યુ અને પોતાના લશકર અને રથોની મદદથી તેઓને હરાવી દીધા. યહોરામ અને તેનું લશકર પાછું યહુદા ભાગી ગયું. 10પણ આજ સુધી યહુદાની ઝૂસરી પોતાના પરથી ફેંકી દેવામાં અદોમ સફળ રથ્યો હતો. પછી લિબનાહે પણ યહુદા સામે બળવો કર્યો. કારણકે યહોરામ તેના પિતૃઓના દેવ યહોવા દૂર ભટકી ગયો હતો. 11યહુદાની ટેકરીઓ ઉપર સ્થાનકો બાંધ્યા હતાં, યરૂશાલેમના વતનીઓ મૂર્તિપૂજા કર્યા કરતા હતા. અને આખા યહુદાને ખોટે માર્ગ ચડાવ્યું હતું.

12ત્યારબાદ એલિયા પ્રબોધકે તેના ઉપર પત્ર લખ્યો, “તારા પિતૃ દાઉદના યહોવા દેવ કહે છે: તારા પિતા યહોશાફાટ અને આસા રાજા જે સારા માર્ગો પર ચાલ્યા તે માર્ગો ઉપર તું ચાલ્યો નથી. 13પરણું તું ઈસાએલના રાજાઓને પગલે ચાલ્યો છે, અને આહાબના કુટુંબ ઈસાએલના લોકોને મારાથી વિમુખ કરી દીધા હતા તેમ તેંબે યરૂશાલેમના અને યહુદાના લોકોને મારાથી વિમુખ બનાવી દીધા છે અને તારા કરતાં સારા એવાં તારા ભાઈઓને તે મારી નાખ્યા છે.

14એટલે હું તારા ઉપર, તારી પ્રજા ઉપર, તારા વંશજો ઉપર, તારી પત્નીઓ ઉપર અને બધી મિલકત ઉપર કદાચ ભયંકર રોગ લાવીશ. 15તને પોતાને આંતરડાનો જીર્ણ રોગ લાગુ પડશે અને આખરે એ રોગને કારણે તારાં આંતરડાં બાહર નીકળી પડશે.”

16પછી યહોવાએ કૂશીઓ વચ્ચે વસતા પલિસ્તીઓ અને અરેબિયનોને યહોરામ ઉપર ચઢાઈ કરવા ઉશ્કેર્યા. 17તેમણે યહુદા ઉપર હુમલો કર્યો અને દેશ પર આકમણ કર્યુ અને રાજાના મહેલમાં જે કાઈ હાથ આવ્યું તે બધું તેઓ લૂટી ગયા રાજાનાં પુત્રો અને પત્નીઓને પણ લઈ ગયા; એક માત્ર સૌથી નાનો પુત્ર અહાજ્યા બચી ગયો.

18આ બધું બની ગયા પછી યહોવાએ તેને આંતરડાના અસાધ્ય રોગનો ભોગ બનાવ્યો. 19બે વર્ષ સુધી તે બધું જીડાયો, તેના આંતરડા બહાર નીકળી પડ્યાં અને ભારે

વેદના સહીને તે મૃત્યુ પામ્યો. તેની પ્રજાએ તેના પિતાના માનમાં જે હોળી પ્રગટાવી હતી તેવી એના માનમાં પ્રગટાવી નહીં. 20ટે ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તે બત્રીસ વર્ષનો હતો અને તેણે યરુશાલેમમાં આઠ વર્ષ રાજ કર્યું. તે મૃત્યુ પામ્યો ત્યારે કોઈએ તેને માટે શોક કર્યા નહીં. તેને યરુશાલેમમાં દફનાવવામાં આવ્યો પણ રાજાઓનાં ખાસ કબ્સ્તાનમાં નહીં.

યહૂદાના અહાજ્યાનું શાસન

22 ત્યારબાદ યરુશાલેમનાં લોકોએ તેના સૌથી નાના પુત્ર અહાજ્યાને તેના પછી રાજા બનાવ્યો, કારણ, આરબો સાથે જે ધાડપાદુઓએ છાવણી ઉપર હુમલો કર્યો હતો તેમણે એના બીજા બધા મોટા પુત્રોને મારી નાખ્યા હતા. તેથી યહોરામનો પુત્ર અહાજ્યા યહૂદાનો રાજા થયો. 2ટે ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉભર 22 વર્ષની હતી અને તેણે યરુશાલેમમાં એક વર્ષ રાજ્ય કર્યું. તેણે એજ કામ કર્યા જે આહાબના કુટુંબીઓએ કર્યા હતા. ઉકારણકે તેની માતા તેને દુષ્ટ સલાહ આપતી હતી. 4નેથી તે પણ આહાબના કુટુંબને પગલે ચાલ્યો, અને આહાબના કુટુંબની જેમ તેણે યહોવાની દ્રષ્ટિએ અયોજ્ય ગણાય તેવું આચરણ કર્યું, કારણકે આહાબના કુટુંબીઓ જ એના પિતાના અવસાન પછી એને સલાહ આપતા હતા જેને પરિણામે તે પાયમાલ થયો.

5નેઓની ભૂડી સલાહ માનીને અહાજ્યાએ ઈસાએલના રાજા, યહોરામ સાથે મિત્રતા બાંધી, યહોરામ આહાબનો પુત્ર હતો. અરામના રાજા હજાએલ સામે તેણે યુદ્ધ જાહેર કર્યું હતું. અહાજ્યા પણ પોતાનું સૈન્ય લઈને આ યુદ્ધમાં સામેલ થવા રામોથ-ગિલિયાદ ગયો. યહોરામ આ યુદ્ધમાં ઘાયલ થયો.

6ને તે રામોથ આગળ અરામના રાજા હજાએલ સાથે લડતાં પડેલાં ધામાંથી સાજો થવા માટે પાછો ઈસાએલ ચાલ્યો ગયો, એ ધવાયેલો હતો તેથી અહાજ્યા તેની ખબર કાઢવા યિજાએલ ગયો.

7અહાજ્યાએ યહોરામને મળવા જવા યહોવાએ પ્રેર્યો હતો, જેથી તેનો વિનાશ થાય. એ મુલાકાત દરમ્યાન તે યહોરામની સાથે જઈને નિભીના પુત્ર યેહુને પડકાર્યા, યેહુને આહાબના કુટુંબનો નાશ કરવા માટે યહોવાએ નિર્મિત કર્યા હતો. 8યેહુ એ કામમાં રોકાયેલો હતો તેવામાં તેને યહૂદાના અમલદારોનો અને આહાજ્યાની સેવામાં રહેતાં તેનાં કુટુંબીઓનો ભેટો થઈ ગયો, અને તેણે તેમને મારી નાખ્યાં અને પછી તે અહાજ્યાની શોધમાં ગયો. 9અહાજ્યા સમર્દુનમાં સંતાઈ ગયો હતો. ત્યાંથી તેને પકડીને યેહુ પાસે લઈ આવ્યા અને તેને ત્યાં મારી નાખ્યો, તેમણે તેને દફનાવ્યો ખરો, કારણકે, તેમણે કલ્યું કે, “એ યહોવાના સાચા ભક્ત યહોશાફિયાનો વંશજ છે.”

પછી અહાજ્યાનું કુટુંબ કોઈ રાજ કરવા જેટલું બળવાન રહ્યું નહીં.

રાણી અથાલ્યા

10જ્યારે અથાલ્યાએ પોતાના પુત્ર અહાજ્યાના મૃત્યુના સમાચાર સાંભળ્યા ત્યારે તેણીએ યહૂદાના સમગ્ર રાજકુટુંબને મરાવી નાખ્યું. 11ત્યારે રાજકુવરી યહોશાબએ અહાજ્યાના પુત્ર યોઆશને અને તેની આયાને લઈ જઈ શયનખંડમાં પૂરી દીધા. યહોશાબ, રાજ યોરામની પુત્રી અને યાજક યહોવાની પત્ની હતી. તેણી અહાજ્યાની બહેન પણ થતી હતી. અથાલ્યા યોઆશને મારી ન શકી કારણકે યહોશાબએ તેને સંતાડી દીધો હતો. 12તે ૭ વરસ સુધી યાજકોની સાથે યહોવાના મંદિરમાં છુપાઈ રહ્યો. તે સમય દરમિયાન અથાલ્યા દેશ ઉપર રાજ્ય કરતી હતી.

યાજક યહોયાદા અને રાજા યોઆશ

23 અથાલ્યા રાણીના શાસનકાળના સાતમા વર્ષ યહોયાદાએ હિંમતવાન બનીને યેરોહામના પુત્ર અજાર્યાને, યહોહાનાન પુત્ર ઈશ્માએલને, ઓબેદનો પુત્ર અજાર્યાને, અદાયાના પુત્ર માસેયાને, તથા જિખીનના પુત્ર અલીશાફાટને, અને બીજાઓને બોલાવડાવી તેમની સાથે કોલકરાર કર્યા. 2ટેઓએ સમગ્ર યહૂદામાં ફરીને યહૂદાના બધાં નગરોમાં લેવીઓને તેમજ ઈસાએલી કુટુંબોના વડીલ આગેવાનોને યરુશાલેમમાં એકડા કર્યા. અને એ સમગ્ર સમૂહે દેવનાં રાજા સાથે કરાર કર્યા.

યહોયાદાએ તેમને કહ્યું, “રાજાનો કુવર શાસન કરશે. દાઉદના વંશનો જ રાજા થશે એવું યહોવાએ વચન આપ્યું હતું તે મુજબ જ થશે. ૫તમારે બધાએ આ પ્રમાણે કરવાનું છે: તમારી ત્રણ ટૂકડી છે. તેમાંથી યાજકો અને લેવીઓની જેચે ટૂકડીઓ વિશ્રામવારે ફરજ પર રહેવાનું છે તેણે દરવાજાની ચોકી કરવી; બીજી ટૂકડીએ રાજમાહેલની ચોકી કરવી, કઅને ત્રીજી ટૂકડીએ પાયાના દરવાજાની ચોકી કરવી અને બધા લોકોએ યહોવાના મંદિરના પ્રાંગણમાં રહેવું. ૫પરંતુ યાજકો તથા જે લેવીઓ સેવા કરતા હોય તેઓના સિવાયના કોઈએ યહોવાના મંદિરમાં પ્રવેશ કરવો નહીં; ફક્ત તેમણે જ અંદર જવું, કારણકે તેઓ પવિત્ર છે; પરંતુ સર્વ લોકોએ યહોવાના નિયમોનો અમલ કરવો. ૭લેવીઓએ પોતાની તલવાર હાથમાં રાખીને રાજાની આસપાસ ગોઠવાઈ તેનું રક્ષણ કરવું, જે કોઈ મંદિરમાં પ્રવેશવાનો પ્રયત્ન કરે તેને મારી નાખવો. રાજા જ્યાં જ્યાં ત્યાં તેમણે તેની સાથે રહેવું.”

૮મુખ્ય યાજક યહોયાદાની આશાનું લેવીઓએ તથા સર્વ યહૂદાવાસીઓએ અક્ષરશ: પાલન કર્યું. યાજક યહોયાદાએ સમૂહમાંથી કોઈને પણ છોડા નહીં. તેથી દરેક આગેવાન તેના માણસો સાથે આવ્યા તે બને પ્રકારના માણસો જેઓ વિશ્રામવારને દિવસે અંદર આવ્યા અને જેઓ વિશ્રામવારને દિવસે બહાર ગય્યા. ૯પછી યાજક યહોયાદાએ રથાવિપતિઓને રાજા દાઉદે યહોવાના મંદિરમાં આપેલાં ભાલા અને નાની-મોટી ઢાલો વહેંચી આપ્યાં; ૧૦અને એ લોકોના હાથમાં હથિયાર સાથે મંદિરના જમણી બાજુ અને ડાબી બાજુ સુધી વેદી અને મંદિરને ઘરીને રાજાનું રક્ષણ કરવા ગોઠવી દીધા.

11ત્યારબાદ યહોયાદા રાજકુવરને લઈ આવ્યો અને તેના માથા ઉપર રાજમુગટ પહેરાવ્યો. પછી તેણે તેના હાથમાં નિયમશાસ્ત્રાના ગ્રથની નકલ આપી તેને રાજા જાહેર કર્યા. ત્યારબાદ, યહોયાદા અને તેના પુત્રો દ્વારા તેનો રાજ્યાભિષેક કરાયા બાદ તેઓએ રાજા ઘણું જીવો' ના પોકારો કર્યા.

12અથાલ્યા રાણીએ, લોકોની ભાગડોડનો અવાજ અને રાજાની સ્તુતિના પોકારો સાંભળ્યા ત્યારે શું બની રહ્યું છે તે જોવા માટે તે મંદિરમાં દોડી આવી. 13ત્યાં તેણે રાજાને પ્રવેશદ્વાર આગળ મંચ ઉપર ઊભેલો જોયો. તેની પાસે લશ્કરી અધિકારીઓ અને રણશિંગડાં વગાડનારાઓ ઊભા હતા. દેશનાં દરેક ભાગોમાંથી આવેલા લોકો આનંદ કરીને રણશિંગડાં વગાડતા હતા. ગાયકો વાજિંત્રો સાથે ગીતો ગાઈને દેવની સ્તુતિ કરતાં હતાં અથાલ્યાએ પોતાનાં વચ્ચો ફાડ્યાં અને તેણે મોટે સાદે બૂમ પાડી, "રાજદોહ, રાજદોહ!"

14યાજક યહોયાદાએ સેનાનાયકોને હુકમ કર્યો, "અને મંદિરની બહાર લશ્કરની વચ્ચે લઈ જાઓ અને જે કોઈ એની સાથે આવે તેની હત્યા કરો." પછી યાજક ચેતવણી આપતાં કહ્યું, "યહોવાના મંદિરમાં એનો વધ કરવાનો નથી." 15તેથી તેઓ તેને પકડીને રાજમહેલ સુધી લઈ ગયા અને ત્યાં "ધોડા-દરવાજાના" પ્રવેશ દ્વાર પાસે તેનો વધ કર્યો.

16તે પછી યહોયાદાએ ગંભીર કરાર કર્યો કે, તે પોતે રાજા અને લોકો યહોવાના જ બનીને રહેશે. 17અને પછી બધા લોકોએ વાલને મંદિરે જઈ તેને તોડી નાખ્યું; તેમણે તેની વેદીઓ અને મૂર્તિઓ ભાંગી નાખી અને ઘઆલને યાજક મતાનને વેદીઓની સામે જ મારી નાખ્યો.

18ત્યારબાદ મૂસાના નિયમશાસ્ત્રાના જણાવ્યા પ્રમાણે યહોયાદાએ, યજો અર્પજા કરવા માટે લેવીઓમાંથી યાજકોની નિમાંકું કરી. દાઉદ રાજાના સમયમાં જે કુટુંબો સેવા આપતા હતા તથોને એ જ સેવાઓ સોંપી. તેઓ યહોવા માટે ક્રામ કરતાં આનંદથી ગીતો ગાતા હતા. 19પછી તેણે યહોવાના મંદિરના દરવાજાઓ આગળ દ્વારપાણો ગોઠવી દીધા જેથી કોઈ પણ રીતે અશુદ્ધ હોય એવો માણસ તેમાં દાખલ ન થાય. 20ત્યારબાદ રક્ષકદળના નાયકોને, આગળપડતા પુરુષોને, અમલદારોને તથા દેશના બધા લોકોને સાથે લઈને રાજાને મંદિરની બહાર લઈ જવામાં આવ્યો અને પછી યહોવાનાં મંદિરના 'ઊપલા દરવાજથી' રાજમહેલમાં લઈ જવાઈને તેને રાજસિંહાસન ઉપર બેસાડી દેવાયો.

21દેશનાં સર્વ લોકો ખૂબ આનંદ પામ્યા હતા અને નગરમાં સર્વત્ર શાંતિ વ્યાપી ગઈ હતી કારણકે રાણી અથાલ્યા મૃત્યુ પામી હતી.

રાજા યોઆશ દ્વારા મંદિરનું પુનઃનિર્માણ
24 યોઆશ ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉંમર સાત વર્ષની હતી. અને તેણે યરૂશાલેમમાં ચાળીશ વર્ષ રાજ કર્યું. તેની માતાનું નામ સિદ્ધા હતું. તે બેરશેબાની હતી. 2યહોયાદા યાજકના જીવનકાળ દરમિયાન યોઆશી

યહોવાને પ્રસન્ન કરવા પૂરાં ઉમંગ-ઉત્સાહથી ક્રામ કર્યું. અયહોયાદાએ બે સ્ત્રીઓ સાથે તેના લગ્ન કરાવ્યાં અને તેના પુત્રો અને પુત્રીઓ થયા.

4યોઆશ યહોવાના મંદિરનો જીર્ણોદ્વાર કરવાનું નક્કી કર્યું. જ્ઞાથી તેણે યાજકોને અને લેવીઓને એકઠા કરીને કહ્યું, "યહૂદાના ગામેગામ જઈને બધા ઈસાયલીઓ પાસેથી તમારા દેવ યહોવાના મંદિરની મરામત માટે વાર્ષિક લાગો ઉધરાવો. જાઓ, જલદી કરો."

5યા લેવીઓએ ક્રામમાં વિલંબ કર્યો. આથી રાજાએ મુખ્ય યાજક યહોયાદાને બોલાવ્યો અને કહ્યું, "તમે શા માટે યહોવાના સેવક મૂસાએ પવિત્ર મર્દપ માટે ઈસાએલના લોકો ઉપર નાખેલાં કર અને યહૂદા અને યરૂશાલેમમાં રહેતા લેવીઓ પાસેથી કર ઉધરાવ્યો નથી?"

6દુષ્ટ અથાલ્યાના અનુયાયીઓએ યહોવાના મંદિરને લૂટી લીધું હતું. દેવના ભજનને માટે સર્મર્પિત કરેલા પાત્રો મંદિરમાંથી લઈ જઈને પૂજા માટે તેઓએ બાલના મંદિરમાં મૂક્યાં હતાં.

7રાજાએ એક પેટી બનાવડાવીને યહોવાના મંદિરના દરવાજા બહાર મૂકાવી. 8અને આખા યહૂદામાં અને યરૂશાલેમમાં લેવીઓએ એવો ઢેરો પિટાવ્યો કે યહોવાના સેવક મૂસાએ રણમાં ઈસાએલીઓ પર જે કર નાખ્યો હતો તે લોકોએ લાવવો જોઈએ. 10બધા આગેવાનો અને બધા લોકો ઉત્સાહપૂર્વક લાગો લઈ આવીને એ પેટીમાં નાખવા લાગ્યાં. 11પેટી ભરાઈ જતી ત્યારે એ પેટી રાજાના અમલદાર આગળ લઈને આવતા, અને જ્યારે તેમને ખાતરી થથી કે પેટી બશબર ભરાઈ ગઈ છે ત્યારે રાજાનો મંત્રી અને મુખ્ય યાજકનો અમલદાર આવીને તે ખાલી કરતાં અને ત્યારબાદ તેને પાણી તેની જ્યાયાએ લઈ જતા. રોજ આ પ્રમાણે કરવામાં આવતું અને મોટી રકમ ભેગી થતી. 12રાજા અને યહોયાદા એ રકમ દેવના મંદિરના ક્રામ ઉપર દેખરેખ રાખનારા અધિકારીને સોંપી દેતા, તેમણે કરિયાઓ અને સુથારોને મંદિરના જીર્ણોદ્વાર માટે રોક્યા. લોખંડનું અને પિતળનું ક્રામ કરનાર કારીગરોને પણ મરામત કરવા માટે રોક્યા.

13કારીગરો ક્રામે લાગી ગયા અને તેમણે યહોવાના મંદિરના જીર્ણોદ્વાર માટે પૂરું કર્યું; તેમણે દેવના મંદિરને પહેલાના જેવું મજબૂત બનાવી દીધું. 14બધું જ ક્રામ પૂરું થતાં તેઓ વધેલાં નાણાં રાજાની અને યહોવાની આગળ લઈ આવ્યા, અને તેમાંથી મંદિરમાં પૂજા માટે વાપરવાના વાસણો અને બીજા સોનાચાંદીના વાસણો મંદિર માટે બનાવડાવવામાં આવ્યાં. યહોયાદા જીવ્યો ત્યાં સુધી મંદિરમાં હમેશા દહનાર્પજ અપાતાં રહ્યાં.

15યહોયાદા ઘરડો થયો અને એકસોને ત્રીસ વર્ષની ઉમરે અવસાન પામ્યો. 16અને તેને રાજાઓ ભેગો દાઉદનગરમાં દફનાવવામાં આવ્યો. કારણ, તેણે ઈસાએલેમાં દેવની અને તેના મંદિરની સારી સેવા બનાવી હતી.

17યહોયાદાના મૃત્યુ પછી યહૂદાના આગેવાનો રાજાને સલામ ભરવા આવવા લાગ્યા અને રાજા હવે તેમની સલાહ

લેતો થયો તેઓએ તેને ખોટી સલાહ આપી. 18ને આગેવાનોએ તેમના વંશજોના દેવ યહોવાનું મંદિર છોડી દીધું અને અશેરાદેવીની ને બીજા દેવદેવીઓની મૂર્તિઓની પૂજા કરવા માંડી. તેમના આ દોષને કારણે યહૂદા અને યરુશાલેમ ઉપર યહોવાનો રોપ ઉતર્યા. 19યહોવાએ તેમને પોતાના તરફ પાછા લાવવા માટે તેમની વચ્ચે પ્રભોધકો મોકલ્યા. પરંતુ તેમનો સંદેશો તેમણે સાંભળ્યો નહીં.

20પછી યહોયાદાના પુત્ર જખાર્યા ઉપર દેવનો આત્મા આવ્યો. અને તેણે લોકોની સમક્ષ ઊભા થઈને કંધું, “શા માટે તમે યહોવાની આજાઓનું ઉલ્લંઘન કરીને આકફ વહોરો છો? તમે યહોવાને છોડી દીધા છે એટલે તેણે તમને છોડી દીધા છે.”

21પરંતુ તેઓ બધા તેની વિરુદ્ધ એક થઈ ગયા અને રાજાના હુકમથી તેમણે તેને મંદિરના પ્રાંગણમાં તેના પર પથર ફૂંકીને મારી નાખ્યો. 22જર્ખાયાના પિતા યહોયાદાએ પોતાના પ્રત્યે બતાવેલી વજાદારીને ભૂલી જઈને રાજા યોઆશે તેના પુત્રને મારી નાખ્યો. મરતાં મરતાં જર્ખાયા કહેતો ગયો કે, “યહોવા આ જુઓ અને એનો બદલો લો!”

23એક વર્ષ પૂરું થતાં અરામીઓની સેનાએ યોઆશ ઉપર ચડાઈ કરી. તેમણે યહૂદા અને યરુશાલેમ ઉપર હુમલો કર્યો, અને લોકોના બધા આગેવાનોને મારી નાખ્યા અને લુંટનો માલ રાજાને દમસ્ક મોકલી આપ્યો. 24અરામીઓએ હુમલો કર્યો ત્યારે તેમનું લશ્કર કર્યું મોટું નહોતું; તેમ ઇતાં યહોવાએ યહૂદાની ભારે મોટી સેના ઉપર તેમને વિજય અપાવ્યો. કારણ, એ યહૂદાના લોકોએ પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવાનો ત્યાગ કર્યો હતો, આમ અરામીઓએ યોઆશને ઘટતી સજ્જ કરી. 25અરામીઓ યોઆશને સખત ઘવાયેલી હાલતમાં મૂકી ગયા અને ત્યાર પછી તેના પોતાના અમલદારોએ ચાજક યહોયાદાના પુત્રના મૃત્યુનું વેર લેવા તેની સામે ગુપ્તયોજના ઘડી તેને પથારીમાં જ મારી નાખ્યો. આમ તે મરણ પામ્યો અને તેને દાઉદનગરમાં દર્ફનાવવામાં આવ્યો. જો કે રાજાઓના કબ્રસ્તાનમાં તો નહીં જ.

26જે સેવકોએ તેની સામે કાવતું કરીને તેને મારી નાખ્યો હતો તેઓ આખંડા હતાં; જાબાદ અને યહોઝાબાદ. આમ્મોનની શિમાથ તે જાબાદની માતા હતી અને યહોઝાબાદની માતા તે મોઆબની શિમીથ હતી. 27યોઆશનાં છોકરાની વિગતો, તેની સામે પ્રભોધકોએ ઉચ્ચારેલી અનેક ચેતવણીઓ, તેમજ તેણે કરાવેલી મંદિરની મરાતર વગેરે વિષે રાજાઓના વૃત્તાંતના ગ્રંથમાં લખ્યું છે. તેના પછી તેનો પુત્ર અમાસ્યા ગાદીએ આવ્યો.

રાજા અમાસ્યાનો અમલ અને મૂર્તિપૂજા

25 અમાસ્યા ગાદી પર આવ્યો ત્યારે તેની ઉંમર 25 વર્ષની હતી. તેણે યરુશાલેમમાં ઓગણત્રીસ વર્ષ રાજ કર્યું. તેની માતાનું નામ યહોઆદાન હતું અને તે યરુશાલેમની હતી. 2તેણે યહોવાની દ્રષ્ટિએ જે યોગ્ય હતું તે કર્યું. પણ હુમેશા તે પૂરા હદ્યથી તેમ કરતો ન હતો. રાજા

તરીકે તે સ્થિર થયો ત્યારે તેણે પોતાના પિતાના ખૂનીઓને મારી નાખ્યા.

4જો કે તેણે તેઓના બાળકોને મારી નાખ્યા નહીં, મૂસાના નિયમમાં લખેલી દેવની આજાને તે આધીન થયો, “બાળકોના પાપોને કારણે પિતા માર્યા ન જાય, અને પિતાના પાપોને કારણે બાળકો માર્યા ન જાય, પ્રત્યેક પોતાનાં પાપની શિક્ષા બોગવે છે.”

5ત્યારબાદ અમાસ્યાએ રાજ્યના બધા લોકોને- યહૂદાના તેમજ બિન્યામીના વંશના લોકોને ભેગા કર્યા, અને તેમને કુટુંબવાર હજાર હજારના અને સો સોના નાયકો નીચે ગોઠવી દીધા. 20 વરસના અને તેની ઉપરનાની તેણે ગણતરી કરી તો 3,00,000 ચુનંદા યોજાઓ થયા. તેઓ બધા ઢાલ અને ભાલાથી યુદ્ધ કરવાને સજ્જ હતા. 6એ પછી તેણે ઈસ્થાએલમાંથી 1,00,000 શૂરવીરોને 3,400 કિલો ચાંદી આપવાની કહીને ભાડે રાખ્યા. 7પણ એવામાં એક દેવના માણસે આવીને તેને કંધું, “મહારાજ, ઈસ્થાએલી સેનાને તમારી સાથે આવવા ન દેશો, કારણ એ એક્ષાઈમીઓ સાથે યહોવા નથી. 8એ લોકો જો તમારી સાથે આવશે તો તમે ગમે તેટલી ધીરતાપૂર્વક લડશો તો પણ દેવ તમને દુશ્મનો આગળ પરાજ્ય અપાવશો. કારણ, જયપરાજ્ય આપવો એ એના હાથની વાત છે.”

9અમાસ્યાએ કંધું, “પણ મં જે ચાંદી આપી છે તેનું શું?” દેવના માણસે ઉત્તર આપ્યો, “યહોવા તને એથી પણ વિશેષ આપવાને સમર્થ છે.”

10આથી અમાસ્યાએ એક્ષાઈમમાંથી જે સૈનિકો આવ્યા હતા તેમને જુદા પાડીને ઘેર પાછા મોકલી દીધા. એ લોકો યહૂદા ઉપર ભારે રોષે ભરાયા અને ધૂધવાતા ધૂધવાતા ઘેર ગયા.

11ત્યારપછી અમાસ્યા પોતાના સૈન્યને હિંમતપૂર્વક મીઠાની ખીંચમાં લઈ ગયો અને ત્યાં તેણે અદોમના 10,000 માણસોને કાપી નાખ્યા. 12યહૂદાના માણસોએ બીજા 10,000ને જીવતા કેદ પકડ્યા અને તેમને કરાડની ટોચે લાવી ત્યાંથી હડસેલી મૂક્યા. આથી તેમના બધાના ભૂકા ઊડી ગયા. નીચેના ખડકો ઉપર પછડાઈને તેઓ મૃત્યુ પામ્યા.

13આ દરમ્યાન ઈસ્થાએલના જે સૈન્યને ઘેર મોકલી દીધું હતું તેઓએ બેથ-હેરોનથી સમર્દૂન સુધીના યહૂદાના શહેરોમાં લુંટ ચલાવી. તેણે 3,000 માણસોને મારી નાખીને, મોટી લુંટ એકત્ર કરીને ચાલ્યા ગયા.

14અદોમીઓને હરાવીને અમાસ્યા પાછો આવ્યો અને જે અદોમીઓના પૂત્રણાં સાથે લઈ આવ્યો હતો તેની તેણે પોતાના દેવો તરીકે સ્થાપના કરી પછી તેણે તેની પૂજા કરવાનું અને તેમની સામે ધૂપ બાળવાનું શરૂ કર્યું. 15આથી યહોવા તેના ઉપર ખૂબ કોપાયમાન થયા અને તેમણે એક પ્રભોધકને તેની પાસે મોકલ્યો. તેણે અમાસ્યાને કંધું, “તમે એ લોકોના દેવો પાસેથી સલાહ શા માટે લીધી જે દેવો પોતાના માણસોને પણ તમારા હાથમાંથી બચાવી શક્યા નહોતા?”

16પરંતુ રાજાએ ગુસ્સે થઈને કહ્યું, “મેં તારી સલાહ ક્યા માંગી છે? ચૂપ રહે, નહીં તો હું તને મારી નાખીશ.” પ્રબોધક જતા જતા ચેતવણી આપી, “હું જાણું છું કે દેવે તારો નાશ કરવાનો નિર્ણય કર્યા છે કારણકે તે આ મૂર્તિઓની પૂજા કરી છે, અને મારી સલાહ માની નથી.”

17એ પછી યહૂદાના રાજા અમાસ્યાએ સલાહ મસલત કરીને યહૂદાના પુત્ર યહોઆહાજના પુત્ર યહોઆશ પાસે સંદેશાવહક મોકલી કહેવતાવ્યું કે, “ચાલો, આપણે મોઢ મોઢ મળીએ.”

18પછી ઈસાએલના રાજા યહોઆશ (યોઆશ) એમ કહીને વળતો જવાબ મોકલ્યો કે, “લબાનોનના એક નાનકડાં જાંખરાએ લબાનોનના દેવદારને સંદેશો મોકલ્યો, ‘મારા પુત્ર સાથે તારી પુત્રી પરણાવ.’ પણ લબાનોનના એક જંગલી પશુએ ત્યાંથી પસાર થતી વખતે પેલા જાંખરાને પોતાના પણ તળે કચડી નાંખ્યુ.’ 19મેં અદોમ સર કર્યું છે’ એમ તું કહે છે, અને તેથી તારું મગજ ફાટી ગયું છે. અદોમ ઉપર વિજય મળવાથી તું ઘણો અભિમાની થઈ ગયો છે, પણ મારી સલાહ છે કે તું તારે ઘેર રહે અને મારી સાથે યુદ્ધ કરીશ નહીં, રહેને તું અને સમગ્ર યહૂદા ભારે નુકશાન વહોરી લો.”

20પણ અમાસ્યાએ સાંભળ્યું નહીં. કારણકે તેઓ અદોમના દેવને ભજતા હતા. લડાઈમાં યહૂદા હારી જાય એમ દેવ ઈચ્છતા હતા. તેથીજ તેમણે અમાસ્યાને ઈસાએલ સામે લડાવ્યો. 21માટે ઈસાએલના રાજા યોઆશ ચાલ્યા કરી; અને તે તથા યહૂદાનો રાજા અમાસ્યા યહૂદાના બેથ્શેમેશમાં એકબીજાને સામસામે મળ્યા. 22યહૂદાના માણસો ઈસાએલના માણસોથી હારીને પોતપોતાને ઘેર ભાગી ગયા. 23પણ ઈસાએલનો રાજા યોઆશ યહૂદાના હારી ગયેલા રાજા અમાસ્યાને કેદ કરીને યરુશાલેમ લઈ ગયો. ત્યાં તેણે એજાઈમના દરવાજાથી ખૂઝાના દરવાજા સુધીનો 200 હાથ જેંટલો યરુશાલેમનો કોટ તોડી નંખાવ્યો. 24વળી દેવના મંદિરમાંથી જે બધું સોનું-ચાંદી તથા જે સર્વ પાત્રો તેને મળ્યા હતાં તે લઈને તે સમર્ઝન પાછો ફર્યો. આ બધી વસ્તુઓ ઓબેદ-અદોમના તાબામાં હતી-તે રાજાના મરેલમાંથી પણ સંપત્તિ લઈ આવ્યો હતો અને થોડા કેદીઓને પણ સમર્ઝન પાછો લાવ્યો હતો.

25ઈસાએલના રાજા યહોઆહાજના પુત્ર યહોઆશ મૃત્યુ પછી યહૂદાના રાજા યોઆશનો પુત્ર અમાસ્યા 15 વર્ષ જીવ્યો. 26અમાસ્યાના બાડીના કૃત્યો પહેલેથી તે છેલ્લે સુધી યહૂદાના તથા ઈસાએલના રાજાઓના પુસ્તકમાં નોંધેલા છે. 27અમાસ્યા યહોવાનાં અનુકરણ ન કરતાં અવળે માર્ગ ચાલવા લાગ્યો તે સમયથી યરુશાલેમમાં લોકોએ તેની વિરુદ્ધ બંડ કર્યું. તેથી તે લાખીશ ભાગી ગયો, પણ લાખીશ સુધી તેનો પીછો કરવામાં આવ્યો અને તેને ત્યાં જ ઠાર કરવામાં આવ્યો. 28યારબાદ તેનો મૃતદેહ થોડા ઉપર યરુશાલેમ લાવવામાં આવ્યો અને ત્યાં દાઉદના નગરમાં તેના પિતૃઓ ભેગો દફનાવવામાં આવ્યો.

રાજા ઉજીઝ્યાનું શાસન

26 યહૂદાના બધા લોકોએ 16 વર્ષની ઉમરના થયેલા ઉજીઝ્યાને પસંદ કર્યો અને તેને તેના પિતા અમાસ્યા પછી રાજા બનાવ્યો. 2અમાસ્યાના અવસાન પછી ઉજીઝ્યાએ એલોથ યહૂદા માટે પાછું મેળવ્યું અને તેને ફરી બંધાવ્યું.

અરુશાલેમમાં તેણે 52 વર્ષ રાજ કર્યું તેની માતા યભિલ્યા યરુશાલેમની વતની હતી. 4તે પોતાના પિતા અમાસ્યાને માર્ગ ચાલ્યો, અને યહોવાની દ્રિષ્ટિમાં તે સારો રાજા હતો. 5જ્ઞાર્યાની હયાતીમાં ઉજીઝ્યા દેવને પ્રસન્ન કરવા હુમેશા આતુર હતો. જ્ઞાર્યાએ લોકોને દેવની સેવા કરવાનો સાચો રસ્તો બતાવ્યો હતો. જ્યારે રાજા દેવના માર્ગ ચાલ્યો ત્યારે દેવે તેને સહફળતા આપી.

નેણે પલિસ્તીઓ ઉપર ચાઠાઈ કરી ગાથ, યાંનેહ અને આશોદની દીવાલો તોડી પાડી અને તેણે આશોદની નજીક અને પલિસ્તીઓના બાડીના પ્રદેશમાં શહેરો બંધાવ્યા. 7દેવે તેને પલિસ્તીઓ, ગૂર-બાલમાં વસતા આરબો અને મર્જનીઓની વિરુદ્ધ મદદ કરી. 8અમ્મોનીઓ ઉજીઝ્યાને ખંડણી ભરવા લાગ્યા. તેની કીર્તિ હેઠ મિસરની સરહદ લગી ફેલાઈ, કારણ, તે ખૂબ બળવાન બની ગયો હતો.

9એ ઉપરાત તેણે યરુશાલેમમાં ‘ખૂઝાના દરવાજા,’ ખીણા દરવાજા અને કિલ્લા દરવાજા પાસે અને દીવાલનાં વળાંક પાસે બુરજો બંધાવ્યા. 10તેણે રણમાં પણ બુરજો બંધાવ્યા અને અનેક કૂવાઓ ખોદાવ્યા, કારણ, તેની પાસે નીચાણના પ્રદેશમાં તેમજ ઉચ્ચ પ્રદેશમાં ઘણાં ઢોરો હતાં. તેને ખેતીવાડીનો શોખ હતો, એટલે એણે દ્રાક્ષવાડીઓ ઊગાનાર અને ફળદૂપ ભૂમિમાં અને પર્વતીય પ્રદેશમાં કામ કરનાર ખડૂતો રાખ્યા હતો.

11ઉજીઝ્યા પાસે યુદ્ધ માટે સજ્જ તાલીમ પામેલી સેના હતી, અને મહામાત્ર યેદીએલ અને અધિકારી માસેસ્યાએ રાજાના એક સેનાપતિ હનાન્યાના હાથ નીચે તૈયાર કરેલી યાદી પ્રમાણે તેની ટૂકડીઓ પાડવામાં આવી હતી. 12સેનાનાયકોની કુલ સંખ્યા 2,600 હતી. 13સેમના નેતૃત્વ હેઠળ 3,07,500 સેનિકોનું તાલિમબદ્ધ સૈન્ય હતું અને તે દુશ્મનો સામે રાજાનું રક્ષણ કરતું હતું. 14ઉજીઝ્યાએ આખા સૈન્ય ને ઢાલો, ભાલાઓ, ટોપાઓ, બાન્ધતરો, ઘનુષ્ય અને ગોફણો માટે પથ્થરો આપ્યાં હતાં. 15કુશણ શોધકોએ શોધલાં યુદ્ધના નવાં યંત્રોનું ઉજીઝ્યાએ યરુશાલેમમાં ઉત્પાદન કર્યું. આ યંત્રો બુરજો પરથી અને દીવાલોને ખૂણેથી ભાણો અને મોટા કદના પથ્થરો ફેંકવા માટે ઉપયોગી હતા. તેની કીર્તિ ઘણે દૂર સુધી ફેલાઈ ગઈ. તેને ઘણી બધી મદદ મળી અને તે એક સામર્થ્યવાન રાજા બની ગયો.

16પણ જેમ જેમ તેનું બળ વધતું ગયું તેમ તેમ અભિમાની બનતો ગયો અને તેમાંથી તેનો વિનાશ થયો. તેણે ધૂપની વેદી ઉપર ધૂપ ચાડવવા માટે યહોવાના મંદિરમાં પ્રવેશ કરીને યહોવાનો ગુનો કર્યો. 17યાજક અજ્ઞાર્યાએ યહોવાના 80 બહાદુર યાજકો સાથે રાજા ઉજીઝ્યાની પાછળ પાછળ

જઈ તને રોકીને કર્યું, 18”ઉજિઝ્યા, યહોવાને ધૂપ ચડાવવાનો તમને અધિકાર નથી. એ અધિકાર તો એ સેવા માટે પવિત્ર બનાવવામાં આવેલ હારુનના વંશજોને જ છે. પવિત્ર સ્થાનમાંથી બહાર નીકળો. તમે યહોવાનો ગુનો કર્યો છે. હવે યહોવા દેવ તરફથી તમને સન્માન મળશે નહીં.”

19એટલે ઉજિઝ્યાને ક્રોધ ચઢ્યો; તેના હાથમાં ધૂપ કરવા માટે ધૂપદાન હતું; યાજકો પર તે કોપાયમાન થયા હતા, એટલામાં ધૂપવેદીની પાસે યહોવાના મંદિરમાં યાજકોના દેખતાં તેના કપાળમાં કોઠ ફૂટી નીકળ્યો. 20મુખ્ય યાજક અજ્ઞાર્યા અને બીજા યાજકોએ તેના તરફ જોયું તો તેના કપાળ ઉપર કોઠ જણાયો, અને તને એકદમ મંદિરની બહાર હડસેલી મૂક્યો. યહોવાએ તને સજા કરી હતી. તેથી તે પોતે પણ બહાર જવા માટે આતુર હતો. 21પોતાના મૃત્યુ સુધી ઉજિઝ્યા કોઢી જ રહ્યો અને એકાંતવાસમાં જીવ્યો. તે મંદિરથી અને પોતાના લોકોથી અલગ કરાયેલો હતો. તેના પુત્ર યોથામે રાજાનો વહીવટ સંભાળી લીધો અને દેશના લોકોનો ન્યાય કરવાનું ક્રામ કર્યું. 22ઉજિઝ્યાના રાજ્યના બીજા બનાવો પરથી પહેલેથી છેલ્લે સુધી પ્રબોધક યશાયા-આમોસના પુત્રે નોંધવું છે. 23ઉજિઝ્યા પોતાના પિતૃઓની સાથે ઊંઘી ગયો; અને તે કોઢિયો છે એમ કહીને તથોએ તને રાજાઓના કબ્જસ્તાન પાસેના ખેતરમાં તેના પિતૃઓની સાથે ન દફ્નાવતાં પાસેના ખેતરમાં તને દફ્નાવ્યો પછી તેનો પુત્ર યોથામ નવો રાજા બન્યો.

રાજા યોથામનો અમલ

27 યોથામ ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર 25 વર્ષની હતી અને તેણે યરૂશાલેમમાં 16 વર્ષ રાજ્ય કર્યું. તેની માતાનું નામ યરૂશા હતું. અને તે સાદોકની પુત્રી થતી હતી. 2તેના પિતા ઉજિઝ્યાએ જે સથાનું કર્યું હતું તે પ્રમાણે તેણે યહોવાની દ્રષ્ટિમાં જે સારું હતું તે કર્યું; પરંતુ યહોવાના મંદિરમાં તે જતો નહીં; પણ લોકોએ બ્રહ્મ કાર્યો કરવાનું ચાલુ રાખ્યું. અણે યહોવાના મંદિરનો ઉપલો દરવાજો બંધાવ્યો અને ઓફેલના કોટનું ધણું બાંધકામ કરાવ્યું. ૫તેણે યહૂદીના પહાડી પ્રદેશમાં નગરો બંધાવ્યો અને જગલોમાં કિલ્લાઓ અને બુરજો ચણાવ્યા. ૫તેણે અમ્મોનીઓના રાજા સાથે યુદ્ધ કરી તેને હરાવ્યો, અને તે વરસે અમ્મોનીઓએ તેને 3,400 કિલો ચાંદી, 10,000 માપ ઘઉં, તથા 10,000 માપ જવ સતત ત્રણ વર્ષ સુધી તેને આપતાં રહ્યાં.

યોથામ પોતાના બધા નિર્ણયો દેવના માર્ગાને અનુસરીને લે તો હતો. તેથી તે ધારો બળવાન બનવા પામ્યો. ૭યોથામના રાજ્યના બીજા બનાવોની, તેના બધા યુદ્ધોની અને તેના રાજ્યવહીવટની નોંધ ઈસ્થાને અને યહૂદાના રાજાઓના વૃત્તાંતમાં લેવામાં આવેલી છે. ૮તે જ્યારે ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર 25 વર્ષની હતી અને તેણે યરૂશાલેમમાં 16 વર્ષ શાસન કર્યું. ૯ત્યારપછી તે પિતૃલોકને પામ્યો અને તેને દાઉદનગરમાં દફ્નાવવામાં આવ્યો. તેના પછી તેનો પુત્ર આહાર ગાઈએ આવ્યો.

રાજા આહારનો શાસનકાળ

28 આહાર જ્યારે રાજા બન્યો ત્યારે તેની ઉમર 20 વર્ષની હતી અને તેણે યરૂશાલેમમાં 16 વર્ષ રાજ્ય કર્યું. ૨૦પોતાના પિતૃ દાઉદની જેમ યહોવા પ્રસન્ન થાય એવું આચરણ કરવાને બદલે તે ઈસ્થાનેલના રાજાઓને પગલે ચાલ્યો અને તેણે બાબાલેવોની મૂર્તિઓ પણ ઢળાવી. અણે બેનહિન્નોમની ખીંચમાં ધૂપબાળવા શરૂ કર્યા. અને ઈસ્થાનેલોઓના પ્રવેશ પહેલાં યહોવાએ જે પ્રજાઓને હાંકી કાઢી હતી તેમના ધૃણાજનક રિવાજોને અનુસરીને પોતાના પુત્રોને પણ બલી તરીકે અનિમાં હોમી દીધા. ૫તેણે પર્વતો પર આવેલા ઉચ્ચસથાનકોમાં અને પર્વત ઉપરના પ્રત્યેક લીલા વૃક્ષ નીચે યજો કરીને ધૂપ બાયાં.

૫આથી યહોવા તેના દેવે તેને અરામીઓના રાજાના હાથમાં સૌંપી દીધાં; તેઓએ તેના લશ્કરને હરાવ્યું અને તેની પ્રજામાંથી ધણ માણસોને બંદીવાન કરી દમસ્ક લઈ ગયા. યહોવાએ તેણે ઈસ્થાનેલના રાજા પેકાહ દ્વારા હરાવ્યો. પેકાહ રમાલ્યાનો પુત્ર હતો. ૬ઈસ્થાનેલનો રાજા પેકાહ જે રમાલ્યાનો પુત્ર હતો. તેણે એક જ દિવસમાં 1,20,000 શૂરવીર યોદ્ધાઓને કાપી નાખ્યા. કારણકે તેમણે તેમના પિતૃઓના દેવ યહોવાની અવજ્ઞા કરી હતી. ૭અણે મના શૂરવીર જિખ્યાએ રાજાના કુવર માઅસેનાહને અને રાજમહેલના કારબારી હાજીકામને તેમજ રાજાના મુખ્યમંત્રી એલ્કાનાહને મારી નાખ્યા.

૮ઈસ્થાનેલોઓના લશ્કરે પોતાના જાતભાઈઓમાંથી 2,00,000 સ્ત્રીઓ અને બાળકોનો કેદ પક્ષ્યાં, ઉપરાત, પુષ્કળ લૂંટનો માલ પણ કબજે કરી તેઓ સમરૂન લઈ આવ્યા. ૯ત્યાં ઓદેદ નામે યહોવાનો એક પ્રબોધક રહેતો હતો. તે સમરૂન પાછા ફરતા ઈસ્થાનેલી લશ્કરને મળવા ગયો અને તેણે કર્યું, “યહોવા તમારા પિતૃઓના દેવ યહૂદાના લોકો ઉપર કોણે ભરાયા હતા અને તેથી તેણે તમારા હાથમાં સૌંપી દીધા, પણ તમે તેમને મારી નાખીને દેવને તમારા ઉપર ગુસ્સે કર્યા છો. ૧૦અને હવે તમે યહૂદા અને યરૂશાલેમમાં સ્ત્રીપુરુષોને તમારાં ગુલામ બનાવવા માંગો છો. તમારા દેવ યહોવાની આગળ તમે લોકો ક્યાં ઓછા ગુનેગાર છો? ૧૧માટે હવે મારું કહેવું સાંભળો, આ તમારા સગાઓને તેઓનાં ધરે પાછાં મોકલી આપો, કારણકે યહોવાનો ઉચ્ચ કોપ તમારા ઉપર છે. ૧૨ત્યારબાદ કેટલાક એણ્ણાઈમી આગેવાનો યોહાનાનનો પુત્ર અજ્ઞાર્યા, મશિલ્વેમોથનો પુત્ર બેરેખ્યા, શાલ્વુમનો પુત્ર હિઝિઝ્યા અને હાદલાઈનો પુત્ર અમાસા યુદ્ધમાંથી પાછા ફરતા ઈસ્થાનેલી માણસોની સામે ગયા.

૧૩અને તેમને કર્યું, “તમે આ કેદીઓને અમારા દેશમાં લાવશો નહીં. તમે જે કરવા માંગો છો એથી અમે યહોવા આગળ ગુનેગાર છીન્શું, અને અમારા પાપોમાં વધારો થશે. આમ પણ અમારા ગુના ઓછા નથી. અને યહોવાનો ભયંકર રોષ ઈસ્થાનેલ ઉપર ઝજૂમે છે.”

૧૪આથી લશ્કરના માણસોએ કેદીઓ અને લૂંટનો સામાન અમલદારોને અને ભેગા થયેલા લોકોને સૌંપી દીધો. ૧૫પછી

અગાઉ જાણાવેલ ચાર આગેવાનોએ લુટમાંથી કપડાં લઈને બંદીવાનોમાંથી જે સ્ત્રીઓ અને બાળકોને જરૂર હતી તેઓને તે પ્રમાણે વહેંચી આયા, તેમજ પગરખાં, ખોરાક અને દ્રાક્ષારસ પણ આય્યાં, વળી જેઓ બીમાર અને વૃદ્ધ હતાં તેઓને ગંધડા ઉપર બેસાડીને ખજૂરીઓનાં નગર યરીકોમાં તેઓનાં કુટુંબ પાસે લઈ ગયા. પછી બંદીવાનો સાથે ગયેલી ટ્રકડી સમર્ઝન પાઈ ફરી.

16એ વખતે રાજા આહાજે આશ્શૂરના રાજાને પોતાની વહારે આવવા કહેવડાયું. 17કારણ, અદોમીઓ ફરી એકવાર યહૂદા ઉપર ચડી આવ્યા અને જાણ લોકોને બંદીવાન તરીકે પકડી ગયા. 18પલિસીઓએ પણ નીચાણના પ્રદેશોમાં તેમજ દક્ષિણાં શહેરો ઉપર હુમલો કર્યો અને આજબાજુના ગામડાઓ સહિત બેથ-શેમેશ, આયાલોન, ગદેરોથ, સોખો તેમજ તિમ્નાહ અને જિમ્બો કબજે કર્યા, અને તેમાં વસવાટ કર્યો. 19આહાજ યહૂદાના લોકોને પાપ કરવા માટે પ્રોત્સાહન આપતો હતો. અને તે યહોવાને વફાદાર રહ્યો નહીંતો એટલે યહોવાએ યહૂદાના લોકોને નીચા પાણ્ણા. 20આશ્શૂરનો રાજ નિલ્બાથ-પિલ્નેસેરે આવ્યો ખરો પણ તેને મદદ કરવાને બદલે તેણે તેને વેરો ઘાલ્યો. 21આહાજે યહોવાના મંદિરને, રાજમહેલે અને પોતાના અમલદારોનાં ઘરોને લૂટીને એ લૂટનો માલ આશ્શૂરના રાજાને આપ્યો પણ કશું વળ્યું નહીં.

22અતિ સંકટના આ સમયે રાજા આહાજ વધુને વધુ પાપ કરતો ગયો. 23અમસ્કના સૈન્યે તેને હાર આપી હતી, તેથી તેણે તેઓના દેવના બલિદાનો કર્યા, તેણે માન્યું કે જો એ દેવોએ અરામના રાજાઓને સહાય કરી તો આ બલિદાનો ચઠાવવાને લીધ એ દેવો મારી પણ મદદ કરશે.” પણ તેમ કરવાથી ઊલટું તેનું અને યહૂદીયાના લોકોનું મોટું નુકશાન થયું.

24આહાજે યહોવાના મંદિરમાં વાસણો ભાંગી નાખ્યા, અને યહોવાના મંદિરના બારણાં બંધ કરી યરુશાલેમમાં શેરીએ શેરીએ બીજા દેવોની વેદી ચણાવી, 25અને યહૂદાના એક એક ગામમાં તેમને ધૂપ ચડાવવા ટેકરી પરનાં સ્થાનકે ઊભાં કર્યા; અને એમ કરીને પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવાનો રોષ વહેરી લીધો.

26તેના રાજ્યના બીજા બનાવો અને તેના જીવનની વિગતો યહૂદા અને ઈસ્લામના રાજાઓનાં વૃત્તાંતમાં નોંધેલી છે. 27પછી આહાજ પિતૃલોકને પાખ્યો અને તેને યરુશાલેમમાં દફ્નાવવામાં આવ્યો, પરંતુ તેને રાજાઓના કબ્સ્તાનમાં દફ્નાવવામાં આવ્યો નહીં, તેના પછી તેનો પુત્ર લિઝિક્રા ગાઈ પર આવ્યો.

રાજા લિઝિક્રા દ્વારા મંદિરનું શુદ્ધિકરણ

29 પચીસ વર્ષની ઉમરે લિઝિક્રા યહૂદાનો રાજબન્યો અને તેણે યરુશાલેમમાં 29 વર્ષ રાજ્ય કર્યું. તેની માતાનું નામ અભિયા હતું. તે જાબાર્યાની પુત્રી હતી. 2 લિઝિક્રાએ પોતાના પિતૃ દાઉદીની જેમ યહોવાની દ્રષ્ટિએ યોગ્ય ગણાય એવું આચરણ કર્યું.

તેના શાસનના પહેલા વર્ષના પહેલા મહિનામાં તેણે યહોવાના મંદિરના બારણા ખોલી નાખ્યાં અને તેમની ભરામત કરાવી. 4ત્યારબાદ તેણે યાજકોને અને લેવીઓને બોલાવીને પૂર્વ તરફના ચોકમાં ભેગા કરી કથું, 5“લેવીઓ, મારી વાત સાંભળો; અત્યારે તમે વિધિપૂર્વક દેહશુદ્ધ કરો, અને તમારા પિતૃઓના દેવ યહોવાના મંદિરની પણ શુદ્ધ કરો, અને એ પવિત્ર ધામમાં જે કર્દ ગંદવાડ પેસી ગયો છે તે બધો હાલી દો. બાધાપણ પિતૃઓ યહોવાને બેવજા હતા. અને તેમણે આપણા દેવ યહોવાની દ્રષ્ટિએ ખરાબ ગણાય એવું વર્તન કર્યું છે. તેમણે તેનો ત્યાગ કર્યો હતો, અને તેના મંદિરથી વિમુખ થઈ ગયાં હતાં. 7તેમણે મંદિરના દરવાજા બંધ કરી દીઘા હતા, દીપ ઓલવી નાખ્યા હતા, અને ઈસાએલના દેવના પવિત્રસ્થાનમાં ધૂપ કે દહનાર્પણ ચડાવવાનું બંધ કરી દીધું હતું. 8આથી યહોવાનો કોપ યહૂદા અને યરુશાલેમ ઉપર ઉત્તર્યા છે અને તેણે, તમે જુઓ છો તેમ, તેમના એવા હાલ કર્યા છે કે જેઓ તેમની સામે જુએ છે તેઓ તેની સામે સ્તરભતાથી હંડે છે. 9આ કારણે આપણા પિતૃઓ યુદ્ધમાં માર્યા જાય છે. અને આપણા પુત્રો, પુત્રીઓ અને પત્નીઓ બંદીવાન બન્યાં છે. 10હવે મેં ઈસાએલના યહોવા દેવ સાથે કરાર કરવાનો નિશ્ચય કર્યો છે, જેથી તેનો ભયંકર રોષ આપણા ઉપરથી ઊતરી જાય, 11માટે, મારા પુત્રો, વખત બગાડણો નહીં, કારણ, યહોવાએ તેની સેવાપૂજા કરવા માટે અને તેને ધૂપ આપવા માટે તમને જ પસં કર્યા છે.”

12-14ત્યારબાદ કામ કરવા માટે લેવીઓ આગળ આવ્યા; કહાથના કુટુંબમાંથી અમાસાયનો પુત્ર માહાથ, તથા અર્જીયાનો પુત્ર યોઅલ, મરારીના કુટુંબોમાંથી: આણીનો પુત્ર કીશ તથા યહાલ્લેલાએલ નો પુત્ર અજાર્ય; ગર્શાનીઓના કુટુંબમાંથી જિમ્માહનો પુત્ર યોઆહ, તથા યોઆહનો પુત્ર એદેન; અલીસાફનના વંશજોમાંથી શિમ્રી તથા યેઉલેલ; આસાફના વંશજોમાંના જખાર્યા તથા માતાન્યા; હેમાનના વંશજોમાંના યહૂઅલેલ અને શિમ્રી; યદૂથૂનના વંશજોમાના શમાયા તથા ઊજીએલ, 15તેણોએ પોતાના ભાઈઓને ભેગા કર્યા, ને પોતાને પવિત્ર કરીને તેઓ યહોવાના વચનથી રાજાની આજા પ્રમાણે યહોવાના મંદિરને શુદ્ધ કરવા સારુ અંદર ગયા, 16યાજકો યહોવાના મંદિરના અંદરના ભાગમાં સાફસૂક કરવા ગયા, ને જે સર્વ કચરો યહોવાના મંદિરમાંથી તેઓને મળ્યો તે તેઓ યોહોવાના મંદિરના આંગણમાં બહાર લાવ્યા, અને લેવીઓ તે કચરો ડિન્ફેન નાળા આગળ બહાર લઈ ગયા. 17તેમણે પહેલા મહિનાના પહેલા દિવસે શુદ્ધિનો વિધિ શરૂ કર્યો અને ચોકો વગેરે શુદ્ધ કરી આઠમે દિવસે તેઓ યહોવાના મંદિરની દેવડીએ પહોંચ્યા. ત્યારબાદ આઈ દિવસે સુધી તેમણે મંદિરની શુદ્ધિ કરી અને પહેલા મહિનાના સોણમા દિવસે કામ પૂરું કર્યું.

18ત્યારબાદ તેમણે રાજમહેલમાં જઈ રાજા હિઝિક્રાને કહ્યું, “અમે દહનાર્પણ ચડાવવાની વેદી અને તેને લગતાં સાધનો, તેમજ ધરાવેલી રોટી મૂકવાના બાજઠ અને તેને

લગતાં સાધનો સહિત આખું મંદિર શુદ્ધ કર્યું છે. 19વળી રાજા આહાર ધર્મભ્રષ્ટ થઈ ગયો હતો ત્યારે તેણે હઠાવી દીઘલાં બધાં પૂજાના સાધનો અમે પાછા લાવી શુદ્ધ કર્યા છે, તે બધાં અત્યારે યહોવાની વેદી આગળ ભૂકેલાં છે.”

20બીજે દિવસે સવારે રાજા હિલ્જિક્યાએ શહેરના અમલદારોને ભેગા કર્યા અને તેમને સાથે લઈને તે યહોવાના મંદિરે ગયો. 21એ લોકો સાત બળદ, સાત મેઢા અને સાત ઘેટા, સાત નર બકરાને રજવાડી કુટુંબ માટે, મંદિર માટે અને યહૂદા માટે પાપાર્થાપણ તરીકે લઈ આવ્યા અને રાજાએ હારુનના વંશજોને અર્થાત યાજકોને યહોવાની વેદી ઉપર બલિદાન અર્પણ કરવા જણાવ્યું. 22આથી યાજકોએ બળદોને વધેર્યા અને તેમનું લોહી વેદી પર છાંટ્યું. ત્યારબાદ તેણે ઘટાંઓને વધેર્યા અને તેનું લોહી વેદી પર છાંટ્યું. 23એ નર બકરા વધેરી તેમનું લોહી વેદી ઉપર છાંટ્યું. 24ત્યારબાદ યાજકો દ્વારા પ્રાયશ્રિતના બલિના બકરાને રાજાની અને સભાની સમક્ષ લાવવામાં આવ્યા. અને તેમણે તેમના ઉપર હાથ મૂક્યા. 25યાજકોએ તેમનો વધ કરી તેમનું લોહી સમગ્ર ઈસાએલના પાપના પ્રાયશ્રિત રૂપે વેદી ઉપર છાંટ્યું. રાજાનું એવું ફરમાન હતું કે આખા ઈસાએલ તરફથી દહનાર્પણ તેમજ પાપાર્થા બંને ચાડાવવા. તે મુજબ આ થયું.

25યહોવાના મંદિરમાં રાજાએ લેવીઓને જાંઝો, સિતારો, અને વીજાઓ આપ્યા હતી, આ વ્યવસ્થા દાઉદ તથા દૃષ્ટા ગાદ અને નાથાન પ્રબોધકોએ દ્રાવ્યા મુજબની હતી, આ માટે તેઓને પ્રબોધકો દ્રારા યહોવા તરફથી સૂચનાઓ મળી હતી. 26લેવીઓ પાસે દાઉદનાં વાજુંતો હતાં. અને યાજકો પાસે રણશિંગડાં હતાં. 27એટલે હિલ્જિક્યાએ વેદી ઉપર દહનાર્પણ ચાડાવવાનો હુકમ કર્યો; અને દહનાર્પણ ચાડાવવાનું શરૂ થતાં જ યહોવાની સ્તુતિ પણ શરૂ થઈ અને તેની સાથે જ ઈસાએલના રાજા દાઉદના વાજુંતો સહિત રણશિંગડા પણ વાગી ઉઠ્યાં. 28સમગ્ર સભાએ સાધાંગ નમસ્કાર કર્યા, સંગીતકારો ગાવા લાગ્યા. અને રણશિંગડા વગાડનારાઓએ રણશિંગડા કુંક્યા,

29દહનાર્પણ આપવાનું પૂરું થયું અને રાજા અને સમગ્ર સભાએ સાધાંગ નમસ્કાર કરીને આરાધના કરી. 30અને રાજા હિલ્જિક્યાએ તથા તેના અમલદારોએ લેવીઓને દાઉદ અને પ્રબોધક આસાફે રચેલાં યહોવાનાં સ્તોત્રો ગાવા આશા કરી. આથી તેમણે ઉલ્વાસપૂર્વક સ્તોત્રો ગાયાં અને સાધાંગ નમસ્કાર કરી દેવની પૂજા કરી. 31ત્યારબાદ હિલ્જિક્યાએ કહ્યું, “હવે તમે યહોવાની સેવાને સમર્પિત થયા છો. આગળ આવો, અને યહોવાના મંદિર માટે હોમબલિ અને આભારના બલિ લઈ આવો.” આથી સભાજનો હોમબલિ અને આભારના બલિ લઈ આવ્યા, અને જેમની ઈચ્છા હતી તેઓ દહનાર્પણો લઈ આવ્યા. 32સભાજનો જે દહનાર્પણો લાવ્યા હતાં તેમાં 70 બળદો, 100 ઘેટાં, અને 200 લવારાં હતાં; આ યહોવાના હોમબલિના પશુ હતાં. 33વળી પવિત્ર-અર્પણ તરીકે 600 બળદ તથા 300 ઘેટાં ચાઢાવવામાં આવ્યા, 34પણ યાજકો ઓછા હોવાથી એ સર્વ દહનાર્પણો તેઓ

ઉત્તરડી શક્યા નહીં, માટે તેઓના ભાઈ લેવીઓએ એ કામ પૂરું થતાં સુધી તથા યાજકોએ પોતાને પવિત્ર કર્યા ત્યાં સુધી તેઓને મદદ કરી; કેમ કે પોતાને પવિત્ર કરવા વિષે યાજકો કરતાં લેવીઓ વધારે ક્રાણજી રાખતાં હતા. 35વળી દહનાર્પણો, શાંત્યાર્પણો અને પેયાર્પણો પણ પુષ્કળ હતાં. એ પ્રમાણે યહોવાના મંદિરની સેવા કરવાની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી. 36આ રીતે ફરી યહોવાના મંદિરમાં ઉપાસના ચાલુ કરવામાં આવી અને હિલ્જિક્યા અને બધા લોકો ખૂબ આનંદમાં આવી ગયા. કારણકે બધું ખૂબ જલ્દી બની ગયું.

હિલ્જિક્યા પાસખાર્પવ ઉજવે છે

30 એ પછી હિલ્જિક્યાએ સમગ્ર ઈસાએલના અને યહૂદાના લોકોને સંદર્શો મોકલ્યો અને એજાઈમ અને મનાશના લોકોને પત્રો લખ્યા અને તેમને ઈસાએલના દેવ યહોવાના માનમાં પાસખાનું પર્વ ઉજવવા યરૂશાલેમમાં યહોવાના મંદિરમાં આવવા જણાવ્યું. 2યાજા, તેના અધિકારીઓ અને યરૂશાલેમના લોકોએ નિર્ણય કર્યો કે વર્ષના બીજા મહિનામાં, પાસખાર્પવ ઉજવવો. અપરંતુ પૂર્તી સંખ્યામાં યાજકો પવિત્ર થયા ન હતા, અને યરૂશાલેમમાં ઘણો લોકી નહોતા, તેથી તેઓ પ્રથમ મહિનામાં સમયસર પાસખા પર્વ ઉજવી ન શક્યા. 4આ કરાર રાજાને તેમજ સમગ્ર સભાને સ્વીકાર્ય હતો. 5આથી એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું કે દાનથી તે બેર-શેબા સુધી સમગ્ર ઈસાએલમાં એવો ઢંઢેરો કરવાવો કે, બધા લોકોએ ઈસાએલના દેવ યહોવાના માનમાં પાસખાનું પર્વ ઉજવવા માટે યરૂશાલેમ આવવું, કારણ, બહુ ઓછા માણસોએ કાનૂનમાં લાભેલી સૂચનાઓ મુજબ ઉજવ્યું હતું. 6યાજના અને તેના અમલદારોના પત્રો લઈને કાસદો સમગ્ર ઈસાએલમાં અને યહૂદામાં પહોંચી ગયા. રાજાની આશા પ્રમાણે કહ્યું કે,

હે ઈસાએલ પુત્રો, તમો ઈબાહિમ, ઈસહાક અને ઈસાએલના દેવ યહોવા પ્રત્યે પાછા વળો, જેથી આશ્શૂરના રાજાઓના પંજામાંથી તમારામાંના જે બચી ગયા છે, તેમના પ્રત્યે યહોવા પાછો વળો. 7તમારા પૂર્વજોએ- વરીલો અને દેશબંધુઓ જેવા થશો નહીં; અભણો તો પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવાનો દ્રાહ કર્યો હતો અને યહોવાએ તેમને વિનાશના મોમા સોંપી દીઘા હતા તે તમે જોયું છે; 8હવે તમે અમારા પિતૃઓના જેવા હઠીલા થશો નહીં. યહોવાને તાબે થાઓ. સદાને માટે એણે જેને પવિત્ર કર્યું છે તે પરમપવિત્ર સ્થાનમાં આવો, તમારા દેવ યહોવાની સેવા કરો, જેથી તેનો રોધ તમારા ઉપરથી ઉત્તરી જાય. 9જો તમે સાચા દિલથી યહોવા તરફ પાછા વળશો તો તમારા દેશબંધુઓ અને તમારા પુત્રો ઉપર તેમને બાન પડકનારાઓ દ્યા કરશે અને તેઓ પાછા આ ભૂમિમાં આવી શકશે, કારણ, તમારો દેવ યહોવા કૃપાળું અને દયાળું છે. તમે જો તેના તરફ પાછા વળશો તો એ તમારાથી વિમુખ નહીં રહે.”

10સંદેશવાહકો એજાઈમ અને મનાશાઅને ઠેઠ જબુલોન સુધી ગામેગામ ફરી વળ્યા, પણ લોકોએ તેમની હાંસી ઉડાવી

અને હસી કાઢ્યા. 11જોકે આશેર મનાશા અને જબુલોનમાં થોડા માણસો સમજુ ગયા અને તેઓ યરુશાલેમમાં આવ્યા. 12પણ દેવે યહુદાના લોકોને એવી પ્રેરણા કરી કે રાજાએ અને તેના અમલદારોએ યહોવાની આજ્ઞાથી જે ફરમાવ્યું હતું તે એક મતે તેમણે માથે ચંગાયું.

13બેખ્મીર રોટલીનું પર્વ મે માસમાં કરવા માટે મોટો લોકસમુદ્દાય યરુશાલેમમાં એકત્ર થયો. 14તેઓએ યરુશાલેમમાં આવેલી અન્ય દેવોની વેદીઓનો નાશ કર્યો, સર્વ ધૂપવેદીઓ તોડી નાખી અને તેઓને કિદ્રોન નાળામાં નાખી દીધી. 15લોકોએ બીજા મહિનાના ચૌદમાં દિવસે પાસ્ખાનાં હલવાન વધ કર્યા. યાજકો અને લેવીઓ શરમીદા થઈ ગયા હતા અને તેઓએ પોતાને પવિત્ર કર્યા અને યહોવાના મંદિરમાં દઘનાર્પણો કર્યા. 16એ તેઓ, મૂસાના નિયમ મુજબ પોતાના દરજજા પ્રમાણે પોતપોતાની જગ્યાએ ઊભા રહ્યાં; યાજકોએ લેવીઓ પાસેથી રક્ત લઈને વેદી પર છાટ્યું. 17જે લોકો ભેગા થયા હતા તેઓમાંના ઘણાએ વિધિપૂર્વક દેહશુદ્ધિ કરી નહોતી, એટલે એ લોકો રિવાજ પ્રમાણે પાસ્ખાના હલવાન ચડાવી શકે એમ નહોતા. આથી તેમના વતી યહોવા માટે હલવાનો પવિત્ર કરીને, પાસ્ખાના બાલિ ચડાવવાનું કામ લેવીઓને સોપવામાં આવ્યું.

18ખરું જોતાં, એશાઈમ, માનાશશા, ઈસ્સાખાર અને જબુલોનના ઘણાખરાં માણસોએ દેહશુદ્ધિ કરી નહોતી, છતાં તેમણે વિધિપૂર્વક નિયમો પાણ્યા વગર જ પાસ્ખાનું ભોજન લીધું હતું. પણ હિન્દિક્યાએ તેમને માટે પ્રાર્થના કરી કે, 19^{નું} કૃપાળું યહોવા જે કોઈ પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવાની અંત:કરણથી ઉપાસના કરે છે તેના દોષ માફ કરો— પછી ભલે તેણે વિધિપૂર્વક દેહશુદ્ધિ ન કરી હોય.” 20યહોવાએ હિન્દિક્યાની પ્રાર્થના સાંભળી અને લોકોને કર્ષી ઈજા ન કરી. 21આ રીતે ઈસ્સાએલી લોકોએ યરુશાલેમમાં સાત દિવસ સુધી બહુ આનંદ સાથે બેખ્મીર રોટલીના પાસ્ખાર્પવની ઉજવણી કરી. તે દરમ્યાન લેવીઓ અને યાજકો દરરોજ જીતો અને વાજુંત્રો સાથે યહોવાની સુત્તિ કરતા હતા. 22હિન્દિક્યા રાજાએ લેવીઓને દેવળમાં ઉત્તમ સેવા આપવા બદલ અત્યંત પ્રશસ્ના કરી. આમ સાત દિવસ સુધી ઉજવણી ચાલુ રાખી, અને શાંત્યર્પણોના બલિદાન અર્પવામાં આવ્યાં અને લોકોએ તેઓના પિતૃઓના દેવ યહોવાનો આભાર માન્યો અને તેમની સુત્તિ કરી.

23ત્યારબાદ સમગ્ર સંધ બીજા સાત દિવસ સુધી ઉત્સવ ઉજવવા માટે સંમત થયો. અને તેમણે બીજા સાત દિવસ સુધી આનંદોત્સવ કર્યો. 24કારણકે, યહુદાના રાજા હિન્દિક્યાએ સંધ તરફથી ધરાવવા માટે 1,000 બળદો અને 7,000 ધેંટા પૂરા પાણ્યા હતા, અને તેના અમલદારોએ એ ઉપરાત બીજા 1,000 બળદો અને 10,000 ધેંટા આપ્યા હતાં અને યાજકોએ મોટી સંખ્યામાં દેહશુદ્ધિ કરી હતી. 25એ યાજકો અને લેવીઓ સહિત યહુદાના સમગ્ર સંધ ઈસ્સાએલથી આવેલા સમગ્ર સંધ તથા જે વિદેશીઓ ઈસ્સાએલથી આવ્યા હતા તેમજ જેઓ યહુદામાં વસતાં હતા એ બધાએ આનંદોત્સવ

માણ્યો. 26યરુશાલેમમાં પણ ભવ્ય આનંદ ઉત્સવ ઉજવાયો. જે ઈસ્સાએલના રાજા સુલેમાનના સમય પછી કદી થયો જાણ્યો નથી. 27ત્યારબાદ યાજકો અને લેવીઓએ ઊભા થઈ આશીર્વાદ આપ્યા, તેમનો અવાજ દેવના પવિત્ર નિવાસમાં-સ્વર્ગમાં પહોંચ્યો અને દેવે તેમની પ્રાર્થના સ્વીકારી.

હિન્દિક્યાએ શરૂ કરેલી સુધારણા

31 ત્યારબાદ હાજર રહેલા બધા ઈસ્સાએલીઓ યહુદાના ગામડાઓમાં ઊપડી ગયા, અને ત્યાંના પૂજાસંભાનો તોડી પાણ્યાં, અશેરાદેવીની પ્રતિમાઓ, ટેકરી ઊપરના થાનકો અને વેદીઓ ભાંગી નાખ્યાં. અને સમગ્ર યહુદા, બિન્યામીન, એશાઈમ અને મનાશશાના વંશના પ્રદેશોમાંથી તેમનું નામેનિશાન મિટાવી દીધું, એ પછી બધા ઈસ્સાએલીઓ પોતપોતાના ગામમાં પોતપોતાને ધેર પાછા કર્યા.

એ પછી હિન્દિક્યાએ યાજકોને અને લેવીઓને ફરી ટોળીવાર ગોઠવી દીધા અને દરેક યાજકને કે લેવીને તેણે કરવાનું ચોક્કસ કામ નક્કી કરી આપ્યું— પછી તે દઘનાર્પણ આપવાનું હોય કે શાંત્યર્પણ ધરવાનું હોય, કે મંદિરના જુદા જુદા ભાગોમાં સેવાપૂજા કરવાનું હોય, સ્તોત્રો ગાવાનું હોય કે ભજન-કીર્તન કરવાનું હોય, ઉરજાએ પોતાના અંગત ઢોરાંખરમાંથી દરરોજ સવારે તેમજ સાંજે, તથા વિશ્રામવારોએ, ચંદ્રદર્શનને દિવસે અને ખાસ પર્વને દિવસે યહોવાના નિયમમાં લખ્યા અનુસાર ચડાવવાના દઘનાર્પણની જોગવાઈ કરી આપી. 4વળી તેણે યરુશાલેમના લોકોને આજ્ઞા કરી કે તેઓ પોતાની ઉપજનો થોડો ભાગ યાજકો તથા લેવીઓ પાસે લાવે, જેથી તેઓ દેવના નિયમશાસ્ત્ર પ્રત્યે પોતાને સંપૂર્ણ સમય આપી શકે. કરાજાનું ફરમાન બહાર પડતાં જ ઈસ્સાએલીઓએ અનાજનો, દાક્ષારસનો, તેલનો, મધનો અને બધી જ બેતીવાડીની પેદાશનો પહેલો ફાલ ઉદાર હાથે આપ્યો. વળી એટલી જ ઉદારાત્માથી તેઓ દરેક વસ્તુમાંથી દસમો ભાગ લઈ આવ્યા. નિયમમાં વસતા ઈસ્સાએલીઓ અને યહુદીદિયોઓ પણ તેમના દસમા ભાગના ઢોર અને ધેટાં લઈ આવ્યા અને બીજી ભેટાનો દસમો ભાગ લઈ આવ્યા જે યહોવાને સમર્પિત કરાયો હતો અને તેના ઢગલે ઢગલા ખડકતા ગયા.

તેમણે આ ઢગલા ખડકવાનું ત્રીજા મહિનામાં શરૂ કર્યું અને સાતમાં મહિનામાં પૂરું કર્યું. ઈહિન્દિક્યાએ અને તેના અમલદારોએ આવીને એ ઢગલા જોઈ યહોવાને અને તેના લોકો ઈસ્સાએલીઓને ધન્યવાદ આપ્યા.

ગહિન્દિક્યાએ યાજકોને અને લેવીઓને એ ઢગલાઓ વિષે પૂછ્યું. 10અને મુખ્ય યાજક સાદોકવંશથી અજ્ઞાવ્યું કે, “લોકોએ યહોવાના મંદિરમાં ભેટો લાવવાનું શરૂ કર્યું, ત્યારથી અમને પૂરું ખાવાનું મળી રહે છે. અને એ ઉપરાત પુષ્કળ વધ છે, કારણ યહોવાએ પોતાના લોકોને પુષ્કળ બરકત આપી છે, આ મોટો ઢગ તો જે કર્દ વધ્યું તેનો છે.”

11ત્યારે હિન્જિક્યાએ યાજકોને યહોવાના મંદિરમાં કોઈઠારો કરાવી લેવાને ફરમાવ્યું ને તેમ કરવામાં આવ્યું. 12યાજકો પ્રમાણિકપણે દસમો ભાગ અને યહોવાને સમર્પવાની બીજી બધી ભેટો લાવ્યાં, લેવી કોનાન્યા અની સંભાળ રાખતો હતો અને તેનો ભાઈ શિમર્થ તેનો મદદનીશ હતો. 13રાજ હિન્જિક્યાએ અને મંદિરના મુખ્ય કારબારી અજાયાએ કોનાન્યાના અને તેના ભાઈ શિમર્થના હાથ નીચે કામ કરવા યહીયેલ, અજાયા, , નહૈથ, અસોહલ યરિમોથ, યોજાબાદ, ઓલિયેલ, યિસ્માખ્યા, માહાથ, અને બનાયાની નિમણૂંક કરી. 14પૂર્વના દરવાજાના દ્વારપાળ લેવી યિસ્માહના પુત્ર કોરેને દેવને ધરાવેલી બધી ભેટો સ્વીકારવાની અને તેમની ફણવણી કરવાની જવાબદારી સોંપવામાં આવી હતી. 15અદન, મિનિયામીન, યેશુઆ, શમાયા, અમાર્યા અને સખાન્યાએ કોરેને મદદ કરી યાજકોના નગરોમાં તેઓ રહ્યા અને નાના મોટા સૌ લેવીબંધુઓને તેમના વર્ગ અનુસાર તેમના ભાગની ફણવણી કરતા હતા. 16ગમે તે કુણના હોય તોથે, જે કાઈ યહોવાના મંદિરમાં આવતું તે બધા લોકોમાં કે જે 3 વર્ષ અને તેનાથી ઉપરની ઉપરના હોય કે જે મંદિરમાં કામ કરવા માટે તેમની જવાબદારી નિમાવવા આવ્યા હોય તેમના વર્ગ અનુસાર ભાગ વહેંચવામાં આવતો હતો. 17યાજકોની નોંધણી કુટુંબવાર કરવામાં આવી હતી. જ્યારે વીસ વર્ષના અને તેથી વધુ ઉપરના લેવીઓની નોંધણી તેમની ફરજો અને દરજા વાર કરવામાં આવી હતી. 18આ રીતે, નોંધાયેલા સર્વ કુટુંબોના બાળબચ્યાઓને, પત્નીઓને અને બાળકોને પણ તેઓ ખોરાક આપતા હતા, કારણકે તેઓ પોતાનો સર્વ સમય અને શક્તિ મંદિરનું કામ કરવામાં વાપરતા હતા અને તેઓ પાસે આવકનું બીજું કોઈ સાધન હતું નહીં. 19વળી જે હારુનના વંશજો યાજકો હતા તેઓ પોતાના દરેક નગરની આસપાસના ગામડામાં રહેતા હતા. તેઓને માટે પણ કેટલાક ચુટેલા માણસોને નીમવામાં આવ્યા હતા, જેથી તેઓ યાજકોમાંના સર્વ પુરુષોને તથા લેવીઓમાં જેઓ વંશવાળી પ્રમાણે ગણાયા હતા તેઓ સર્વને ભાગ વહેંચી આપે.

20સમગ્ર યહૂદામાં આ વ્યવસ્થા અમલમાં હતી. હિન્જિક્યાએ યહોવા પોતાના દેવ સામે, સાચું અને સારું ગણાય એવું આચરણ કર્યું. 21તેણે યહોવાના મંદિરની સેવા અર્થ અને ધર્મસંહિતાને તેની આશાઓના પાલન અર્થ જે જે કર્યું તે બધું સાચા હદયથી તે દેવ પ્રત્યેની પૂર્ણ નિષાથી કર્યું. અને તેને સફળતા મળી.

યહૂદા ઉપર આશ્શૂરનું આકમણ

32 હિન્જિક્યા રાજાએ આ સેવાભક્તિના કાર્યો નિષાપૂર્વક કર્યા પછી આશ્શૂરના રાજા સાનહેરીબે યહૂદા ઉપર ચયાઈ કરી અને કિલ્લેબંદીવાળાં શહેરો સામે પડાવ નાખ્યો અને તેમને હુમલો કરીને કબળે કરવાનો હુકમ આપ્યો. 23જ્યારે હિન્જિક્યાએ જોયું કે સાનહેરીબ આવ્યો છે તે યરૂશાલેમ ઉપર હલ્લો કરવા આવ્યો છે. અન્યારે

હિન્જિક્યાએ પોતાના સરદારો અને અવિકારીઓને યુદ્ધ અંગે મંત્રણ કરવા બોલાવ્યા. નગરની બહાર આવેલા પાણીના જરાઓને બંધ કરી દેવા એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું. 4મોટી સંઘ્યામાં લોકો ભેગા થયા અને તેમણે બધાં ઝરાને બંધ કરી દીધાં અને એ વિસ્તાર, પદેશમાંથી પસાર થતાં વહેતા ઝરણાને પણ બંધ કરી દીધા. તેમણે વિચાર્યુ કે, “આશ્શૂરના રાજા જ્યારે અહીં આવે ત્યારે તેમને મબલખ પાણી શા માટે મળવા દેવું?” હિન્જિક્યાએ સંરક્ષણાની પાકી વ્યવસ્થા કરી, અને કિલ્લાની દીવાલ જ્યાં જ્યાં તૂટી ગઈ હતી, ત્યાં ત્યાં તેનું સમારકામ કર્યું, બુરજો બાંધીને તથા કિલ્લાની બહાર બીજી દીવાલ ચણીને તેણે નગરને વધુ સુરક્ષિત બનાવ્યું. “દાઉદનું નગર” નામે ઓળખાતા નગરના જૂના ભાગને તેણે ફરીથી બંધાવ્યું. અને મોટી સંઘ્યામાં હથિયારો અને ઢાલો બનાવડાવ્યાં. જેણે લશ્કરના સેનાપતિઓની નિમણૂંક કરી અને તેમને શહેરના દરવાજા પાસેના ચોકમાં એકદા કરી પાનો ચડાવવા આ પ્રમાણે કર્યું, 7“તમે બળવાન તથા બહાદુર થાઓ અને આશ્શૂરના રાજાથી કે તેના મોટા સૈન્યથી ડરશો નહીં. કારણકે આપણી સાથે જે એક દેવ છે તે તે બધાં કરતાં અતિ મહાન છે, 8તેની પાસે મોટું સૈન્ય છે પણ તેઓ માત્ર માણસો છે, જ્યારે આપણાં યુદ્ધો લડવા આપણી સાથે યહોવા આપણા દેવ છે.” હિન્જિક્યાના ભાષણથી લોકો ઉત્સાહિત થયા હતાં.

9તે પછી પોતાના લશ્કર સાથે લાખીશની બહાર પડાવ નાખીને રહેલા આશ્શૂરના રાજા સાનહેરીબ યહૂદાના રાજા હિન્જિક્યાને અને યરૂશાલેમમાં વસતા બધા યહૂદીઓને માણસો મોકલીને સંદેશો પાઠ્યો કે, 10“આશ્શૂરના રાજા સાનહેરીબનો સંદેશો સાંભળો, તમે કોના ઉપર ભરોસો રાખીને યરૂશાલેમની ઘેરાબંધી સહન કરી રહ્યા છો? 11“યહોવા અમારા દેવ અમને આશ્શૂરના રાજાના હાથમાંથી બચાવશે,” એમ હિન્જિક્યા તમને કહે છે, “તે તમને છેતરે છે, તમે દુકાણ અને તરસથી મરી જશો.” 12શું એ જ હિન્જિક્યાએ ટેકરી પરના દેવના પૂજા સ્થળને ખસેડી તથા તેની વેદીઓ તોડીને યહૂદ્યાને તથા યરૂશાલેમને સૂચના નહોતી આપી કે તમારે એક જ વેદી આગળ પૂજા કરવી તથા તેના જ ઉપર તમારે ધૂપ બાળવો? 13તમને ખબર નથી કે મેં અને મારા પિતૃઓએ બીજા દેશોના લોકોના શા હાલ કર્યા છે? એ દેશોની એક પણ પ્રજાના દેવો તેમને મારાથી કદી બચાવી શક્યા છે? 14મારા પિતૃઓએ ઉચ્છેદી નાખેલી પ્રજાઓના દેવોમાંથી મને એક નામ તો બતાવો જે પોતાના લોકોને અમારાથી બચાવી શક્યા હોય? તો પછી તમારા દેવ તમને શી રીતે બચાવવાના છે? 15હિન્જિક્યાથી ભોળાવાશો નહીં, એનાથી આમ છેતરાશો નહીં, એની વાત માનશો નહીં, કારણ કોઈપણ પ્રજાનો કે રાજ્યના કોઈપણ દેવ પોતાના લોકોને મારાથી કે મારા પૂર્વજીથી બચાવી શક્યા નથી. તો પછી તમારા દેવ શું કરવાના હતાં?”

16આ મુજબ, સંદેશવાહકે, યહોવા દેવની, અને દેવના સેવક હિન્જિક્યાની વિરુદ્ધ કાઈક બીજુ વસ્તુઓ કીધી.

17ઉપરાંત સાનહેરીબ પોતે પણ ઈસાએલના દેવ યહોવાનું અપમાન કરતા પત્રો લખ્યા હતા. તેમાં તેણે લખ્યું હતું કે, "જેમ બીજા દેશોની પ્રજાઓના દેવો પોતાના લોકોને મારાથી બચાવી શક્યા નથી તેમ હિલ્જિક્યાના દેવ પણ એની પ્રજાને મારાથી નહીં બચાવી શકે." 18સંદેશવાહકોએ જેમણે પત્ર વાચ્યા તેમણે નગરની દિવાલ પર એકઠાં થયેલાં લોકોને યહૂદીભાષામાં મોટે અવાજે ધમકીઓ આપીને તેઓને ડરાવીનો યરૂશાલેમને કંઈ કરવા પ્રયત્નો કર્યા. 19યરૂશાલેમના દેવ પણ જગતના બીજા લોકોના દેવો જેવા માણસે ઘડેલા દેવ હોય એમ તેઓ તેને વિષે બોલતા હતા.

20આ પરિસ્થિતિમાં રાજા હિલ્જિક્યાએ અને અમોસના પુત્ર યશાયા પ્રબોધકે આકાશમાંના દેવની પ્રાર્થના કરી અને દેવનેધા નાખ્યી. 21આથી યહોવાએ એક દેવદૂઠને મોકલ્યો. તેણે આશ્શૂરના રાજાની છાવણીમાંના બધા યોદ્ધાઓને, સેનાપતિઓને અને અમલદારોને કાપી નાખ્યા, અને સાનહેરીબને શરમિંદા બનીને પોતાને દેશ પાછું જવું પણ્યું તે પોતાના દેવના મંદિરમાં ગયો અને ત્યાં તેના પોતાના જ કોઈ પુત્રએ તેને તલવારથી કાપી નાખ્યો. 22આ રીતે યહોવાએ હિલ્જિક્યાને તથા યરૂશાલેમના રહેવાસીઓને આશ્શૂરના રાજા સાનહેરીબના હાથમાંથી તથા સર્વના હાથમાંથી ઊગારી લીધા, ને ચારે બાજુથી તેઓનું રક્ષણ કર્યું. 23ઘણાં લોકો યરૂશાલેમમાં યહોવાને માટે અર્પજો લાવ્યા, તથા યહૂદાના રાજા હિલ્જિક્યાને ઉત્તમ વસ્તુઓ ભેટમાં આપી; આ સમયથી તે સર્વ પ્રજાઓમાં નામાંકિત થયો.

24પછીથી હિલ્જિક્યા માંદો પડ્યો, અને મરણપથારીએ હતો, ત્યાંથી તેણે યહોવાને પ્રાર્થના કરી; તેના જવાબમાં તેને એક ચ્યાત્ર આપવામાં આવ્યો. 25ઇથાં પણ હિલ્જિક્યાએ પોતાના પર થયેલા ઉપકારનો બદલો યોગ્ય રીતે વાખ્યો નહીં; તેથી હિલ્જિક્યા પર, તેમજ યહૂદિયા તથા યરૂશાલેમ પર દેવ ક્રોપાયમાન થયો. 26ન્યારે તેનો ગર્વ ગળી ગયો અને તેણે અને યહૂદા અને યરૂશાલેમના વતનીઓએ પણ ભૂલ કબૂલ કરી. આથી હિલ્જિક્યાના જીવન દરમ્યાન યહોવાનો રોપ ફરી તેમના પર ઉત્તર્યો નહીં.

27હિલ્જિક્યા પુષ્કળ સંપત્તિ અને ક્રીતિ પાખ્યો. તેણે સાનું ચાંદી, રત્નો, અતરો, ઢાલ અને બીજી કિંમતી વસ્તુઓ રાખવા ભંડારો 28તેમજ અનાજની ફસલ, દ્રાક્ષારસ અને તેલ માટે કોઠારો, અને બધી જાતનાં ઢોર માટે તબેલા-કોઠાર તથા ઘટાં માટે વાડા બંધાવ્યા. 29વળી તેણે નગરો બંધાવ્યા, અને પુષ્કળ ઘટાબકરાના ટોળાં તથા ઢોરઢાંખર પણ ભેગા કર્યા. દેવે તેને સાચેજ પુષ્કળ સંપત્તિ આપી હતી. 30એ જ હિલ્જિક્યાએ ગિહોનના ઉપરથી વહેતા ઝરણાને બંધ કરી તેના પાણીને સીધાં દાઉદનગરની પશ્ચિમે વાખ્યાં, હિલ્જિક્યાએ જે કંઈ હાથમા લીધું તેમાં તે સફળ થયો.

31બાબિલના સત્તાવાળાઓએ દેશમાં બનેલા ચ્યાત્રકાર વિશે તેને પૂછ્યા મોકલેલા દૂતોની બાબતમાં જ દેવે તેનો ત્યાગ કર્યો હતો, પણ તે ફકત તેની પરીક્ષા કરવા અને તેના મનમાં શું છે તે જાગવા માટે જ.

32હિલ્જિક્યાની અન્ય વાતો અને તેણે જે સારા કાર્યો કર્યા હતા તે વિશેની નોંધ આમોસના પુત્ર યશાયા પ્રબોધકના પુસ્તકમાં તથા યહૂદાના અને ઈસાએલના રાજાઓના ઈતિહાસના પુસ્તકમાં નોંધેલી છે. 33આખરે હિલ્જિક્યા પિતૃલોકને પાખ્યો અને તેને તેના પિતૃઓ સાથે દાઉદના વશજોના કબ્સતાનમાં ઉપરના ભાગમાં દફનાવવામાં આવ્યો, તે મૃત્યુ પાખ્યો ત્યારે યહૂદિયાના બધા લોકોએ અને યરૂશાલેમના બધા વતનીઓએ તેનું સન્માન કર્યું અને તેના પછી તેનો પુત્ર મનાશશા ગાદીએ આવ્યો.

યહૂદાનો રાજા મનાશશા

33 મનાશશા બાર વર્ષની ઉમરે ગાદીએ આવ્યો અને તેણે 55 વર્ષ યરૂશાલેમમાં રાજ્ય કર્યું. ઈસાએલીઓને ખાતર યહોવાએ જે પ્રજાઓને હાંડી શાંડી હતી તે પ્રજાઓના ધૂળાજનક આચારોનું અનુસરણ કરી તેણે યહોવાની દ્રષ્ટિએ અયોગ્ય ગણાય એવું આચરણ કર્યું. અનેના પિતા હિલ્જિક્યાએ ટેકરી ઉપરનાં જે સ્થાનકો તોડી પાઢા હતાં તે એણે ફરી બંધાવ્યાં, ભાલદેવને માટે વેદીઓ ચણાવી, અશોરાદ્વાની પ્રતિમાઓ ઊભી કરાવી, અને આકાશના બધાં નક્ષત્રોની સેવાપૂજા કરવાનું શરૂં કર્યું. 4જ મંદિરને વિષે યહોવાએ એમ કંઈ હતું કે, "યરૂશાલેમમાં મારું નામ સદાકાળ કાયમ રહેશે." તે મંદિરમાં અન્ય દેવોની તેણે વેદીઓ બંધાવી. 5તે મંદિરના બંને આંગણામાં તેણે તારાઓની પૂજા કરવા વેદીઓ બંધાવી. ગિન્નોમની ખીણમાં મનાશશાએ પોતાનાં જ બાળકોનો હોમયજી કર્યો. તેણે મેલીવિદ્યા જાણનારા ભૂવાઓની સલાહ લીધી. તેણે સર્વ પ્રકારની ભૂંડાઈને ઉતેજન આપ્યું. આમ યહોવાને તેણે ઘણા ગુસ્સે કર્યા, અને તેમનો ગુસ્સો વહોરી લીધો. 7મનાશશાએ દેવના એ મંદિરમાં મૂર્તિ સ્થાપન કરી કે જેના માટે દેવે દાઉદ અને તેના પુત્ર સુલેમાને કંઈ હતું કે, "જે મંદિર, માણસો તથા શહેરને મેં મારુનામ રાખવા માટે પસંદ કર્યું છે, કે ઈસાએલના બીજા કોઈપણ શહેરો કરતાં, તે શહેર યરૂશાલેમ છે. 8અને જો તમે મારી આજ્ઞાઓને એટલે કે મૂસાએ તમને આપેલા સર્વ નિયમો અને સૂચનાઓને આધીન રહેશો તો તમારા પિતૃઓને મેં આપેલા આ દેશમાંથી ઈસાએલને હું કદી શુદ્ધિશ નહીં."

9પરંતુ મનાશશાએ યહૂદાના અને યરૂશાલેમના વતનીઓને ગેરમાર્ગ દોર્યા, જેથી તેમણે યહોવાએ ઈસાએલીઓને ખાતર જે પ્રજાઓનું નિકદન કાઢ્યું હતું તેમના કરતાં પણ ભૂંડ કાર્યો કર્યા.

10યહોવાએ મનાશશાને અને તેના લોકોને ચેતવણી આપી પરંતુ તેમણે તે તરફ લક્ષ ન આપ્યું. 11તેથી યહોવાએ આશ્શૂરના રાજાના સેનાપતિઓને તેમની સામે મોકલ્યા અને તેઓ મનાશશાને આંકડીએ વતી પકડીને જંજુથી જકડી બાબિલ લઈ ગયા. 12મનાશશા સંકટમાં ફસાઈ ગયો એટલે તેણે પોતાના દેવ યહોવાને પ્રસન્ન કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો, અને તેની સમક્ષ ખૂબ ખૂબ પશ્ચાતાપ કર્યો. 13તેણે

પ્રાર્થના કરતાં દેવે તેની પ્રાર્થના સાંભળી, તેની અરજ મંજૂર રાખી અને તેને પાછો યરુશાલેમમાં લાવી ફરી ગાઈએ બેસાઓ ત્યારે મનાશાને ખાતરી થઈ કે યહોવા જ દેવ છે.

14આમ બન્યા પછી તેણે દાઉદના નગરની બહારની દિવાલ ફરી બાંધી, અને ડિગ્રેન ખીણમાં ગિહોનના ઝરાની પણ્યિમ બાજુએ મચ્છી દરવાજા સુધી તે દિવાલ બાંધી, આ દિવાલ ઓફ્લ પર્વતની બહારની બાજુથી લેવામાં આવી હતી અને ત્યાં ઘડી ઊચાઈ સુધી બાંધવામાં આવી હતી પછી તેણે યહૂદાના સર્વ કિલ્વાવાળા નગરોમાં તેના સેનાપતિઓને મૂક્યા. 15તેણે અન્ય દેવોને તથા યહોવાના મંદિરમાંથી પેલી મૂર્તિને, તથા જે સર્વ વેદીઓ તેણે યહોવાના મંદિરના પર્વત પર તથા યરુશાલેમમાં બાંધી હતી, તે સર્વને કાઢીને નગર બહાર નાખી દીધી. 16તેણે યહોવાની વેદી ફરી બંધાવી. અને ત્યાં શાંત્યાર્પણ અને આભારબલિ ચડાવ્યા અને યહૂદાના લોકને ઈસાઅલના દેવ યહોવાની સેવાપૂજા કરવા માટે ફરમાવ્યું. 17તેમ છતાં લોકોએ ટેકરી ઉપરનાં સ્થાનકોને હોમબલિ ચડાવવાનું ચાલું રાખ્યું, જો કે એ હોમબલિ તેઓ ફક્ત પોતાના દેવ યહોવાને જ ચડાવતા હતા.

18મનાશાના બાકીના કાર્યો, તેણે કરેલી તેમના દેવની પ્રાર્થના, અને ઈસાઅલના દેવ યહોવાનો સંદેશો તેને આપનાર પ્રબોધકોનાં વચ્ચનો ઈસાઅલના રાજાઓના વૃત્તાંતમાં નોંધાયેલા છે. 19તેણે કરેલી પ્રાર્થના અને દેવે આપેલો તેનો જવાબ, તેનાં બધાં પાપો, યહોવા પ્રત્યેની તેની બિનવજ્ઞાદારી અને પસ્તાવો કર્યા પહેલાં તેણે ક્ર્યા ક્ર્યા ટેકરી પરનાં સ્થાનકો અને અશોરાદેવીનાં પ્રતીક્રી ઊભા કર્યા હતાં અને મૂર્તિઓની સ્થાપના કરી હતી તે બધું પ્રબોધકના વૃત્તાંતમાં નોંધેલું છે. 20અંતે મનાશા પિતુલોકને પાખ્યો અને તેને તેના મહેલમાં દફનાવવામાં આવ્યો. તેના પછી તેનો પુત્ર આમોન ગાઈએ આવ્યો.

યહૂદાનો રાજા આમોન

21આમોન રાજા થયો ત્યારે તે બાવીસ વર્ષનો હતો; તેણે યરુશાલેમમાં બે વર્ષ રાજ્ય કર્યું. 22જેમ તેના પિતા મનાશાએ કર્યું હતું તેમ તેણે યહોવાની દ્રષ્ટિમાં જે ભૂંડું હતું તે જ કર્યું. તેના પિતા મનાશાએ કોતરેલી મૂર્તિઓ બનાવી હતી તે સર્વને આમોને હોમબલિ આપ્યાં; ને તેઓની પૂજા કરી. 23જેમ તેનો પિતા મનાશાહ નમ્ર, થઈ ગયો હતો તેમ તે યહોવાની આગળ થયો નહીં; પણ આમોન ઉત્તરોત્તર અધિક પાપો કરતો ગયો. 24જેમ તેના પાપો વધતાં ગયા, તેના દરબારીઓએ તેની વિરુદ્ધ કાવતરું કર્યું. અને તેને મહેલમાં જ મારી નાંખ્યો. 25પણ દેશના લોકોએ, બધા ક્રાવતરાખોરોને મારી નાંખ્યા અને એના પુત્ર યોશિયાને ગાઈએ બેસાઓ.

યહૂદાનો રાજા યોશિયા

34 જ્યારે યોશિયા ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર આઠ વર્ષની હતી અને તેણે યરુશાલેમમાં 31

વર્ષ રાજ્ય કર્યું ડ્યુહોવાની દ્રષ્ટિએ યોગ્ય ગાણ્ય અનું આચરણ તેણે કર્યું સહેજ પણ આમ કે તેમ ફંટાયા વગર તે પોતાના પિતૃ દાઉદને પગલે ચાલ્યો. તેના શાસનના આઠમે વર્ષ તે હજુ કાચી ઉમરનો જ હતો ત્યારે, તેણે પોતાના પિતૃ દાઉદના દેવની ભક્તિ કરવાનું શરૂ કર્યું. બારમે વર્ષ તેણે ટેકરી ઉપરનાં સ્થાનકો, અશોરાદેવીની પ્રતિમાઓ અને બીજી બધી મૂર્તિઓ હઠાવી યહૂદા અને યરુશાલેમનું શુદ્ધિકરણ કરવાનું શરૂ કર્યું. ૫તેણે પોતાની દેખરેખ નીચે બાબાલદેવની વેદીઓ ભાંગી નંખાવી અને તેની પાસેની ધૂપની વેદીઓ તોડી પડાવી. અને કોતરેલી અને ઢાળેલી અશોરાદેવીની અને બીજી બધી મૂર્તિઓ ભંગાવી નંખાવી. તેણે તેમનો દળીને ભૂકો કરાવી તેને તેઓની કબર ઉપર ભભરાવ્યો જેઓ આ મૂર્તિઓને બલિ ચઢાવતાં હતાં. ૫તેણે તે લોકોના યાજીંના હાડકાં તેમની વેદીઓ ઉપર બાળી નંખાવ્યા અને એ રીતે યહૂદાની અને યરુશાલેમની શુદ્ધિ કરી. બેણે આ પ્રમાણે મનાશા, એજાઈમ, શિમયોન, અને છેઠ નફતાલીના નગરોમાં કર્યું અને આસપાસના ખેદાન-મેદાન થઈ ગયેલા વિસ્તારોમાં પણ તેણે આમ જ કર્યું.

૭૮મગ્ર ઈસાઅલેમાં તેણે વેદીઓ ભાંગી નંખાવી અને અશોરાદેવીના સંભો તોડી પાડ્યાં અને તેણે મૂર્તિઓ તોડી પડાવી તેમનો દળીને ભૂકો કરી નંખાવ્યો, ને બધી ધૂપની વેદીઓનો નાશ કરાવ્યો. ત્યારપછી તે પાછો યરુશાલેમ આવ્યો.

૮૯શનું અને મંદિરનું શુદ્ધિકરણ કર્યા પછી તેના શાસનના અઢારમા વર્ષ, તેણે અસાલ્યાના પુત્ર સાજીનને તથા નગરના સૂખા માઅસેયાને તથા ઈતિહાસકાર યોઆહાજના પુત્ર યોઆહને પોતાના દેવ યહોવાનું મંદિર ફરી બાંધવા, મરામત કરાવવા મોકલ્યા.

૧૦તેમણે મુખ્ય યાજક હિલિક્યા પાસે જઈને દેવના મંદિર માટે ઉધરાવાયેલી બધી ચાંદી તેને આપી. એ ચાંદી લેવીઓ દ્વારા મનાશા, એજાઈમના દરવાજેથી અને ઈસાઅલેમના બાકીના બાગમાંથી ઉધરાવાયેલી હતી, તેમજ યહૂદામાંથી બિન્યામીનના પ્રદેશમાંથી તેમજ યરુશાલેમના વતનીઓ પાસેથી પણ તેમણે ચાંદી ઉધરાવી હતી. ૧૦ત્યારાબાદ એ ચાંદી યહોવાના મંદિરમાં ચાલતા કામ ઉપર દેખરેખ રાખનારાઓને સોંપવામાં આવી અને તેમણે એ ચાંદી મંદિરની મરામત કરવા માટે ૧૧સુથારોને અને કડિયાઓને આપી દીધી. જેથી તેઓ યહોવાના યહૂદાના રાજાઓ દ્વારા ભંગાર થઈ જવા દીધેલાં મોબ અને પાટિયા માટે લાકડું તેમજ ઘડેલા પથ્થર ખરીદી શકે.

૧૨એ માણસો પ્રમાણિકતાથી કામ કરતા હતા. મરારીના કુટુંબના લેવીઓ યાહાથ અને ઓબાધા અને કહાથના કુટુંબના ઝાર્યા અને મશુલ્લામ તેમના ઉપર દેખરેખ રાખતા હતા. લેવીઓ બધા કુશણ સંગીતકાર હતા. ૧૩કુલીઓ ઉપર તેમજ જુદાં જુદાં કામોના કારીગરો ઉપર પણ તેઓ જ નજર રાખતા હતા. કેટલાક લહિયા, કારકુનો અને દ્વારપાળો તરીકે કામ કરતા હતા.

નિયમના પુસ્તકની પ્રાપ્તિ

14જે પૈસા લોકોએ યહોવાના મંદિરમાં સંગ્રહ કરેલા હતા. તે તેઓ કાઢતા હતા, તેવામાં મૂસા મારકતે આપવામાં આવેલી યહોવાનું નિયમનું પુસ્તક મળી આવ્યું. 15તેણે રાજમંત્રી શાફનને કહ્યું, “યહોવાના મંદિરમાંનું નિયમનું પુસ્તક મને મળ્યું છે;” અને પુસ્તક તેને આપી દીધું. 16સાઝન તે પુસ્તક રાજી પાસે લઈ ગયો અને કહ્યું, “આપના સેવકો તેમને સોંપેલું કામ કરી રહ્યા છે. 17તેમણે યહોવાના મંદિર માટે આવેલી ચાંદી બહાર કાઢી લીધી છે, અને મુશ્કાદમોને અને કારીગરોને સોંપી દીધી છે.” 18રાજમંત્રી શાફને રાજાને એ પણ કહ્યું કે, “યાજક હિલિક્યાએ મને એક પુસ્તક આપ્યું છે.” અને તેણે તે રાજી સમક્ષ વાચી સંભળાવ્યું. 19નિયમશાસ્ત્ર પુસ્તકમાંના વચ્ચનો સાંભળીને રાજાએ શોકથી પોતાના વચ્ચો ફાડી નાખ્યાં 20અને હિલિક્યાને, શાફનના પુત્ર અહીકામને, મીખાહના પુત્ર આખ્દોનને, મંત્રી શાફનને તથા સેવક અસાયાને હુકમ કર્યો કે, 21“તમે જાઓ, મારે ખાતર, તેમજ ઈસ્થાઅલમાં તથા યહૂદામાં બાકી રહેલાઓને ખાતર, મળી આવેલા પુસ્તકનાં વચ્ચનો સંબંધી યહોવાની સલવાહ પૂછ્યો; કેમ કે યહોવાનો રોષ આપણા ઉપર થયો છે તે ભયંકર છે, કારણકે આ પુસ્તકમાં જે જે લખેલું છે તે પ્રમાણે આપણા પિતૃઓએ યહોવાનું વચ્ચન પાય્યું નથી.”

22આ માણસો હુલ્દાહ પ્રભોધિકા પાસે ગયા અને રાજાની મુશ્કેલી જણાવી. હુલ્દાહ પ્રભોધીકા શાલ્વમની પત્ની હતી. હસ્તાહના પુત્ર તોકહાથનો પુત્ર શાલ્વમ રાજાના વસ્ત્રભંડારનો ઉપરી હતો. હુલ્દાહ યરુશાલેમનાં નવા ભાગમાં રહેતી હતી. 23પ્રભોધકોએ ઉત્તર આપ્યો, ઈસ્થાઅલના યહોવા દેવ કહે છે કે ‘જે માણસે તમને મોકલ્યો તેને કહો 24આ ઈસ્થાઅલના દેવ યહોવાના વચ્ચન છે; ‘હું આ જગ્યા ઉપર અને એના વતનીઓ ઉપર આફત ઉતારનાર છું, યહૂદાના રાજી સમક્ષ વાંચવામાં આવેલા પુસ્તકમાં લખેલા બધા શાપો અમલમાં આણનાર છે. 25કારણ, એ લોકોએ મને છોડી દઈને અન્ય દેવાને બલિ યડાવ્યા છે અને પોતાનાં બધાં કૃત્યોથી મારો રોષ વહોરી લીધો છે. મારો રોષ આ જગ્યા સામે ભડભડી રહ્યો છે અને અ શાંત પડવાનો નથી.’

26“આ બાબતમાં યહોવાને પૂછ્યવા માટે તમને મોકલનાર રાજાને કહી દો કે જે વાતો તમે થોડા સમય પહેલા સાંભળી છે તે માટે, ઈસ્થાઅલના યહોવા કહે છે, 27“આ જગ્યા અને એના વતનીઓ વિરુદ્ધ મેં ઉચ્ચારેલી ચેતવણી સાંભળીને તારું હદ્ય પીગળી ગયું છે, અને પશ્ચાતાપથી તે તારા કપડાં ફાડ્યાં છે અને તું મારી સમક્ષ રડી પડીને મને પગે લાગ્યો છે, તેથી મેં પણ તારી અરજ સાંભળી છે, 28હું આ જગ્યા અને તેના વતનીઓ ઉપર જે આફતો ઉતારનારો છું તે તારે નજરે જોવી નહીં પડે, તે પહેલાં તું તારા પિતૃઓ બેગો થઈ જશે અને શાંતિથી કબરમાં પહોંચી જશે.” આ જગ્યાબ લઈને તેઓ રાજી પાસે ગયા.

29પછી રાજાએ યહૂદા અને યરુશાલેમના સર્વ વડીલોને એકત્ર થવાની આજી કરી. 30તેણે યાજકો, લેવીઓ અને

નાનામોટા સર્વ લોકોને પોતાની સાથે મંદિરમાં એકત્ર કર્યા. રાજાએ મંદિરમાંથી મળી આવેલા કરારનાં પુસ્તકમાંથી વચ્ચનો વાચી સંભળાવ્યા. 31ત્યારબાદ મંચ ઉપર તીબ્બ રહીને રાજાએ યહોવા સમક્ષ યહોવાને અનુસરવાની, અને તેની બધી આજીઓ, કાનૂનો અને નિયમોનું પૂર્ણ હદ્યથી પાલન કરવાની, અને તે રીતે પુસ્તકમાં લખેલી કરારની બધી શરતોનો અમલ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી. 32ત્યારબાદ તેણે બિન્યામીનના લોકો અને યરુશાલેમમાં જેઓ હાજર હતા તેઓ બધા પાસે કરારનું પાલન કરવાની પ્રતિજ્ઞા લેવડાવી. એ પછી યરુશાલેમમાં વતનીઓએ પોતાના પિતૃઓના દેવ યહોવા સાથેનો કરાર પાણ્યો પણ ખરો. 33યોશિયાએ યહૂદીઓ જે પ્રદેશમાં રહેતા હતા ત્યાંથી સર્વ મૂર્તિઓ દૂર કરી, અને તેમના દેવ યહોવાનું બજન કરવા આજી કરી. તેના બાકીના જીવનકાળ દરમિયાન સર્વ લોકો તેઓના પિતૃઓના દેવ યહોવાની સેવામાં ચાલુ રહ્યાં, યહોવાના માર્ગ ચાલવામાં તેઓ જરા ય પાણ ન પડ્યાં.

યોશિયા પાસ્ખાપર્વની ઉજવણી

35 ત્યારબાદ યોશિયાએ જાહેર કર્યું કે એપ્રિલ મહિનાના ચૌદમા દિવસે યરુશાલેમમાં પાસ્ખાપર્વ ઉજવવામાં આવશે. તે સાંજે પાસ્ખાના હલવાનો વધ કરવામાં આવ્યો. તેણે યાજકોને પોતપોતાને સ્થાને ફરી નીભ્યા અને તેમને યહોવાના મંદિરમાં પોતાની ફરજ બજાવવા માટે ઉત્તેજન આપ્યું. અથી તેણે લેવીઓ, જેઓ યહોવાને સમપિત ઈસાઅલના શિક્ષકો હત્યાં તેમને કહ્યું કે, “ઈસાઅલના રાજી દાઉદના પુત્ર સુલેમાને બધાવેલા મંદિરમાં પવિત્ર કોશ મૂક્યો. હવે એને તમારે ખબે ઉપાડવાની જરૂર નથી, હવે તમે યહોવા તમારા દેવની અને તેના લોકો, ઈસાઅલીઓની સેવા કરો; 4ઈસાઅલના રાજી દાઉદ અને તેના પુત્ર સુલેમાનની સૂચનાઓમાં લખ્યા પ્રમાણે તમે કુટુંબવાર ટૂકડીઓમાં ગોઠવાઈ જાઓ. જેથી કસામાન્ય પ્રજાજનોના પ્રત્યક્ષ કુણસમૂહદીઠ લેવીઓની એક ટૂકડી સેવામાં હોય. ૫પાસ્ખાનો બલિ વધરો, તમારી દેહશુદ્ધિ કરો અને તમારા ભાઈઓ માટે બધી તૈયારી કરો, જેથી તેઓ મૂશા મારકતે અપાયેલી યહોવાની આજીનું પાલન કરી શકે.”

૭પાસ્ખાનાં અર્પણો માટે રાજાએ લોકોને 30,000 હલવાનો અને લવારાં આપ્યો. વળી 3,000 જવાન બળદો પણ આપ્યાં. ૮રાજાના અધિકારીઓએ રાજ્યભૂશીથી યાજકોને અને લેવીઓને અને બાકીના લોકોને દાન આપ્યાં. મંદિરના અધિકારીઓ હિલિક્યા, જખાર્યા અને યહીયેલે યાજકોને પાસ્ખાનાં અર્પણો તરીકે 2,600 ઘેટાં અને બકરા તથા 300 બળદો આપ્યાં. ૯લેવીઓના આગેવાનો, કોનાન્યા, શમાયા, નથાનઅબેલ, અને તેના ભાઈઓ હશાબ્યા, યેદીઅબેલ, અને યોજાબાદે પાસ્ખાનાં અર્પણો માટે લેવીઓને 5,000 ઘેટાંબકરા અને 500 જવાન બળદો આપ્યાં.

૧૦પૂજાની વ્યવસ્થા કરતાં યાજકો પોતાને સ્થાને અને લેવીઓ પોતપોતાની ટૂકડીઓમાં રાજાના હુકમ મુજબ

ગોઠવાઈ ગયા. તેમણે પાસ્ખાના બલિનો વધ કરવા માંથ્યો; 11તેઓએ પાસ્ખાના પશુઓની બલિ ચડાવી લેવીઓ બલિ ચડાવેલા પશુઓની ચામડી ઉતારતા હતા. પછી યાજકોએ લેવીઓએ આપેલું લોહી વેદી ઉપર છાંટયું. 12અને દહનાર્પણમાં હોમવાના ભાગ જુદા પાડી સામાન્ય પ્રજાજનોના કુટુંબને મૂસાનાં નિયમોમાં જણાવ્યા મુજબ યહોવાને ચડાવવા માટે, વહેંચી આપતા હતા. એવું જ બળદોનું પણ કરવામાં આવ્યું. 13મૂસાના નિયમોમાં જણાવ્યા પ્રમાણે તેઓએ પાસ્ખાનાં હલવાનો અચિત્માં શેષાં અને પવિત્ર અર્પણોને તપેલાં, કઢાઈઓ અને તાવડાઓમાં ઉકાળી ઝટપટ પ્રજાને પીરસી દીધાં. 14ન્યારબાદ તેમણે પોતાને માટે અને યાજકોને માટે ખાવાનું બનાવ્યું. યાજકો જે હારુનના વંશજો હતા તેઓ ખૂબ વિસ્ત હતા તેથી પોતાનું ખાવાનું બનાવવા અસમર્થ હતાં, તેઓ અંધારુ થાય ત્યાં સુધી બલિ ચડાવતા હતા. 15આસાફના કુંગના ગાયકો, આસાફ, હેમાન, અને રાજનબી, યદ્વારૂન દાઉદે દરાવેલા નિયમ મુજબ પોતાને સ્થાન ઊભા રહ્યાં, દ્વારપાળો પણ પોતપોતાને દરવાજે ઊભા રહ્યાં. તેમને પોતાનું સ્થાન છોડાવાની જરૂર નહોતી પડી કારણ, તેમના જાતભાઈઓ લેવીઓએ તેમને માટે બધી તેથારી કરી હતી.

16આ રીતે, તે દિવસે રાજી યોશિયાની આજ્ઞા પ્રમાણે યહોવાની સેવાપૂજાની બધી વ્યવસ્થા કરવામાં આવી, પાસ્ખાની ઉજવણી થઈ અને યહોવાની વેદી ઉપર દહનાર્પણ ચડાવવામાં આવ્યું. 17ત્યાં હાજર રહેલા ઈસાએલીઓએ એ વખતે પાસ્ખાનું પર્વ અને બેખમીર રોટીનો ઉત્સવ સાત દિવસ સુધી ઉજવ્યા. 18પ્રબોધક શમુઅલના વખતથી ઈસાએલમાં કદી પાસ્ખાનું પર્વ આ રીતે ઊજવાયું નહોતું, ઈસાએલના ક્રોઈપણ રાજાએ યોશિયાની પેઠે પાસ્ખાનું પર્વ યાજકો, લેવીઓ, હાજર રહેલા બધા યહૂદાવાસીઓ તથા ઈસાએલવાસીઓ અને યરૂશાલેમના વતનીઓ સાથે કદી ઊજવ્યું નહોતું. 19 યોશિયાના રાજ્યને અદારમે વર્ષ આ પાસ્ખાપર્વ ઊજવવામાં આવ્યું હતું.

યોશિયાનું મૃત્યુ

20આ બધું બન્યા પછી, જ્યારે યોશિયાએ મંદિર બાંધવાનું પૂરુ કરી નાખ્યું હતું ત્યારે, મિસરનો રાજી નખો યુદ્ધ કરવા માટે જ્ઞાતના કંઈ પરના કાર્કિમીશ ઉપર ચઢી આવ્યો. યોશિયા તેની સામે લડવા ગયો. 21પરંતુ નખોએ દૂતો મોકલીને કહેવડાવ્યું કે, “ઓ યહૂદાના રાજી, તારે ને મારે શો જઘડો છે? આજે હું તારી સાથે લડવા નથી આવ્યો, પણ જેની સાથે મારે દુશ્મનાવટ છે તે રાજી સાથે લડવા આવ્યો છું, અને યહોવાએ મને ઉતાવળ કરવા કથ્યું છે. દેવ મારા પક્ષે છે, તેની આડે આવીશ નહીં, નહીં તો તે તારો નાશ કરશે.” 22પણ યોશિયાએ તેનું સાંભળ્યું નહીં. અને તેની સાથે લડવા માટે પોતે વેશપલટો કર્યો. દેવની આજ્ઞાથી ઉચ્ચારયેલાં નખોના વચન તેણે કાન પર લીધાં નહીં, અને મગિદોના

મેદાનમાં તે યુદ્ધે ચયો. 23બાજ્ઞાવળીઓને તેના ઉપર મારો ચલાવ્યો અને તેણે પોતાના અંગરક્ષકોને કથ્યું, “મને લઈ જાઓ, હું સખત ઘવાયો છું.”

24તેઓ તેને તેના રથમાંથી ઉપાડી બીજા રથમાં મૂકી પાછો યરૂશાલેમ લઈ ગયા, ત્યાં તે મૃત્યુ પામ્યો અને તેને પિતૃઓની કબરો વચ્ચે દફ્નાવવામાં આવ્યો, સમગ્ર યહૂદાએ અને યરૂશાલેમે તેનો શોક પાળ્યો. 25યર્મિયા પ્રબોધકે તથા મંદિરના ગાયકવુંદે પણ તેના માટે વિલાપ કર્યો. આજ દિવસ સુધી તેના મૃત્યુ વિષે વિલાપના ગીતો ગવાય છે, અને આ ગીતો વિલાપના અધિકૃત પુસ્તકમાં નોંધેલા છે.

26યોશિયાનાં બાકીનાં દૂત્યો, તથા યહોવાના નિયમશાલ્યમાં લખ્યા પ્રમાણે કરેલાં તેના સુકૃત્યો, 27તથા તેના બીજાં કામો, પહેલેથી તે છેલ્યે સુધી, ઈસાએલ અને યહૂદાના રાજાઓના ઈતિહાસના પુસ્તકમાં નોંધેલા છે.

યહોઆહાજનો અમલ

36 દેશના લોકોએ યોશિયાના પુત્ર યહોઆહાજને નવા રાજી તરીકે પસંદ કર્યો. 2ટે જ્યારે ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર 23 વર્ષની હતી અને તેણે યરૂશાલેમમાં ત્રણ મહિના રાજ્ય કર્યું. અત્યારબાદ મિસરના રાજી નખોએ તેને જેલમાં નાખ્યો અને યહૂદાના દેશ ઉપર 3,400 કિલોગ્રામ ચાંદીની અને 34 કિલોગ્રામ વજનદાર સોનાની વાર્ષિક ખંડકી નાખી અને યહોઆહાજનો એ રીતે દર કર્યો. 4તથા તેની જગ્યાએ તેના ભાઈ એલ્યાકીમને યહૂદાનો અને યરૂશાલેમનો રાજી બનાવ્યો, અને તેનું નામ બદલીને યહોયાકીમ રાખ્યું નખો તેના ભાઈ યહોઆહાજ ને મિસર ઉપાડી ગયો.

યહૂદાનો રાજી યહોયાકીમ

5યહોયાકીમ ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર 25 વર્ષની હતી અને તેણે યરૂશાલેમમાં અગિયાર વર્ષ રાજ્ય કર્યું.

જેણે દેવ યહોવાની દ્રષ્ટિએ ખોટું ગણાય અનું આચરણ કર્યું. આથી બાબિલનો રાજી નબૂખાદનેસ્સાર તેના ઉપર ચડી આવ્યો અને તેને સાંકળ બાધી બાબિલ લઈ ગયો. 7વળી તે યહોવાના મંદિરની કેટલીક સામગ્રી પણ બાબિલ લઈ ગયો અને તેને પોતાના મહેલમાં રાખી. 8યહોયાકીમના રાજ્યમાં બીજા બનાવો, તેણે ધૃત્ણાજનક કાર્યો કર્યા હતાં અને જેને માટે તેને ગુનેગાર દરાવવામાં આવ્યો હતો તે બધું ઈસાએલના અને યહૂદાના રાજાઓનાં વૃત્તાંતમાં નોંધાયેલું છે, તેના પછી તેનો પુત્ર યહોયાકીન ગાઈએ આવ્યો.

યહૂદાનો રાજી યહોયાકીન

9યહોયાકીન જ્યારે ગાઈએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉમર 18 વર્ષની હતી. તેણે માત્ર ત્રણ માસ અને ત્રણ દિવસ રાજ્ય કર્યું. દેવની દ્રષ્ટિમાં તે ખૂંડાઈનું રાજ્ય હતું. 10ન્યારબાદ વસંતત્રણતુમાં નબૂખાદનેસ્સાર રાજીએ તેને બાબિલ બોલાવ્યો. તે વખતે મંદિરમાંથી ઘણો ખજાનો બાબિલ લઈ

જવામાં આવ્યો. નબૂખાદનેસ્સાર રાજાએ યહોવાકીનના ભાઈ સિદ્ધિકિયાને યહૂદી અને યરુશાલેમમાં નવા રાજા તરીકે નીચ્યો.

યહૂદાનો રાજા સિદ્ધિકિયા

11સિદ્ધિકિયા ગાદીએ આવ્યો ત્યારે તેની ઉભર 21 વર્ષની હતી. અને તેણે યરુશાલેમમાં અગિયાર વર્ષ રાજ્ય કર્યું. 12તેણે તે દેવ યહોવા વિરુદ્ધ પાપ કર્યું, અને યહોવાના મુખ્ય પાત્ર પ્રબોધક યર્મિયાનું કંધું તેણે માથે ચડાવ્યું નહીં.

યરુશાલેમનો વિનાશ

13વળી તેણે નબૂખાદનેસ્સાર સામે બળવો કર્યો. જેને વજાદાર રહેવાને તેણે દેવને નામે સમ્ભ ખાધા હતા. તે જક્કી હતો અને તેણે ઈસ્ટાઅલના દેવ યહોવાને શરણે પાછા વળવાની હઠપૂર્વક ના પાડી. 14ઉપરાંત યહૂદાના બધા આગેવાનો, યાજકો અને લોકો વધુ બગડતા અને બગડતા ગયા. તેઓ આજુબાજુની પ્રજાઓના દેવોની મૂર્તિઓને પૂજતા હતા, આમ તેઓએ યરુશાલેમમાં આવેલા યહોવાના મંદિરને બષ કર્યું જે તેણે પાવન કર્યું હતું. 15તેઓના પિતૃઓના દેવ યહોવાએ વારંવાર પોતાના પ્રબોધકો મોકલીને તેઓને ચેતવણી આપી, કારણકે પોતાના લોકો પર અને પોતાના મંદિર ઉપર તેને દ્યા આવતી હતી. 16પણ તેમણે દેવના સંદેશવાહકોની ઠેકડી ઉડાવી, દેવના વચનોની ઉપેક્ષા કરી, અને પ્રબોધકોને હસ્તી કાઢ્યા, એટલે સુધી કે આખરે તેમના ઉપર યહોવાનો રોષ એવો તો ઊતર્યો કે કોઈ ઉપાય ન રહ્યો.

17ત્યારે યહોવાએ બાબિલના રાજાને તેમના ઉપર ચડાઈ કરવા મોકલ્યો. બાબિલના રાજાએ તેમના યુવાન માણસોને જ્યારે તેઓ મંદિરની અંદર જ હતાં ત્યારે મારી નાખ્યા. હદમાં જ કાપી નાખ્યા, તેણે સ્ત્રી કે પુરુષ, વૃદ્ધ કે યુવાન, સાંજાં કે માંદા કોઈનેય છોક્યાં નહીં. દેવે તેમને બધાંને તેના હાથમાં સુપ્ત કર્યા હતાં. 18તે યહોવાના મંદિરની નાનીમોટી બધી જ સામગ્રી તેમજ મંદિરમાંના, રાજાના અને તેના અમલદારોના ખજાના, બધુંજ બાબિલ લઈ ગયો. 19તેણે મંદિર બાળી મૂક્યું. યરુશાલેમની દિવાલ ભૌંયભેગી કરી નાખવામાં આવી હતી. તેના મહેલોને આગ ચાંપી અને બધી જ કિંમતી વસ્તુઓનો નાશ કર્યો. 20હત્યાઓમાંથી બચી જવા પામેલાઓને તે બાબિલ બાન પકડી ગયો, અને ઈરાનીઓ સત્તા પર આવ્યા ત્યાં સુધી તેઓ તેના તથા તેના વંશજોના ગુલામ રહ્યાં. 21આ રીતે યર્મિયા મારફતે ઉચ્ચારાયેલી યહોવાની વાણી સાચી પડી. ભૂમિ 70 વર્ષો સુધી વેરાન થઈ જશે. લોકો દ્વારા વિશ્વામવર્ષની વિશ્રાંતિ* ન પાળવા માટેની આ ભરપાઈ હશે.”

22યર્મિયા પ્રબોધક દ્વારા આપવામાં આવેલી ભવિષ્યવાણી પૂર્ણ થાય માટે ઈરાનના રાજા કોરેશના પહેલા વર્ષમાં યહોવાએ કોરેશને પ્રેરણા કરી કે તે તેના સમગ્ર રાજ્યમાં એક લેખિત ઢંઢેરો પ્રગટ કરે:

23આ કાશના યહોવા દેવે મને પૃથ્વીના સર્વ રાજ્યો આપ્યા છે; તેણે મને તેને માટે યહૂદામાં આવેલા યરુશાલેમમાં મંદિર બાંધવા કંધું છે તેના લોકોમાંથી તમારમાં જે કોઈ હોય તે ભલે જાય. તેના દેવ યહોવા તેને સાથ આપો.

License Agreement for Bible Texts

World Bible Translation Center
Last Updated: September 21, 2006

Copyright © 2006 by World Bible Translation Center
All rights reserved.

These Scriptures:

- Are copyrighted by World Bible Translation Center.
- Are not public domain.
- May not be altered or modified in any form.
- May not be sold or offered for sale in any form.
- May not be used for commercial purposes (including, but not limited to, use in advertising or Web banners used for the purpose of selling online add space).
- May be distributed without modification in electronic form for non-commercial use. However, they may not be hosted on any kind of server (including a Web or ftp server) without written permission. A copy of this license (without modification) must also be included.
- May be quoted for any purpose, up to 1,000 verses, without written permission. However, the extent of quotation must not comprise a complete book nor should it amount to more than 50% of the work in which it is quoted. A copyright notice must appear on the title or copyright page using this pattern: "Taken from the HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™ © 2006 by World Bible Translation Center, Inc. and used by permission." If the text quoted is from one of WBTC's non-English versions, the printed title of the actual text quoted will be substituted for "HOLY BIBLE: EASY-TO-READ VERSION™." The copyright notice must appear in English or be translated into another language. When quotations from WBTC's text are used in non-saleable media, such as church bulletins, orders of service, posters, transparencies or similar media, a complete copyright notice is not required, but the initials of the version (such as "ERV" for the Easy-to-Read Version™ in English) must appear at the end of each quotation.

Any use of these Scriptures other than those listed above is prohibited. For additional rights and permission for usage, such as the use of WBTC's text on a Web site, or for clarification of any of the above, please contact World Bible Translation Center in writing or by email at distribution@wbtc.com.

World Bible Translation Center
P.O. Box 820648
Fort Worth, Texas 76182, USA
Telephone: 1-817-595-1664
Toll-Free in US: 1-888-54-BIBLE
E-mail: info@wbtc.com

WBTC's web site – World Bible Translation Center's web site: <http://www.wbtc.org>

Order online – To order a copy of our texts online, go to: <http://www.wbtc.org>

Current license agreement – This license is subject to change without notice. The current license can be found at: <http://www.wbtc.org/downloads/biblelicense.htm>

Trouble viewing this file – If the text in this document does not display correctly, use Adobe Acrobat Reader 5.0 or higher. Download Adobe Acrobat Reader from:
<http://www.adobe.com/products/acrobat/readstep2.html>

Viewing Chinese or Korean PDFs – To view the Chinese or Korean PDFs, it may be necessary to download the Chinese Simplified or Korean font pack from Adobe. Download the font packs from:
<http://www.adobe.com/products/acrobat/acrasianfontpack.html>